

4. BÖLÜM

EĞİTİM ARAŞTIRMALARI VE AR-GE KONU ÖZETİ VE KONU TESTLERİ

ÖZET SAYFA SAYISI	TEST SAYFA SAYISI	TEST SORU SAYISI
69	34	200

HAZIRLAYAN

 HASAN YILDIRIM

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

 Meb Ders Ailesi .Com

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

 Meb Ders .Com

Facebook Grubu

 Meb Ders .Com

Telegram Kanalı

 HASAN YILDIRIM

Telegram Kanalı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ARAŞTIRMA VE ARAŞT. SÜRECİ, ARAŞT. PROBL. TANIML.-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 1-2)

Araştırma ve Araştırma Süreci

👉 Bilimin temelinde evrendeki olayları, olguları anlamaya çalışmak, gerçeği aramak vardır. Bu süreç aslında merak ile başlar.

👉 Merak ettiğimiz bir olguyu ilk olarak duyularımızla algılarız.

👉 Duyularımız bizi yanıltabilir. Duyularla kesin ve doğru bilgiye ulaşamayız.

👉 Merak ettiğimiz bir olayla ilgili bilgiyi, kendimiz dışında diğer kişilerle görüş birliği yaparak da edinebiliriz.

👉 Güvenilir bilgiye sahip olmak için uzman görüşüne başvurulabilir.

👉 Bilgi edinmenin bir diğer yolu da mantıktır.

👉 **Mantık:** Kavramları, kavramlardan oluşturulan önermeleri, içeriğinden bağımsız akıl yürütmeleri ele alır:

👉 Ar-ge konusunu çalışan öğrenir.

👉 Gülay Ar-ge konusunu çalışmaktadır.

👉 O hâlde Gülay Ar-ge konusunu öğrenir.

*Önceden planlamadım
ama örnek tam oldu
sanki. byhy*

👉 İlk iki ifade doğru olduğu sürece, üçüncüsü de doğru olmak zorundadır.

👉 Mantık da her zaman bizi güvenilir bilgiye ulaştırmayabilir.

👉 Doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmanın en temel yolu araştırmadır, bilimdir.

👉 Bu süreçte bilimsel yöntem kullanılır.

👉 **Bilimsel yöntem:** Bir problemin veya sorunun belirlenmesi ile başlayan, verinin toplanması, analiz edilmesi ve ulaşılan sonuçların yorumlanması ile tamamlanan bir süreçtir.

👉 Bilimsel yöntem, bilimlerin ortaklaşa kullandıkları betimleme ve açıklama yollarını kapsayan bir yanı ile eylemsel diğer yanı ile düşünsel bir süreçtir.

👉 Literatürde sıklıkla rastlanan sınıflandırmada bilimsel yöntemin aşamaları:

- Problemin fark edilmesi,
- Problemin tanımlanması,
- Çözüm önerilerinin tahmini,
- Araştırma yönteminin geliştirilmesi,
- Verilerin toplanması ve analizi,
- Karar verme ve yorumlama.

*Bazı arkadaşlar bu bölümün zor olduğunu söylemişlerdi ama
ilk izlenim olarak altından kalkacağız sanki, ne dersiniz?*

byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ARAŞTIRMA VE ARAŞT. SÜRECİ, ARAŞT. PROBL. TANIML.-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 1-2)

👉 Bilimsel araştırma sürecinin aşamaları;

Araştırma Fikri, Araştırma Konusu, Araştırma Problemi:

👉 Bilimsel araştırma bir problem ile başlar.

👉 **Problem:** Araştırma ile çözüm bulmayı planladığınız sorundur.

👉 Bunun için öncelikle bir araştırma fikri bulunmalıdır.

★ Araştırılabilir nitelikte iyi bir problemin ve soruların özellikleri:

👉 Akla yatkın olmalıdır. Çok fazla zaman, para veya enerji gerektirmemelidir.

👉 Anlamlı olmalıdır. Araştırılmaya değer olmalı ve araştırıldığında ise ilgili alana bilgi ve deneyim veya uygulama adına katkı getirebilmelidir.

👉 Açık ve anlaşılır olmalıdır.

👉 Sınanabilir, test edilebilir, ölçülebilir olmalıdır.

👉 Çok geniş veya çok dar kapsamlı olmamalıdır.

👉 Orijinal ve özgün olmalıdır. Daha önce cevaplanmış olmamalıdır.

👉 Etik olmalıdır.

★ Araştırma problemini tanımlarken kullanılan başlıklar:

👉 **Giriş bilgisi:** Araştırmanın temel değişkeni hakkında genel bilgiler verilerek problemin bağlamı ve neden önemli olduğu açıklanır.

👉 **Gelişme (Detaylandırma):** Çalışmanın kuramsal çerçevesi ve ilgili araştırmalar özetlenir. Araştırmaların sonuçları tartışılarak sunulur. Önemli görülen araştırmalar daha detaylı sunulur.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ARAŞTIRMA VE ARAŞT. SÜRECİ, ARAŞT. PROBL. TANIML.-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 1-2)

👉 **Bilgileri özetleme:** Sınırlandırılan konuya ilişkin çalışma sonuçları özlüce sunulur.

👉 **Problem durumuna işaret etme:** Cevap aranan problem tanımlanır. Neyin araştırılacağı kısaca açıklanır. Amaca işaret eden problem cümlesi oluşturulur.

👉 **Araştırma fikrinin kaynakları:** Günlük yaşam, uygulama, geçmiş araştırmalar ve kuramlardır.

Alanyazın Taraması:

👉 Alanyazın taraması; araştırma problemini sınırlandırmaya yardımcı olur, araştırmanın önemini belirlemeye katkı sağlar, yöntemin geliştirilmesine katkı sağlar, yapılacak araştırmanın sonuçlarının yorumlanmasına yardımcı olur.

👉 Alanyazın taraması sürecinde temel amaç mümkün olduğunca birincil kaynaklara ulaşmaktır.

👉 **Birincil kaynaklar** (Araştırma raporları, tezler, araştırma makalelerinin yayınlandığı dergiler, özgün kitaplar)

👉 **İkincil kaynaklar** (Ansiklopediler, çeşitli kaynaklardan üretilen kitaplar, derleme makaleleri vb.)

Araştırma Probleminin Tanımlanması

Değişken Tanımlama:

👉 **Değişken:** Bir durumdan diğerine farklılık gösteren bir özelliktir.

★ Değişkenler farklı özelliklerine göre sınıflandırılırlar:

👉 **Nicel değişken:** Değişkenin özelliği sayı ve miktar olarak açıklanabilir. (Sınav puanı, kardeş sayısı, ağırlık ölçüleri)

👉 **Nitel değişken:** Değişken sayısal olarak ifade edilemez, sınıflandırılabilir. (Cinsiyet, öğretim yöntemi, medeni durum)

👉 **Süreksiz değişken:** Ölçülen özellik ile ilgili sadece sınırlı sayıda değer alır. (Medeni durum: Evli ve bekar değeri alabilir.)

👉 **Sürekli değişken:** İki ölçüm arasında sonsuz sayıda değer alabilir. (Yaş: Miktar olarak kesirli de gösterilebilir.)

👉 **Bağımsız değişken (X):** Araştırmacının bağımlı değişken üzerinde etkisini test etmek istediği değişkendir.

👉 **Bağımlı değişken (Y):** Üzerinde bağımsız değişkenin etkisi incelenen değişkendir.

👉 **Bağımsız değişken etki eden, neden olan** değişkenken **bağımlı değişken sonuç olarak ortaya çıkan** değişkendir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ARAŞTIRMA VE ARAŞT. SÜRECİ, ARAŞT. PROBL. TANIML.-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 1-2)

👉 Bağımsız değişkenler 4 başlıkta sınıflandırılırlar:

Sınıfı	Tanımı	Örnek
Değiştirilebilen	Araştırmacının <u>müdahale ettiği</u> , <u>değiştirdiği</u> bağımsız değişkendir. <u>Nitel</u> bir değişkendir.	Öğretim yönetimi, Tedavi türü
Seçilmiş	Araştırmacının <u>müdahale etmediği</u> , ortamda <u>var olan</u> , <u>seçilen</u> bağımsız değişkendir. <u>Nitel veya nicel</u> olabilir.	Cinsiyet, Yaş, Okula devam durumu
Düzenleyici	<u>Bağımlı</u> değişken ve <u>bağımsız</u> değişken arasındaki <u>ilişkiyi düzenleyen</u> veya <u>etkileyen</u> değişkendir. <u>İkinci düzey bağımsız değişken</u> de denir.	Sınav kaygısının sınav performansına olan etkisinin incelendiği çalışmada sınav deneyimi
Dışsal(Kontrol)	<u>Bağımlı</u> değişkenle <u>ilişkisi olan</u> ancak araştırmada <u>etkisi test edilmeyen</u> değişkendir.	Çevrim içi destekli eğitimin başarıya etkisinin incelendiği çalışmada SED

👉 Araştırma sorularında bağımlı ve bağımsız değişken bir tane olmak zorunda değildir. Ortaya konulan araştırma problemine bağlı olarak değişken sayısı farklılık gösterebilir.

Araştırmanın Amacı ve Araştırma Sorusu/Hipotez Oluşturma:

👉 Araştırmanın amacı, çalışmanın hedeflerini ortaya koyan genel bir ifadedir.

👉 Çalışmanın neyi araştırmayı planlandığı, açık ve net bir biçimde bu bölümde gösterilebilir.

★ Araştırmanın amacı iki düzeyde tanımlanır:

👉 Genel (temel) amaç: Çalışmanın hedeflerini ortaya koyan genel bir ifadedir.

👉 Alt amaçlar (alt problemler): Genel amaca ulaşmak için hangi özel amaçların gerçekleşeceğini gösterir. Alt amaçlar düz cümle, soru cümlesi veya hipotez olarak yazılabilir.

★ Araştırma soruları:

👉 Betimsel (...nedir?) 👉 Öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeyleri nedir?

👉 Korelasyonel (... bir korelasyon / ilişki var mıdır?) 👉 Öğrencilerin bilgisayar başında geçirdiği süre ile oyun bağımlılığı arasında korelasyon (ilişki) var mıdır?

👉 Karşılaştırmalı (... bir fark var mıdır?) 👉 Çocukların sosyal becerileri arasında cinsiyete göre fark var mıdır?

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ARAŞTIRMA VE ARAŞT. SÜRECİ, ARAŞT. PROBL. TANIML.-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 1-2)

- 👉 Araştırma amacına yönelik olarak alt amaçlar hipotez olarak da yazılabilir.
- 👉 **Hipotez:** Araştırmada test edilmek üzere oluşturulan ifadelerdir.
- 👉 **Sıfır (null) hipotezi:** Farkın veya korelasyonun olmadığına yöneliktir. İstatistiksel hipotez olarak da isimlendirilir.
 - 👉 Oyun bağımlılığı yüksek ve düşük düzeyde olan çocukların akademik başarıları arasında fark yoktur.
- 👉 **Araştırma (alternatif) hipotez:** Farkın veya korelasyonun olduğuna yöneliktir.
 - 👉 Oyun bağımlılığı yüksek ve düşük düzeyde olan çocukların akademik başarıları arasında fark vardır.
- 👉 **Yönlü (tek yönlü) hipotez:** İlişkinin (korelasyonun veya farkın) yönü bellidir.
 - 👉 Probleme dayalı öğrenme yöntemiyle ders işleyen öğrencilerin başarıları daha yüksektir.
- 👉 **Yönsüz (iki yönlü) hipotez:** İlişkinin yönü belli değildir.
 - 👉 Öz yeterlik ile performans arasında bir ilişki vardır (Yönsüz -iki yönlü).

Araştırmanın Önemi, Sayıltıları, Sınırlılıkları, Tanımlar:

- 👉 **Araştırmanın önemi,** problemi tanımlarken genel olarak vurgulanmakla birlikte, özellikle tezlerde ve raporlarda ayrı bir başlık altında verilmesi beklenir.
- 👉 **Sayıltı,** araştırmaya temel alınan ve doğruluğunun ispatlanmasına gerek duyulmadan kabul edilen önermelerdir.
- 👉 **Sınırlılıklar,** araştırmacının kontrol edemediği ancak araştırma sonuçlarını negatif olarak etkileyebileceğini düşündüğü noktalardır.
- 👉 **Tanımlar** bölümünde, araştırma kapsamında pek fazla bilinmeyen veya yoruma açık olabilecek kavramlar tanımlanır.

*Bu konuyu çalışırken neden
gözümün önüne hep bu
sahne geliyor acaba?
byhy*

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ARAŞTIRMA VE ARAŞT. SÜRECİ, ARAŞT. PROBL. TANIML.-I (Konu Testi-4.Bölüm: 1-2)

1- Bilimin temelinde olan evrendeki olayları, olguları anlamaya çalışma, gerçeği arama süreci aşağıdakilerden hangisi ile başlar?

- A) Anlama
- B) İlgi
- C) İnceleme
- D) Merak
- E) Yorumlama

2- Doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmanın en temel yolu hangisidir?

- A) Araştırma, bilim
- B) Duyular
- C) Mantık
- D) Rüyalar
- E) Uzman görüşü

3- Bir problemin veya sorunun belirlenmesi ile başlayan, verinin toplanması, analiz edilmesi ve ulaşılan sonuçların yorumlanması ile tamamlanan bir süreç hangisidir?

- A) Araştırma süreci
- B) Bilimsel yöntem
- C) Değerlendirme yöntemi
- D) Veri toplama süreci
- E) Yorumlama süreci

4- Bilimsel yöntemin ilk aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Araştırma yönteminin geliştirilmesi
- B) Çözüm önerilerinin tahmini
- C) Karar verme ve yorumlama
- D) Problemin fark edilmesi
- E) Problemin tanımlanması

5- Bilimsel yöntemin son aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Araştırma yönteminin geliştirilmesi
- B) Çözüm önerilerinin tahmini
- C) Karar verme ve yorumlama
- D) Problemin fark edilmesi
- E) Verilerin toplanması ve analizi

6- Bilimsel araştırma aşağıdakilerden hangisi ile başlar?

- A) Hissetme/duyu
- B) Merak/ilgi
- C) Problem/sorun
- D) Rastlantı/tesadüf
- E) Uyarı/uyarıcı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ARAŞTIRMA VE ARAŞT. SÜRECİ, ARAŞT. PROBL. TANIML.-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 1-2)

7- Aşağıdakilerden hangisi araştırılabilir nitelikte iyi bir problemin özelliklerinden biri değildir?

- A) Açık ve anlaşılır olmalı
- B) Akla yatkın olmalı
- C) Çok geniş kapsamlı olmalı
- D) Etik olmalı
- E) Orijinal ve özgün olmalı

8- Araştırma problemini tanımlarken hangi başlık altında araştırmanın temel değişkeni hakkında genel bilgiler verilerek problemin bağlamı ve neden önemli olduğu açıklanır?

- A) Araştırma fikrinin kaynakları
- B) Bilgileri özetleme
- C) Gelişme(Detaylandırma)
- D) Giriş bilgisi
- E) Problem durumuna işaret etme

9- Araştırma problemini tanımlarken hangi başlık altında günlük yaşam, uygulama, geçmiş araştırmalar yer almaktadır?

- A) Araştırma fikrinin kaynakları
- B) Bilgileri özetleme
- C) Gelişme(Detaylandırma)
- D) Giriş bilgisi
- E) Problem durumuna işaret etme

10- Araştırma problemini tanımlarken hangi başlık altında problem tanımlanarak neyin araştırılacağı kısaca açıklanır?

- A) Araştırma fikrinin kaynakları
- B) Bilgileri özetleme
- C) Gelişme(Detaylandırma)
- D) Giriş bilgisi
- E) Problem durumuna işaret etme

11- Aşağıdakilerden hangisi alanyazın taraması için birincil bir kaynak değildir?

- A) Ansiklopediler
- B) Araştırma makalelerinin yayınlandığı dergiler
- C) Araştırma raporları
- D) Özgün kitaplar
- E) Tezler

12- Özelliği sayı ve miktar olarak açıklanan değişken hangisidir?

- A) Bağımlı değişken
- B) Bağımsız değişken
- C) Nicel değişken
- D) Nitel değişken
- E) Veri değişkeni

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ARAŞTIRMA VE ARAŞT. SÜRECİ, ARAŞT. PROBL. TANIML.-3 (Konu Testi-4.Bölüm: 1-2)

13- İki ölçüm arasında sonsuz sayıda değer alabilen değişken hangisidir?

- A) Bağımlı değişken
- B) Bağımsız değişken
- C) Nitel değişken
- D) Sürekli değişken
- E) Süreksiz değişken

14- Aşağıdakilerden hangisi bağımsız değişken sınıflandırılmalarından biri değildir?

- A) Atanmış
- B) Değiştirilebilen
- C) Dışsal(kontrol)
- D) Düzenleyici
- E) Seçilmiş

15- Bağımlı değişken ile bağımsız değişken arasındaki ilişkiyi düzenleyen bağımsız değişken hangisidir?

- A) Atanmış
- B) Değiştirilebilen
- C) Dışsal(kontrol)
- D) Düzenleyici
- E) Seçilmiş

16- Aşağıdakilerden hangisi araştırmada genel amaca ulaşmak için hangi özel amaçların gerçekleşeceğini gösteren amaç düzeyidir?

- A) Alt amaç
- B) İkincil amaç
- C) Gösterge amaç
- D) Özel amaç
- E) Yol gösterici amaç

17- Araştırmada test edilmek üzere oluşturulan ifadelere ne ad verilir?

- A) Antitez
- B) Antisentez
- C) Hipotez
- D) Sentez
- E) Tez

18- Farkın veya korelasyonun olmadığı, istatistiksel hipotez olarak da isimlendirilen hipotez hangisidir?

- A) Araştırma(alternatif) hipotez
- B) Geliştirme(genel) hipotez
- C) Sınır(null) hipotez
- D) Yönlü(tek yönlü) hipotez
- E) Yönsüz(iki yönlü) hipotez

mebders.com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ARAŞTIRMA VE ARAŞT. SÜRECİ, ARAŞT. PROBL. TANIML.
(Konu Testi-4.Bölüm: 1-2)
(Cevap Anahtarı)

1-D 2-A 3-B 4-D 5-C 6-C 7-C 8-D 9-A 10-E 11-A 12-C 13-D 14-A
15-D 16-A 17-C 18-C

 Web Ders.Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-İ (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

Yaratıcı Problem Bulma/Çözme ve Etkili Arama Stratejileri

👉 **Problem**; olumlu/olumsuz anlamları olan, farklı düzeyleri olan ve kişiden kişiye değişen bir terimdir.

👉 **Problem bulma**; belirli amaçlara göre yeni bulunan problemleri üretmek ve ifade etmek için mevcut bağlamları ve deneyimleri kullanan bir düşünme etkinliğidir.

👉 Bu süreçte problemlerle bağ kurulacak bir deneyime gereksinim duyarız.

👉 **Getzels için bir problem sınıflandırması**;

👉 Belirli bir durumda istenen bir eylem engellendiğinde ortaya çıkan,

👉 Sorgulama için sorulan bir soru.

👉 Problemler iyi tanımlanmış veya iyi tanımlanmamış problemler olarak da sınıflandırılabilir. İyi tanımlanmış problemler için çözüm uzayının kıtlığı söz konusudur.

👉 **Örnek**: Çeşitli nedenlerle bir öğretmenin derse geç kalması iyi tanımlanmış problem, tek çözüm olan öğretmenin yerine derse girecek öğretmen bulması da çözüm uzayının kıtlığıdır.

👉 **Örnek**: 4. sınıf öğrencisi abisinden görerek proje yapmak istediğinde; projenin konusundan yapılışına bir çok kaynaktan araştırma yapması gerekir. Bu da öğrencinin gelişim düzeyine göre iyi tanımlanmamış bir problemdir.

👉 **Getzels problem bulmayı 10 düzeyde tanımlar**:

👉 İlk basamağı çözümü belli bir problem verilip çözümünün istenmesi,

👉 En üst basamağı ise henüz çözümü belli olmayan bir problem

yaratılıp çözümünün beklenmesidir.

👉 **Yaratıcı problem bulma/çözmeyi**; sorgulama, içsel ve kişiler arası değerlendirme, bilgi arama, ırsak düşünme, seçici karşılaştırma ve sorgulama ile ilişkilendirmek mümkündür.

👉 **Problem bulma**, beklenen/istenen sonuçla olası/muhtemel sonuç arasındaki çelişkidir.

👉 **Yaratıcılık**, süreç olarak tanımlanmaya başlandığından bu yana birçok düşünür bu süreci 4-6 adımda tanımlar olmuş ve hepsinin ilk adımı problemin belirlenmesidir.

👉 Bu ilk adımı;

👉 Wallas ve Hadamard hazırlık,

👉 Osborn-Parnes gerçeği bulma,

👉 Basadur problem bulma,

👉 Mumford vd. problemi oluşturma olarak ifade eder.

★ **Osborn**, beyin fırtınasını ilk bulan kişidir.

Arkadaşlar bu iki ders azıcık beyin yakan cinsten gibi. Ben Niğde gazozumu ve Damar Türk FM'i açtım. Siz de ne içiyorsanız, neyle motive oluyorsanız açın, sonra devam ke. byhy

DAMAR
TÜRK FM

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 Yaratıcı düşünme deyince akla ilk gelen isimlerden biri de Torrance, yaratıcı düşünmede orijinallik, esneklik, ayrıntılılık olması gerektiğini dile getirir.

👉 Yaratıcı problem bulma stratejileri;

👉 Temel ihtiyaçların araştırılması

👉 Kasıtlı sınırları olan bir problem alanı tanımlamak

👉 Probleme kasıtlı olarak farklı bakış açıları uygulamak

👉 Sorgulamayı bir problemin bağlamına ve paydaşlarına doğru genişletme

★ Problemi tespit ederken yararlanılabilecek bazı araçlar;

👉 Tony Buzan; insan düşüncesinin doğrusal olmadığını dolayısıyla alt alta not tutma stratejisinin düşünme akışına ters olduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle zihin haritası tekniğini önermektedir.

👉 Yakınsak Niyet Beyanı; Aşağıdaki soruları sorarken kullanıcı için inovasyon zorluğunun yönünü netleştirir: Niyetiniz nedir? Fırsatlar nelerdir? Yarattığınız yeni değer nedir? Kimin için yeni: şirket mi, şehir mi, ülke mi yoksa dünya mı? Hedef kitleniz nedir? Projenin olası bir başarısızlığının riskleri nelerdir?

★ Bulduğunuz yaratıcı problemin sizin yaratıcı probleminiz olup olmadığını anlamak için alt sorulara cevap bulmanız gerekir:

👉 Probleme ilgili motivasyon kaynağınız, kaynaklarınız, yeterlikleriniz, deneyimleriniz nelerdir?

👉 Problemin çözümüne sizin katkılarınız neler olacaktır?

👉 Çözüm ile aşılacak olanlar, potansiyel hatalar, yeniliklere/değişime açıklık ve karmaşıklığı yaratan unsurlar nelerdir?

👉 Paydaşlar kimlerdir?

👉 Problemin çözümünde kiminle akademik tartışma yapılacaktır?

👉 Abdulla ve Cramond Yaratıcı Problem Bulma Hiyerarşisi;

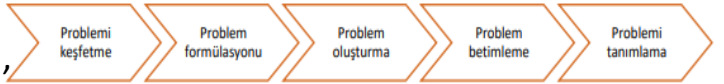
👉 Problemi keşfetme,

👉 Problem formülasyonu,

👉 Problem oluşturma,

👉 Problem betimleme,

👉 Problemi tanımlama.

*Pdf o kadar özenli hazırlanmış ki,
aynı şey arka sayfada da şekil
olarak var(!) byhy*

👉 Osborn-Parnes yaratıcı problem çözme süreci;

1. Problemin alanını tanımlama aşaması olan nesnede bulma

2. Veri elde etme aşaması olan gerçeği bulma

3. Problemi doğru tanımlama aşaması olan problemi bulma

4. Problemdaki çözümlerin genelleştirilmesi aşaması olan fikir bulma

5. Olası tüm çöz. değrl. ve aral. seçim yapılma aş. olan çözümü bulma

6. Seçilen fikirlerin uygulanma aşaması olan kabulü doğru bulma

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 Sternberg'in artırılmış başarılı zekâ kuramı, dört ayrı unsurun her birinin aynı yürütme süreçleri veya üst bileşenler tarafından hizmet edildiğini düşünür.

👉 Bu kuramdaki yedi üst bileşen:

- Önce
1. Bir problemin varlığının farkına varma,
 2. Problemi tanımlama,
 3. Problemin çözümüne kaynak ayırma,
 4. Problemi zihinsel olarak temsil etme,
 5. Problemi çözmek için bir strateji formüle etme,

Arkadaşım sizden önce de üç aşağı beş yukarı aynı şeyleri yazmamış mı adamlar. Siz ne diye uyduruyunuz. Sırf bizi uğraştırmaya ya.
byhy

Sırasında ← 6. Stratejinin kullanılırken başarısının izlenmesi,

Sonra ← 7. Stratejinin uygulandıktan sonra değerlendirilmesi.

👉 İlk 5 üst bileşen problem çözümünden önce, 6. problem çözümü sırasında ve 7. problem çözümü tamamlandıktan sonra gerçekleşir.

👉 Isaksen ve Treffinger, Yaratıcı Problem Bulma Süreci;

👉 Karışıklık bulma: Zorluk kabul edilir ve buna tepki vermek üzere sistemik çaba sergilenir.

👉 Veri bulma: En önemli veri belirlenir ve analiz edilir.

👉 Problem bulma: Çalışan bir problem durumu belirlenir.

👉 Fikir bulma: En umut veren veya ilginç veri seçilir.

👉 Çözüm Bulma: Fikirleri değerlendirecek birçok önemli kriter seçilir. Kriterler fikirleri değerlendirme, güçlendirme ve rafine etmek için kullanılır.

👉 Kabul Bulma: En umut veren çözümlere odaklanılır ve bu çözümler eyleme geçmek üzere hazırlanır. Çözümü uygulayacak belli planlar formüle edilir.

👉 TRIZ (Theory of Inventive Problem Solving- Yaratıcı Problem Çözme Kuramı)

👉 USIT (Unified Structured Inventive Thinking- Birleşik Yapılandırılmış Yaratıcı Düşünce)

👉 USIT, Ed Sickafus tarafında TRIZ'in etkisi altında, teknolojilerde yaratıcı problem çözmenin basitleştirilmiş ve birleşik bir süreci biçiminde geliştirilmiştir.

Etkili Arama Stratejileri:

👉 **Arama Motoru**: Özellikle World Wide Web'de belirli siteleri bulmak için kullanılan, kullanıcı tarafından belirtilen anahtar sözcüklere veya karakterlere karşılık gelen bir veri tabanındaki öğeleri arayan ve tanımlayan bir programdır. Arama motorları, kullanıcı deneyimini iyileştirmek için sıklıkla algoritmalarını değiştirir.

👉 **Portal**: Diğer sitelere bağlantıların, genellikle alfabetik listelendiği sitedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 **Bilimsel dizinler** (bibliyografik dizinler veya bibliyografik veri tabanları): Disiplin, konu veya yayın türüne göre düzenlenen dergi listeleridir.

⭐ Arama motorunda;

👉 Aramak istediğimiz anahtar sözcükleri boşluk bırakarak yan yana aradığımızda metin içerisinde her bir sözcüğün geçtiği metinleri size sıralar. Örn, uzman ögt.

👉 Kelime grubunun bir bütün olarak aranmasını istiyorsanız, tırnak işareti içinde yazarsanız, araştırmanız özelleşecektir. Örn; “uzman öğretmen”

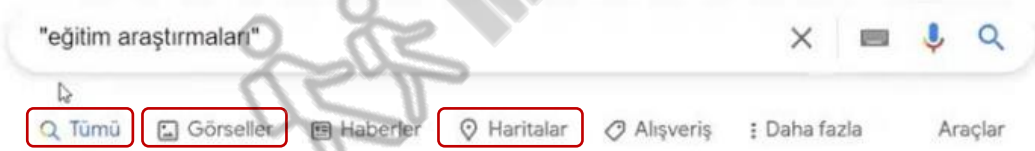
👉 Bazı ifadelerin geçtiği dokümanları ayıklamak istersek eksi işareti (-) kullanabiliriz. Örn; “uzman öğretmen” “-sınav”

👉 Aradığımız metnin içinde iki ifadeden herhangi birini kapsasın istersek “or” mantıksal bağlacını kullanabiliriz. Örn; “uzman” or “sınav”

👉 Arama motoru ipuçları;

Arama Motoruna Yazılan İfade	İfadenin Açıklaması
“Durum Çalışması” site:edu.tr	Durum ve çalışması kelimelerinin yan yana yer aldığı, Türkiye’deki üniversitelerde yayınlanan sayfaları listeler.
“Durum Çalışması” site:gov.tr	Durum ve çalışması kelimelerinin yan yana yer aldığı, Türkiye’deki devlet kurumlarında yayınlanan sayfaları listeler.
“Durum Çalışması” filetype:pdf link: oba.gov.tr	Durum ve çalışması kelimelerinin yan yana yer aldığı, pdf uzantılı sayfaları listeler. oba.gov.tr’yi adresleyen sayfaları listeler.

👉 Arama motoru menü sekmeleri;

👉 Akademik amaçlı arama motorları;

Google Scholar tez.yok.gov.tr BASE PLOS ONE Classhook References.net Quotes.net	Google Books Dergipark Internet Modern History Sourcebook History Engine CORE	Google Trends Science.gov Wolfram Alpha Ethnologue Merriam-Webster Dictionary and Thesaurus
---	--	---

Hazır ders arası sayfada boşluk kalmışken biraz lak lak yapalım.

Aşağıdaki parçayı sınava hazırlanan meslektaşlarımız için ara sıra Damar Türk FM’den istekte bulunuyorum. Dinlemek isterseniz pdf üzerinde görsele tıklayabilirsiniz. byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

Örnekleme Yöntemleri

★ Son dönemde pandeminin de etkisi ile birlikte ortaöğretim öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığının arttığını hepimiz gözlemliyoruz. Öğretmen olarak bu durumun öğrencilerin akademik başarısına etkisini incelemek istiyorsunuz. Araştırmacı olarak sizin bütün ortaöğretim öğrencilerine ulaşmanız mümkün değil. Ayrıca zaman, maliyet ve emek açısından düşündüğünüzde öğrencilerin tamamına ulaşabilmek aynı zamanda süreci yönetmek ve kontrol etmek oldukça güç.

👉 **Evren:** Soruları cevaplamak için ihtiyaç duyulan verilerin elde edildiği büyük gruptur.

👉 **Evren birimi:** Araştırma sonuçlarının geçerli olacağı evrenin sınırlandırılmış parçası.

👉 **Evren değer(parametre):** Evrenden elde edilen verilerden hesaplanan ve evreni betimlemek için kullanılan değerler.

👉 **Hedef evren:** Araştırmacının ulaşmak istediği ancak ulaşması güç olan ve ideal seçimini yansıtan soyut evrendir.

👉 **Ulaşılabilir evren:** Araştırmacının ulaşabileceği, gerçekçi seçimi olan somut evrendir.

👉 **Sayım:** Evrenin tüm birimlerine ulaşarak bilgilerin toplanması.

Örnekleme: Özellikleri hakkında bilgi toplamak için çalışılan evrenden seçilen onun sınırlı bir parçası.

👉 **Örnekleme:** Evrenin özelliklerini belirlemek, tahmin etmek amacıyla onu temsil edecek uygun örnekleri seçmeye yönelik süreci ve bu süreçte gerçekleştirilen tüm işlemler.

👉 **Örnekleme değer(istatistik):** Örneklemelerden elde edilen verilerden hesaplanan ve örnekleme betimlemede kullanılan değerler.

👉 **Örnekleme birimi:** Evrenden örnekleme oluşturmada temel alınan birim.

👉 **Gözlem birimi:** Hakkında bilgi toplanan ve evrenin en küçük parçası olarak tanımlanabilen ve araştırmacının bilgi kaynağı durumunda olan birimdir.

Örnekleme Yöntemleri

Seçkisiz örnekleme yöntemleri:

👉 **Seçkisizlik ilkesi;** evrenden örneklem için çekilecek birimlerin seçilme olasılıklarının eşit ve bağımsız olması anlamına gelir.

👉 Tüm birimlerin örneklem için seçilme olasılıklarının eşit olması, evren değerlerinin daha güçlü tahminini sağlayacaktır.

👉 Eşit seçilme olasılığını sağlamak için ilk olarak eleman veya küme bazında tüm evren birimlerinin kodlanarak listelenmesi gerekir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-6 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 Daha sonra örnekleme işlemi çeşitli araçlar ya da teknikler kullanılarak gerçekleştirilir.

👉 Yansız sayılar tablosunun kullanımında aynı sayıların çıkması durumunda çekim yeni bir sayı elde edilene kadar tekrarlanır.

👉 Torbadan yapılan kura çekiminde ise torbadan çekilecek her bir sayı tekrar torbaya konularak (yerine koyma kuralı) tüm birimlerin eşit seçilme olasılığı garantiye alınır. Torbadan daha önce çıkan bir sayı çıkması durumunda farklı bir sayı çıkana kadar çekimler aynı şekilde tekrarlanır. (Her sayının olasılığı aynı oluyor. byhy)

Basit seçkisiz örnekleme:

👉 Örnekleme birimlerinin, evren listesinden seçkisiz olarak çekilmesidir.

Tabakalı örnekleme:

👉 Amaç; evrendeki alt grupların ağırlıkları oranında örnekleme temsil edilmelerinin sağlanmasıdır.

👉 Alt evrenlerin her birinden birim çekme işlemi basit yansız örnekleme ile yapılır.

👉 Burada alt grupların belirlenmesinde araştırmanın bağımsız değişkenleri esas alınabilir.

Seçkisiz olmayan örnekleme yöntemleri:

Sistematiik örnekleme:

👉 Örnekleme için birimler belli bir sistematiik izlenerek seçilir.

👉 Seçim sürecinde, evren, örnekleme büyüklükleri için « N/n » oranı belirlenir; 1'den itibaren k genişlikteki aralıktan seçkisiz olarak bir sayı belirlenir; bu değer çekilecek ilk örnekleme birimidir.

👉 Örnekleme büyüklüğüne ulaşıncaya kadar başlangıç noktasından ileriye doğru k aralık kadar atlanarak birimler çekilir.

Uygun örnekleme:

👉 Zaman, para ve iş gücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesidir.

Amaçlı örnekleme:

👉 Derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla çalışmanın amacı bağlamında bilgi açısından zengin durumların seçilmesidir.

Sık kullanılan bazı amaçlı örnekleme türleri;

👉 Aykırı, örneklemin, problemle ilgili olarak birbirine aykırı (uç) durumlardan, örneklerden oluşturulmasıdır. Uçlardan sadece biri de çalışılabilir.

👉 Maksimum çeşitlilik, örneklemin problemle ilgili olarak kendi içinde benzeşik farklı durumlardan oluşturulmasıdır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-7
(Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 **Benzeşik**, örneklemin, araştırmacının problemiyle ilgili olarak evrende yer alan benzeşik bir alt gruptan veya durumdan oluşturulmasıdır.

👉 **Tipik durum**, örneklemin araştırma problemi ile ilgili olarak evrende yer alan çok sayıdaki durumdan sıra dışı olmayan, tipik olan bir durumun belirlenerek çalışma yürütülür.

👉 **Tabakalı amaçsal örnekleme**, örneklemin ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla tanımlanan alt gruplardan oluşturulmasıdır.

👉 **Ölçüt örnekleme**, bir araştırmada gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulabilir. Bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü karşılayan birimler (nesnelere, olaylar, vb.), örnekleme alınır.

*Arkadaşlar ara sıra sayfalarda boşluk oldukça not düşüyorum.
Tekrar yazmakta fayda var;*

Maalesef pdf'lerde konular çok kapsamlı, yazıların puntoları çok küçük. Ayrıca özet hazırlarken soru çıkma ihtimali olan her türlü bilgiyi atlamadan özete eklemeye çalışıyorum. Böyle olunca özetler de uzun oluyor.

Bilgilerinize sunarım...

*Ar-ge'yi bir bitirirsek, gerisi su gibi akıp gidecek.
Azıcık sabredelim.*

byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-I (Konu Testi-4.Bölüm: 3-4)

1- Aşağıdakilerden hangisi belirli amaçlara göre yeni bulunan problemleri üretmek ve ifade etmek için mevcut bağlamları ve deneyimleri kullanan düşünme etkinliğidir?

- A) Problem arama
- B) Problem bulma
- C) Problem çözme
- D) Problem deneme
- E) Problem tasarlama

2- Mustafa Öğretmen çeşitli nedenlerle uzman öğretmenlik sınavına hazırlanamamıştır. Sınava çok kısa bir süre kaldığı için Mustafa Öğretmen, tek çözüm olarak Hasan Öğretmenin özetleri üzerinden sınava hazırlanmayı düşünmektedir.

Yukarıdaki problemde Mustafa Öğretmenin tek çözüm olarak özetlerle sınava hazırlanması Getzels'in problem sınıflandırmasına göre hangisine örnektir?

- A) Azalan çözüm kümesi
- B) Çaresizlik sendromu
- C) Çözüm uzayının kıtlığı
- D) Tek çözümlü uzay
- E) Uzayın daralması

3- Getzels'in problem bulma düzeylerinin ilk basamağı hangisidir?

- A) Çözümü belli bir problemin incelenmesi
- B) Çözümü belli bir problem veriliş çözümünün istenmesi
- C) Henüz çözümü belli olmayan bir problemin incelenmesi
- D) Henüz çözümü belli olmayan bir problemin çözümünün istenmesi
- E) Henüz çözümü belli olmayan bir problemin çözümlenerek anlatılması

4- Yaratıcılık, süreç olarak tanımlanmaya başlandığından bu yana birçok düşünür bu süreci 4-6 adımda tanımlar olmuştur. Bu tanımların hepsinin ilk adımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Problemin belirlenmesi
- B) Problemin denenmesi
- C) Problemin fark edilmesi
- D) Problemin incelenmesi
- E) Problemin yazılması

5- Beyin fırtınasını ilk bulan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Basadur
- B) Ed Sickafus
- C) Getzels
- D) Osborn
- E) Wallas

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-2
(Konu Testi-4.Bölüm: 3-4)

- 6- I. Ayrıntılılık
II. Esneklik
III. Kavramsallık
IV. Orjinallik

Torrance'e göre yukarıdakilerden hangileri yaratıcı düşüncede olması gerekir?

- A) I ve II
B) II III ve IV
C) I, II ve III
D) I, II ve IV
E) Hepsi

7- Abdulla ve Cramond'ın yaratıcı problem bulma hiyerarşisinin ilk basamağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Problemi belirleme
B) Problemin formülasyonu
C) Problemi keşfetme
D) Problem oluşturma
E) Problemi tanımlama

8- Abdulla ve Cramond'ın yaratıcı problem bulma hiyerarşisinin son basamağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Problemi belirleme
B) Problemin formülasyonu
C) Problemi keşfetme
D) Problem oluşturma
E) Problemi tanımlama

9- Osborn-Parnes'in yaratıcı problem çözme sürecinin ilk aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çözümü bulma
B) Doğru bulma
C) Fikir bulma
D) Gerçeği bulma
E) Nesnede bulma

10- Osborn-Parnes'in yaratıcı problem çözme sürecinin son aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çözümü bulma
B) Doğru bulma
C) Fikir bulma
D) Gerçeği bulma
E) Nesnede bulma

11- Sternberg'in artırılmış başarılı zekâ kuramındaki hangi bileşen problemin çözümü sırasında gerçekleşir?

- A) 3. bileşen
B) 4. bileşen
C) 5. bileşen
D) 6. bileşen
E) 7. bileşen

mebders.com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-3
(Konu Testi-4.Bölüm: 3-4)

12- Arama motorunda 'birlikte' ve 'başaracağız' ifadelerinin herhangi birini kapsayan metinleri aramak istiyorsak nasıl arama yapmalıyız?

- A) "birlikte başaracağız"
- B) "birlikte" "başaracağız"
- C) "birlikte" or "başaracağız"
- D) "birlikte" " – başaracağız"
- E) "birlikte" – "başaracağız"

13- Arama motoru menüsünde yer alan sekmelerden hangisi aradığımız ifade ile ilgili görsellere ulaşmamızı sağlar?

- A) Alışveriş
- B) Görseller
- C) Haberler
- D) Haritalar
- E) Daha fazla

14- Aşağıdakilerden hangisi araştırma sonuçlarının geçerli olacağı evrenin sınırlandırılmış parçasıdır?

- A) Evren
- B) Evren birimi
- C) Evren değeri
- D) Hedef evren
- E) Ulaşılabilir evren

15- Aşağıdakilerden hangisi evrenin tüm birimlerine ulaşılarak bilgi toplanmasıdır?

- A) Hedef evren
- B) Örneklem
- C) Örneklem birimi
- D) Örneklem değeri
- E) Sayım

16- Evrenden örneklem için çekilecek birimlerin seçilme olasılıklarının eşit ve bağımsız olması anlamına gelen ilke hangisidir?

- A) Bağımsız seçki ilkesi
- B) Eşit seçilme ilkesi
- C) Seçkili ilke
- D) Seçkisizlik ilkesi
- E) Sınırlı seçkisizlik ilkesi

17- Evrendeki alt grupların ağırlıkları oranında örnekleme temsil edilmelelerini amaçlayan, çekme işleminin basit yansız örnekleme ile yapıldığı yöntem hangisidir?

- A) Amaçlı örnekleme
- B) Basit seçkisiz örnekleme
- C) Sistematiik örnekleme
- D) Tabakalı örnekleme
- E) Uygun örnekleme

mebders.com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-4
(Konu Testi-4.Bölüm: 3-4)

18- Zaman, para ve iş gücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçildiği yöntem hangisidir?

- A) Amaçlı örnekleme
- B) Basit seçkisiz örnekleme
- C) Sistematiik örnekleme
- D) Tabakalı örnekleme
- E) Uygun örnekleme

19- Derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla çalışmanın amacı bağlamında bilgi açısından zengin durumların seçildiği yöntem hangisidir?

- A) Amaçlı örnekleme
- B) Basit seçkisiz örnekleme
- C) Sistematiik örnekleme
- D) Tabakalı örnekleme
- E) Uygun örnekleme

20- Aşağıdakilerden hangisi amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri değildir?

- A) Aykırı
- B) Benzeşik
- C) Farklı
- D) Maksimum çeşitlilik
- E) Ölçüt örnekleme

21- Örneklemin, problemle ilgili olarak birbirine aykırı(uç) durumlardan, örneklerden oluşturulduğu amaçlı örnekleme yöntemi hangisidir?

- A) Aykırı
- B) Farklı
- C) Maksimum çeşitlilik
- D) Tabakalı amaçsal örnekleme
- E) Ölçüt örnekleme

22- Örneklemin ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla tanımlanan alt gruplardan oluşturulduğu amaçlı örnekleme yöntemi hangisidir?

- A) Aykırı
- B) Benzeşik
- C) Maksimum çeşitlilik
- D) Tabakalı amaçsal örnekleme
- E) Sınırlı Tipik durum

23- Örneklemin, problemle ilgili olarak kendi içinde benzeşik farklı durumlardan oluşturulduğu amaçlı örnekleme yöntemi hangisidir?

- A) Aykırı
- B) Benzeşik
- C) Maksimum çeşitlilik
- D) Tabakalı amaçsal örnekleme
- E) Sınırlı Tipik durum

mebders.com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.
(Konu Testi-4.Bölüm: 3-4)
(Cevap Anahtarı)

1-B 2-C 3-B 4-A 5-D 6-D 7-C 8-E 9-E 10-B 11-D 12-C 13-B 14-B
15-E 16-D 17-D 18-E 19-A 20-C 21-A 22-D 23-C

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİCEL ARAŞTIRMALAR-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 5-6)

- 👉 Araştırmalar, temel aldıkları felsefeye, bakış açısına göre üçe ayrılır:
👉 Nicel (quantitative) 👉 Nitel (qualitative) 👉 Karma (mixed)

Nicel Araştırmalar

👉 En basit anlamda nicel verilerin toplanmasını ve analizini gerektiren çalışmalardır.

👉 Değişkenler arasındaki ilişkiler kanıtlanmaya çalışılır.

👉 Araştırmacının genelleme yapmak, tahminlerde bulunmak ve nedensellik ilişkisini açıklamak gibi amaçları vardır.

👉 Araştırma deseni, araştırmacının sorularını cevaplamak ya da hipotezlerini test etmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen bir plandır.

👉 İç geçerlik: Bağımlı değişkende gözlenen değişmelerin, bağımsız değişkenle açıklanabilirlik derecesi

👉 Dış geçerlik: Sonuçların deneklerin seçildiği büyük gruplara, evrene genellebilirlik derecesi

👉 İç geçerliği tehdit eden bazı faktörler;

👉 <u>Deneklerin seçimi</u> ,	👉 <u>Deneklerin olgunlaşması</u> ,
👉 <u>Veri toplama aracı</u> ,	👉 <u>Deneklerin geçmişi</u> ,
👉 <u>Denek kaybı etkisi</u> ,	👉 <u>Ön test (deney öncesi ölçüm) etkisi</u> ,
👉 <u>İstatistiksel regresyon</u> ,	👉 <u>Etkileşme etkisi</u> ,
👉 <u>Beklentilerinin etkisi</u> ,	👉 <u>Dışsal değişkenlerin etkisi</u> .

👉 Dış geçerliği tehdit eden faktörler;

👉 <u>Örnekleme etkisi</u> ,	👉 <u>Beklentilerin etkisi</u> ,
👉 <u>Ön test-deneysel değişken etkileşim etkisi</u>	

Tarama Araştırmaları

👉 Bir konuya veya olaya ilişkin var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmak amacıyla katılımcıların demografik özelliklerinin, görüşlerinin, yeterliliklerinin veya ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre görece daha büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalar.

👉 Örnek: Ankara İl MEM, pandemi süreci sonrasında ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin dijital yeterliliklerini artırmaya yönelik olarak bir hizmet içi eğitim planlıyor. Eğitim öncesinde öğretmenlerin dijital yeterliliklerini belirlemek ve eğitim sürecini buna göre planlamak istiyor. Ankara MEM tarafından yürütülecek olan bu çalışma tarama araştırmasıdır.

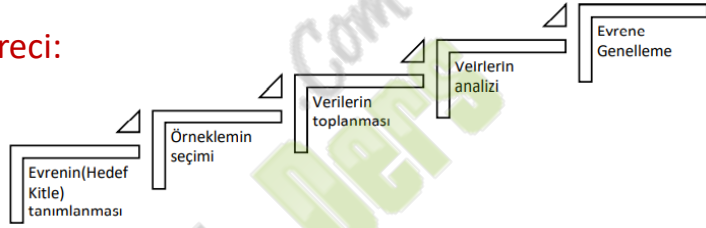
UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİCEL ARAŞTIRMALAR-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 5-6)

- 👉 Tarama araştırmaları dört başlıkta incelenebilir;
- 👉 **Anlık tarama araştırmaları;** belli bir zamanda mevcut durumun var olduğu sekliyle betimlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar.
- 👉 **Kesitsel araştırmalar;** betimlenecek değişkenler bir seferde ölçülür.
- 👉 **Boylamsal tarama araştırmaları;** araştırma değişkenlerinin zamana bağlı değişimlerini incelemek üzere farklı zamanlarda yinelenen ölçümler yapılmaktadır. Eğilim belirlemek, ortak özelliği olan bir grubu incelemek ya da aynı kişilerin zamana bağlı değişimlerini, eğilimlerini araştırmak amacıyla yapılabilir.
- 👉 **Geçmişe dönük tarama araştırmaları;** geçmişte yaşanan olayların yaşayan kişilerin görüşlerine, beyanlarına dayalı olarak yürütülen çalışmalardır.

Tarama Araştırmalarının Süreci:

👉 **Denek kaybı (anketi cevaplamama, eksik cevap);** verilerin toplandığı orta-
mın ve şartların katılımcıların samimi görüşlerini belirtmeye olanak tanımaması,
veri toplayan kişinin tutumu ve cevaplanacak soru sayısının çok fazla olması,
yönergelerin anlaşılır olmaması gibi yapısal sorunlara bağlı cevaplama
motivasyonunun düşmesi tarama araştırmalarında dış ve iç geçerliği etkileyen
durumlardır.

Korelasyonel Araştırmalar

- 👉 İki ya da daha çok değişken arasındaki ilişkinin herhangi bir şekilde bu değişkenlere müdahale edilmeden incelendiği araştırmalardır.
- 👉 Değişkenlere müdahale edilmemesi nedeniyle korelasyonel araştırmalar nedensel karşılaştırma araştırmalarına benzer.
- 👉 Nedensel karşılaştırma araştırmalarında bir bağımlı değişkeni etkileyen ba-
ğımsız değişkenler neden-sonuç ilişkisi içinde belirlenmeye çalışılırken korelasyonel
araştırmalarda sadece değişkenlerin birlikte değişimleri incelenir.
- 👉 Korelasyonel araştırmalar, değişkenler arasındaki ilişkilerin açığa çıkarıl-
masını, bu ilişkilerin düzeylerinin belirlenmesinde etkili ve bu ilişkilerle ilgili daha
üst düzey araştırmaların yapılması için gerekli ipuçlarını sağlayan araştırmalardır.
- 👉 Değişkenler arasındaki ilişki, hesaplanan uygun bir korelasyon katsayısı ile gösterilir. Bu katsayı +1 ile -1 aralığında değişir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİCEL ARAŞTIRMALAR-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 5-6)

👉 Katsayının;

👉 Pozitif olması bir değişkende artış meydana geldiği zaman diğer de-
ğişkende de artış olduğunu,

👉 Negatif olması ise bir değişkende artış görülürken diğerinde azalma
meydana geldiğini göstermektedir.

👉 ± 1 olması mükemmel bir ilişkiyi,

👉 0 olması ise iki değişken arasında hiç ilişki olmadığını gösterir.

👉 Korelasyonel araştırmalar ikiye ayrılabilir;

👉 Keşfedici korelasyon araştırmalarında değişkenler arasında karşılıklı
ilişkiler belirlenmeye çalışılır.

👉 Yordayıcı korelasyon araştırmalarında değişkenler arası ilişkinin belir-
lenip bir veya daha fazla değişkenin bilinen değerinden diğer de-ğış-
kenin bilinmeyen bir değeri belirlenmeye çalışılır.

Nedensel Karşılaştırma Araştırmaları

👉 Nedensel karşılaştırma, ortaya çıkmış/var olan bir durumun veya olayın ne-
denlerini, bu nedenleri etkileyen değişkenleri veya bir etkinin sonuçlarını belirle-
meye yönelik bir araştırma türüdür.

👉 Araştırmalarda bir durumun neden ortaya çıktığı, bu durumun oluşmasında
nelerin etkili olduğu bulunmaya çalışılır.

👉 Araştırma deseninde birbiriyle karşılaştırılabilecek en az iki grup varsa "ne-
densel karşılaştırma araştırmaları", sadece tek grup varsa "nedensel araştırma"
olarak adlandırılır.

👉 Örnek: Hüseyin Öğretmen, üç farklı sınıfın kimya dersine girmektedir.
Yaptığı sınav sonunda iki sınıfın hem ödev puanlarının hem de sınav sonuçlarının
daha yüksek diğer sınıfın ise daha düşük olduğunu görmüştür. Ortaya çıkan bu
durumun nedenlerini araştırmak istemektedir. Bu çalışma nedensel karşılaştırma
araştırmalarına örnektir.

DeneySEL Araştırmalar

👉 Araştırmacı tarafından oluşturulan farkların bağımlı değişken üzerindeki
etkisini test etmeye yönelik çalışmalardır.

👉 DeneySEL desenlerde temel amaç değişkenler arasında oluşturulan neden-
sonuç ilişkisini test etmektir.

👉 Araştırmacının bu amacını gerçekleştirmek için en az iki farklı koşulunun
olması (grupların karşılaştırılması), bağımsız değişkenin manipüle edilmesi, bağım-
sız değişkenin düzeyleri olan işlem gruplarına seçkisiz atama yapılması ve dışsal
değişkenleri kontrol altına alması gereklidir. (Eveettt. Çok mantıklı. byhy 😊)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİCEL ARAŞTIRMALAR-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 5-6)

👉 Bir deneysel çalışmada, dışsal değişkenlerin etkilerini en aza indirmek ya da kaldırmak için gruplara seçkisiz atama yapılabilir, dışsal değişken sabit tutulabilir, dışsal değişken çalışmaya dâhil edilebilir, dışsal değişkenlere göre denekler eşleştirilebilir, dışsal değişkene ait puanların bağımlı değişken üzerindeki etkisi kovaryans analizi ile istatistiksel olarak kontrol edilebilir.

Deneysel Araştırmaların Türleri

	Bağımsız değişken sayısına göre	Deneme koşullarına göre	Denek sayısına göre
Deneysel desenler	Tek faktörlü	Gruplar arası	Tek denekli
	Çok faktörlü	Gruplar içi	Çok denekli
		Karışık	

👉 Bu desenlerden sadece gerçek deneme desenlerinde deneklerin deneysel koşullara denek havuzundan seçkisiz atanması söz konusudur.

👉 **Yarı deneysel desenler:** Eşleştirilmiş grupların seçkisiz bir şekilde deney grupları olarak atandığı çalışmalar.

👉 **Zayıf deneysel desenler:** Ne denek temelinde seçkisiz atamanın olduğu ne de grup eşleştirmenin olduğu çalışmalara işaret eder.

👉 **Denekleri eşleştirme:** Bağımlı değişkenle ilişkili olduğu düşünülen değişkenlere ait değerleri aynı olan denek çiftleri oluşturulur. Çiftlerden biri birinci gruba, diğeri ikinci gruba atanır.

👉 **Grup eşleştirme:** İlgili değişkenlere ait grup ortalamaları bakımından denk iki grup oluşturulur.

👉 **Seçkisiz atama:** Denekler deney ya da kontrol grubuna seçkisiz(yansız) bir şekilde atanır.

Zayıf Deneysel Desenler:

👉 Ortak özelliği desende iç geçerliliği tehdit eden faktörlerin kontrol edilmemesi ve seçkisizliğin söz konusu olmamasıdır.

👉 Tek grup ön test-son test deseni, statik grup karşılaştırmalı desen ve statik grup ön test-son test deseni olmak üzere üçe ayrılır.

Tek grup ön test-son test deseni:

👉 Deneysel işlemin etkisi tek bir grup üzerinde yapılan çalışmayla test edilir.

👉 Deneklerin bağımlı değişkene ilişkin ölçümleri uygulama öncesinde ön test, sonrasında son test olarak aynı denekler ve aynı ölçme araçları kullanılarak elde edilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİCEL ARAŞTIRMALAR-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 5-6)

Gerçek Deneysel Desenler:

👉 Deneklerin bağımsız değişkenin düzeylerine, gruplara seçkisiz olarak yerleştirildiği çalışmaları tanımlar.

👉 Ön test-son test kontrol gruplu seçkisiz desen, son test kontrol gruplu seçkisiz desen ve eşleştirilmiş seçkisiz desenler olmak üzere üçe ayrılır.

Ön test-son test kontrol gruplu seçkisiz desen:

👉 İlk olarak daha önce belirlenen denek havuzundan seçkisiz atama ile iki grup oluşturulur.

👉 Gruplardan biri deney, diğeri kontrol grubu olarak seçkisiz bir şekilde belirlenir.

👉 Daha sonra iki grupta yer alan deneklerin, uygulama öncesinde bağımlı değişkenle ilgili ölçümleri alınır.

👉 Uygulama sürecinde ise etkisi test edilen deneysel işlem deney grubuna uygulanırken kontrol grubuna uygulanmaz.

👉 Son olarak gruplardaki deneklerin bağımlı değişkene ait ölçümleri aynı araç ya da eş formu kullanılarak tekrar elde edilir.

👉 Deneysel işlemin etkisini görmek amacıyla deney ve kontrol gruplarının bağımlı değişkene ait ölçme sonuçları uygun tekniklerle karşılaştırılmalıdır.

👉 R deneklerin gruplara seçkisiz atandığını gösterir.

Yarı Deneysel Desenler:

👉 Hazır gruplar üzerinde grup eşleştirmenin olduğu ancak seçkisiz atamanın olmadığı desenlerdir.

👉 Seçkisiz atamayı içermeyen bu desenlerde sadece iki farklı eşleştirme türü dikkate alınarak gruplar belirlenir. Bunlar eşleştirilmiş ve zaman serisi desenleridir.

👉 Eşleştirilmiş desende, yansız atama kullanılmaz. Desende hazır gruplardan ikisi belli değişkenler üzerinden eşleştirilmeye çalışılır. Eşleştirilen gruplar işlem gruplarına seçkisiz atanırlar. Ancak, eşleştirme çalışmaya dâhil edilen grupların denk olduğunu garanti etmez. Bu ciddi bir sınırlamadır, ancak seçkisiz atamanın yapılamayacağı durumlarda ciddi bir alternatif desendir. Eşleştirmenin hiçbir zaman seçkisiz atamanın yerini tutmayacağı unutulmamalıdır.

👉 Zaman serisi desende, hem işlem öncesinde hem de işlem sonrasında tekrarlı ölçümler söz konusudur. Tekrarlı ölçümler diye de adlandırılan zamana bağlı değişimleri belirlemeye çalıştığımız araştırmalardır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİCEL ARAŞTIRMALAR-6 (Konu Özeti-4.Bölüm: 5-6)

Tek Denekli Araştırmalar

☞ Sadece bir ya da çok az sayıda deneye ilişkin bulguların yorumlandığı yarı deneysel bir araştırma türüdür.

☞ Değişimlerin grafiklerle izlendiği bir zaman serisi çalışmasıdır.

☞ Birden çok denekle yürütülürse bulgular her bir denek için ayrı ayrı incelenir.

☞ Araştırma denek üzerinde uygulanan birden çok aşamadan oluşur. Farklı aşamalar olması tekrarlı ölçümlerin yapılmasını gerektirir.

☞ Bu tür desenlerde A başlama düzeyini belirleme aşamasını, B ise deneysel işlem aşamasını göstermektedir.

☞ **Örnek;**

B deseni sadece deneysel işlemin uygulandığı araştırma deseni,

☞ AB önce başlama düzeyinin belirlendiği sonra deneysel işlemin uygulandığı araştırma deseni,

☞ ABA başlama düzeyinin belirlendiği, deneysel işlemin uygulandığı, deneysel işlemin ortamdaki çıkarılmasının ardından denekin deneysel işlem öncesi uygulanan veri toplama aracıyla durumunun tekrar belirlendiği deseni,

☞ AB, ABA, ABAB gibi desenlere genel olarak "AB desenleri", başlama düzeyinin ikinci kez belirlendiği desenlere ise "geri dönüşlü tek denekli desenler" denir.

☞ **ABCB** deseninde ise farklı iki müdahale vardır. C'de, B'den farklı bir deneysel işlem yapılmakta ve bağımlı değişken ölçülmektedir. Burada yapılan müdahalelerin öğrenci üzerindeki etkileri gözlemlenmeye ve hangi deneysel işlemin daha etkili olduğu belirlenmeye çalışılmaktadır.

☞ **BAB** deseninde öğrencinin başlama düzeyi bilinmemektedir. Direkt deneysel işlemle başlanmakta sonra başlangıç düzeyi ölçülmekte ve sonra tekrar deneysel işlem yapılmaktadır.

★ Tek denekli araştırmalarda;

☞ İç geçerlik bağlamında tek/az sayıda denekle çalışılması hem denekin hem de deneysel işlemlerin kolay kontrol edilmesini sağlar ancak aynı denek üzerinde çok sayıda işlem yapılması veri toplama araçlarının etkililiğini azaltabilir.

☞ Dış geçerlik bağlamında ise seçkisiz örneklem alınmaması, çok az sayıda denekle çalışılması dış geçerliği azaltır. Sonuçların genellenebilmesi için aynı desen birçok kez ve farklı deneklerle çalışılmalıdır.

(Buradan bir video ile bakanımıza seslenmek istiyorum. İzlemek için pdf üzerinde yandaki görsele tıklayabilirsiniz. byhy)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİCEL ARAŞTIRMALAR-I (Konu Testi-4.Bölüm: 5-6)

- 1- I. Ayrık
II. Karma
III. Kolektif
IV. Nicel
V. Nitel

Yukarıdakilerden hangileri temel aldıkları felsefeye, bakış açısına göre araştırma türlerindedir?

- A) I ve II
B) I, II ve III
C) II ve III
D) II, IV ve V
E) Hepsi

2- En basit anlamıyla nicel verilerin toplanmasını ve analizini gerektiren çalışmalar olarak ifade edilen araştırma türü hangisidir?

- A) Ayrık araştırma
B) Karma araştırma
C) Kolektif araştırma
D) Nicel araştırma
E) Nitel araştırma

3- Araştırmanın sorularını cevaplamak ya da hipotezlerini test etmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen bir plana ne ad verilir?

- A) Araştırma amacı
B) Araştırma bulgusu
C) Araştırma deseni
D) Araştırma krokisi
E) Araştırma yolu

4- Sonuçların deneklerin seçildiği büyük gruplara, evrene genellenebilirlik derecesine ne ad verilir?

- A) Aktarım geçerliliği
B) Dış geçerlilik
C) Genel geçerlilik
D) Hipotez geçerliliği
E) İç geçerlilik

5- Aşağıdakilerden hangisi iç geçerliliği tehdit eden faktörlerden biri değildir?

- A) Beklentilerin etkisi
B) Denek kaybı etkisi
C) Deneklerin seçimi
D) Etkileşme etkisi
E) Değerlendirme etkisi

6- Aşağıdakilerden hangisi tarama araştırmalarından biri değildir?

- A) Anlık tarama araştırmaları
B) Boylamsal tarama araştırmaları
C) Enlemsel tarama araştırmaları
D) Geçmişe dönük tarama araştırmaları
E) Kesitsel tarama araştırmaları

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİCEL ARAŞTIRMALAR-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 5-6)

7- Belli bir zamanda mevcut durumun var olduğu şekliyle betimlenmesi amacıyla yürütülen araştırma türü hangisidir?

- A) Anlık tarama araştırmaları
- B) Boylamsal tarama araştırmaları
- C) Enlemsel tarama araştırmaları
- D) Geçmişe dönük tarama araştırmaları
- E) Kesitsel tarama araştırmaları

8- Betimlenecek değerlerin bir seferde ölçüldüğü araştırma türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlık tarama araştırmaları
- B) Boylamsal tarama araştırmaları
- C) Enlemsel tarama araştırmaları
- D) Geçmişe dönük tarama araştırmaları
- E) Kesitsel tarama araştırmaları

9- Araştırma değişkenlerinin zamana bağlı değişimlerini incelemek üzere farklı zamanlarda yinelenen ölçümlerin yapıldığı araştırma türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlık tarama araştırmaları
- B) Boylamsal tarama araştırmaları
- C) Enlemsel tarama araştırmaları
- D) Geçmişe dönük tarama araştırmaları
- E) Kesitsel tarama araştırmaları

10- I. Evrene genelleme

II. Evrenin tanımlanması

III. Örneklemenin seçimi

IV. Verilerin analizi

V. Verilerin toplanması

Yukarıda karışık olarak verilen tarama araştırmaları süreci hangi seçenekte doğru bir şekilde sıralanmıştır?

- A) I – II – V – IV – III
- B) II – I – III – V – IV
- C) II – III – V – IV – I
- D) III – II – I – V – IV
- E) V – IV – III – II – I

11- Verilerin toplandığı ortamın ve şartların katılımcıların samimi görüşlerini belirtmeye olanak tanımaması, veri toplayan kişinin tutumu, cevaplanacak soru sayısının çok fazla olması, yönergelerin anlaşılır olmaması gibi yapısal sorunlara bağlı cevaplama motivasyonunun düşmesi sonucunda tarama araştırmalarında dış ve iç geçerliği etkileyen durumlara ne ad verilir?

- A) Denek birikintisi
- B) Denek kaybı
- C) Denek sarmalı
- D) Denek tükenmişliği
- E) Denek yanılgısı

NİCEL ARAŞTIRMALAR-3 (Konu Testi-4.Bölüm: 5-6)

12- İki ya da daha çok değişkenin arasındaki ilişkinin herhangi bir şekilde bu değişkenlere müdahale edilmeden incelendiği nicel araştırma türü hangisidir?

- A) Deneysel araştırmalar
- B) Nedensel araştırmalar
- C) Nedensel karşılaştırma araştırmaları.
- D) Korelasyonel araştırmalar
- E) Tek denekli araştırmalar

13- Korelasyonel araştırmalarda korelasyon katsayısı ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) -1 ile +1 arasında değer alır.
- B) 0 olması, iki değişken arasında çok düşük bir ilişki olduğunu gösterir.
- C) +1 olması, iki değişken arasında mükemmel bir ilişkiyi gösterir.
- D) Negatif olması, bir değişkende artış gözükürken diğerinde azalma olduğunu gösterir.
- E) Pozitif olması, bir değişkende artış gözükürken diğerinde de artış olduğunu gösterir.

14- Derya Öğretmen, dört farklı sınıfın Türkçe dersine girmektedir. Yaptığı sınav sonunda iki sınıfın puanları daha yüksekken, diğer iki sınıfın puanlarının daha düşük olduğunu görmüştür.

Derya Öğretmen, ortaya çıkan bu durumun nedenlerini araştırmak için hangi tür araştırma yapmalıdır?

- A) Deneysel araştırmalar
- B) Nedensel araştırmalar
- C) Nedensel karşılaştırma araştırmaları.
- D) Korelasyonel araştırmalar
- E) Tek denekli araştırmalar

15- Araştırmacılar tarafından oluşturulan farkların bağımlı değişken üzerindeki etkisini test etmeye yönelik çalışmaların yapıldığı nicel araştırma türü hangisidir?

- A) Deneysel araştırmalar
- B) Nedensel araştırmalar
- C) Nedensel karşılaştırma araştırmaları.
- D) Korelasyonel araştırmalar
- E) Tek denekli araştırmalar

16- Deneysel desenler deneme koşullarına göre nasıl sınıflandırılır?

- A) Gruplar arası – grup içi - karışık
- B) Gruplar dışı – gruplar içi
- C) Tek desenli – çok desenli
- D) Tek denekli – çok denekli
- E) Tek gruplu – çok gruplu

NİCEL ARAŞTIRMALAR-4 (Konu Testi-4.Bölüm: 5-6)

17- Deneysel işlemin etkisi tek bir grup üzerinde yapılan çalışmayla test edilen, deneklerin bağımlı değişkene ilişkin ölçümleri uygulama öncesinde ön test, sonrasında son test olarak aynı denekler ve aynı ölçme araçları kullanılarak elde edildiği zayıf deneysel desenler türü hangisidir?

- A) Basit tek grup ön test-son test d.
- B) Statik grup karşılaştırmalı desen
- C) Statik grup ön test-son test deseni
- D) Tek grup karşılaştırmalı desen
- E) Tek grup ön test-son test deseni

18- Hazır gruplar üzerinde grup eşleştirmenin olduğu ancak seçkisiz atamanın olmadığı desenler hangisidir?

- A) Basit deneysel desenler
- B) Güçlü deneysel desenler
- C) Tam deneysel desenler
- D) Yarı deneysel desenler
- E) Zayıf deneysel desenler

19- Sadece bir ya da çok az sayıda deneye ilişkin bulguların yorumlandığı yarı deneysel araştırma türü hangisidir?

- A) Deneysel araştırmalar
- B) Nedensel araştırmalar
- C) Nedensel karşılaştırma araştırmaları.
- D) Korelasyonel araştırmalar
- E) Tek denekli araştırmalar

20- Tek denekli araştırmalar birden çok denekle yürütülürse bulgular nasıl incelenir?

- A) Denekler içinden bir tanesi seçilerek bulguları incelenir.
- B) Denek sayısı bire düşene kadar seçme işlemi yapılır ve seçilen denekin bulguları incelenir.
- C) Her bir denek için ayrı ayrı bulgular incelenir.
- D) Her denekin bulguları birleştirilerek genel bir inceleme yapılır.
- E) Yeni bir denek belirlenerek yeni bir araştırmaya başlanır.

21- Tek denekli araştırma desenlerinde hangisi başlama düzeyini belirleme aşamasını ifade etmektedir?

- A) A
- B) B
- C) C
- D) AB
- E) ABC

22- Aşağıdaki tek denekli araştırma desenlerinden hangisinde farklı iki müdahale vardır?

- A) AB
- B) ABA
- C) ABCB
- D) BAB
- E) BABA

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİCEL ARAŞTIRMALAR (Konu Testi-4.Bölüm: 5-6) (Cevap Anahtarı)

1-D 2-D 3-C 4-B 5-E 6-C 7-A 8-E 9-B 10-C 11-B 12-D 13-B 14-C
15-A 16-A 17-E 18-D 19-E 20-C 21-A 22-C

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 7)

Nitel Araştırmalar

👉 Nitel araştırmaların tanımlanmasında anahtar kelimeler:

- 👉 Anlam,
- 👉 Yorumlayıcı doğal yaklaşım,
- 👉 Dünyayı dönüştürme kabiliyetidir.

Nitel araştırmalar;

👉 Araştırmacılar doğal ortamdaki veri koleksiyonuna tümdengelim ve tümevarım yoluyla örüntü ve temalar kuran veri analizini kullanır.

👉 Psikolojik ölçümler ve sosyal olaylarla ilgili nicel araştırma yöntemlerine göre daha derinlemesine bilgi sağlar.

👉 Geleneksel araştırma yöntemleriyle ifade edilmesi zor olan sorulara cevap bulmak için gereklidir.

👉 Nicel araştırmalara göre daha bilimsel veya daha iyi olduğu söylenemez.

Nitel Araştırmanın Özellikleri:

- 👉 Doğal ortam,
- 👉 Çoklu yöntemler,
- 👉 Zengin betimlemeler,
- 👉 Yansıtıcılık,
- 👉 Araştırmacının katılımcı rolü,
- 👉 Tümevarım ve tümdengelim veri analizi,
- 👉 Temel araç olarak araştırmacı,
- 👉 Doğrudan veri toplama,
- 👉 Sürece yönelik,
- 👉 Bütüncül açıklama,
- 👉 Araştırma desenlerinde esneklik,

(Arkadaşlar, burada nicel ve nitel arasındaki farklar vardı. Sığmayacak diye ikinci sayfaya aldım. byhy 😊)

Nitel araştırmaların aşamaları:

- 👉 Çalışılacak olan konunun saptanması,
- 👉 Çalışmadaki katılımcıların belirlenmesi,
- 👉 Hipotezlerin üretilmesi,
- 👉 Verilerin toplanması,
- 👉 Verilerin analizi,
- 👉 Analizin yorumlanması.

Nitel araştırmaların türleri:

- 👉 Durum çalışması,
- 👉 Fenomenoloji çalışmaları,
- 👉 Anlatı araştırması,
- 👉 Tarihî araştırma,
- 👉 Eylem araştırması,
- 👉 Etnografi araştırması,
- 👉 Tarama araştırması,
- 👉 Kuram oluşturma.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 7)

Nitel ve Nicel Araştırmalar Arasındaki Farklar:

Özellik	Nitel	Nicel
İzlenen yol	Tümevarımsaldır.	Kavram oluşturmak ve belli kişi ve gruplara ne ve niçin olacağını tahmin etmek için kuramsal bilgilerden yararlanır.
Araştırma deseni	Genellikle esnek ve dinamiktir.	Çok istenmese de bazen değişime gidebilir.
Araştırma süreci	Ne doğrusal ve ne ardışıktır.	Genellikle doğrusaldır.
Hipotezler	Çalışmanın gelişme sürecinde ortaya çıkması tercih edilir.	Başlangıçta belirlenen hipotezlere sadık kalınır.
Amacı	Nelerin başkalarınınca nasıl anlamlandırıldığına ilişkin anlaşılmasıdır.	İlişkileri tanımlamak ve tahmin etmektir.
Genellenebilirliği	Yoktur.	Vardır.
Veriler	Sözel ifadelerle betimlenir.	Sayısal değerlere indirgenir.
Güvenirlilik	Sonuçların uygunluğuna bakılır.	Araçlardan elde edilen değerlere daha çok önem verilir.
Geçerlik	Bilgi kaynaklarının sağlaması yapılarak gerçekleştirilir.	Ölçümler istatistiksel indekslere bağlı yapılır
Örnekleme	Alan uzmanları belirler.	Seçkisiz seçim yöntemleri tercih edilir.
Prosedürler	Anlatılarak betimlenir.	Kesin olarak tanımlanmıştır.
Konu dışı değişkenler	Mantıksal analizler tercih edilir.	İstatistiksel olarak kontrol edilmesi tercih edilir.
Ön yargılar	Özel desensel kontroller tercih edilir.	Araştırmacıya güvenilir.
Sonuçlar	Sözel ifadelerle anlatılarak özetlenmesi tercih edilir.	İstatistiksel olarak özetlenmesi tercih edilir.
Karmaşık olay ve olgular	Bütününün tanımlanması tercih edilir.	Analiz sürecinin yönetilmesi için küçük parçalara bölünür.
Karmaşık olgu ve olaylar	Dışarıdan müdahale edilmez.	Amacı doğrultusunda yönlendirilebilir.
Sonuç	Alternatif görüşler üretir.	Kesin ifadelerle sonuçlanır.
Araştırmacılar	Kendilerini araştırma dışında tutmaları mümkün değildir.	Kendilerini araştırılan konunun dışında tutmaları mümkündür.

(Arkadaşlar, tabloyu kendim yapayım dedim de, sayfaya sığmayacak yeminlen. byhy 🙏)

Durum Çalışması:

👉 Kendi gerçekliği içinde çalışan ve içinde bulunulan içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı bir veya daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun veya diğer birbirine bağlı sistemlerin ve bunların derinlemesine incelendiği araştırma yöntemidir.

👉 Gerçek yaşamın, güncel bağlam veya ortamdaki durumun incelenmesidir.

👉 Okul içinden (alan içi) ve birden fazla okul arasında (alanlar arası) varlıklar incelenebilir.

Durum çalışmalarının türleri:

👉 Tarihsel örgütlenme,

👉 Hayat hikâyesi,

👉 Çoklu durum,

👉 Gözlemsel durum çalışması,

👉 Durum analizi,

👉 Çoklu alan.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 7)

Durum çalışmalarının aşamaları:

- 👉 Durum çalışmasının uygunluğunu test etmek,
- 👉 Problemin ifadesi,
- 👉 Araştırma alanına girme,
- 👉 Katılımcıların seçilmesi (amaçlı örnekleme),
- 👉 Verilerin toplanması,
- 👉 Verilerin analizi (bütüncül analiz/tek yönlü analiz),
- 👉 İçsel durum/araçsal durumun raporlanması.

Durum çalışmalarının veri analiz yöntemleri:

- 👉 Kategorik birleştirme,
- 👉 Doğrudan yorumlama,
- 👉 Modelleri çizme,
- 👉 Doğal genelleme.

Durum Çalışmalarının Özellikleri:

Özellik	Açıklama
Durum	Birey, küçük grup, kuruluş, ortaklık, topluluk, ilişki, karar verme, proje olabilir.
Amacı	İçsel bir durum (benzersiz bir durumu) veya araçsal bir durum (seçilmiş durumu) ele alınabilir.
Veri	Çeşitlendirilmelidir.
Veri analizi	İrdelenecek durumun birden fazla birimi veya tamamı olabilir.
Betimleme	Temalar, konular, belli durumlar seçilebilir. Çapraz durum analizi veya kuramsal model sunulabilir.
Sonuç	Çıkarımlar (Stake, 1995); model veya açıklamalar (Yin, 2009) şeklinde sunulur.

Durum Çalışmalarının Olumlu Yönleri:

- 👉 Yaşamın bir kesiti ile ilgili doğrudan ve derinlemesine bilgi sağlar.
- 👉 Okuyucunun kendi bulunduğu durumla verilen durumu karşılaştırma şansı olur.
- 👉 Alışık olunmayan durumları ayrıntılı irdeler.
- 👉 Araştırmacı önceden belirlenen soru ve veri toplama yöntemlerini güncelleyebilir.

Durum Çalışmalarının Olumsuz Yönleri:

- 👉 Sonuçların genellenebilirliği düşüktür.
- 👉 Kurum veya kişilerin kimliklerini gizlemek zordur.
- 👉 Raporlaştırmada dil becerisi önemlidir.
- 👉 Durum içinde kaç durum olduğunu belirlemek araştırmacı için zordur.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 7)

Eylem Araştırması:

👉 Bilimsel araştırma yönteminden daha çok mesleki gelişim modelidir.

👉 Kişilerin kendi mesleki eylemleri hakkında araştırma yapmaları ve değişim için eyleme geçmeleri temelinde gerçekleşen sistematik bir müdahale süreci ve sosyal bağlamın içinde yer alan eylemlerin niteliğini geliştirme çalışmasıdır.

👉 Bu sosyal bağlam; eğitim, sağlık, askeri vb. kurumların eğitim, araştırma geliştirme ve uygulama gibi çalışmalarından birinin (veya birkaçının) gerçekleştiği ortam, kişiler ve eylemlerden oluşmaktadır.

👉 Eylemlerin niteliğinin gelişmesiyle birlikte sosyal bağlamın niteliği de gelişir.

👉 Eğitimle ilgili eylem araştırması öğretim süreci içerisinde kullanılan bir yöntem olması nedeniyle öğretmenlerin rolünü "araştırmacı öğretmen" olarak değiştirmektedir.

Eylem araştırmaları(EA)-nicel araştırmalar(NA) karşılaştırması:

Eylem araştırmaları	Nicel araştırmalar
Çok az genellenebilir.	Amacı bilimsel bilgi üretmeye odaklı, genellenebilir.
Üst düzeye eğitime gerek yoktur.	Belli bir eğitim düzeyi gerekir.
Araştırmacı bağlamın içinden biridir.	Araştırmacı bağlam içinden değildir.
Veri toplama aracı, araştırmacı tarafından geliştirilir/denetlenir.	Veri toplama aracı, uzmanlar tarafından geliştirilir/denetlenir.
Esnek olarak planlanır.	Tutucu bir şekilde planlanır.
Araştırmanın bulguları ve sonuçları bağlamın özelliklerine göre yorumlanır.	Araştırma sonuçları evrensel özellikler ve değerlere göre yorumlanır.
Örneklem kasıtlıdır.	Örneklem seçkisizdir.
Araştırmacının, araştırmayla ilgili bireysel deneyim ve görüşleri dikkate alınır.	Araştırmacının, araştırmayla ilgili bireysel deneyim ve görüşleri dikkate alınmaz.

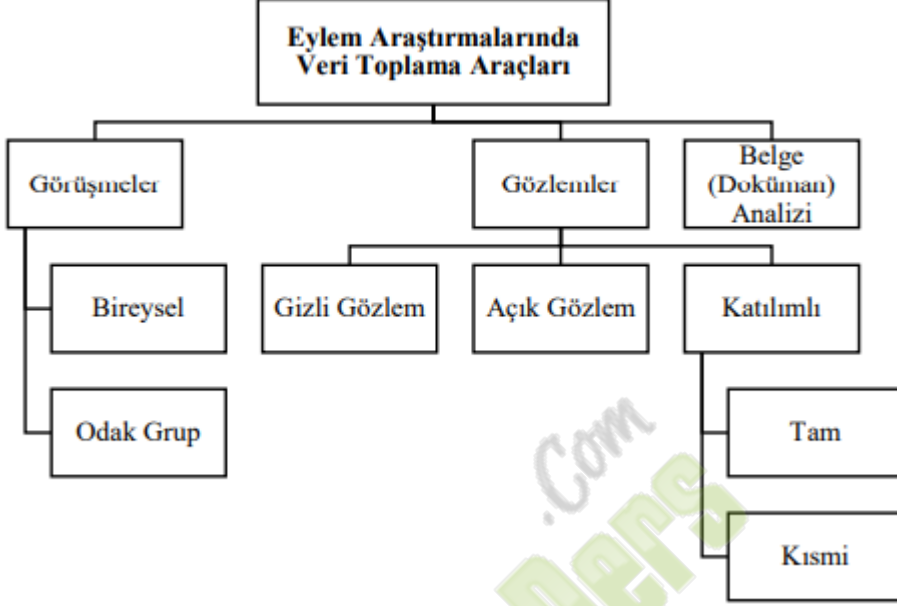
Eylem araştırmasının aşamaları:

- 👉 Plan,
- 👉 Eylem,
- 👉 Veri toplama,
- 👉 Yansıtma.

NİTEL ARAŞTIRMALAR-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 7)

Eylem araştırmalarında veri toplama araçları:

👉 Eylem araştırmalarını uygulamalı ve katılımlı eylem araştırmaları olarak ele almak mümkündür:

👉 Uygulamalı eylem araştırmalarının özellikleri:

- 👉 Yerel uygulamalar üzerinde çalışır.
- 👉 Bireysel/takım temelli araştırma içerir.
- 👉 Öğretmenin gelişimine ve öğrencinin öğrenmesine odaklanır.
- 👉 Bir eylem planını yürürlüğe koyar.

👉 Katılımlı eylem araştırmalarının özellikleri:

- 👉 Bireylerin yaşamlarını sınırlandıran sosyal meseleleri inceler.
- 👉 Eşitlikçi iş birliğini vurgular.
- 👉 Yaşam kalitesini yükseltecek değişimlere odaklanır.
- 👉 Araştırmacının özgürleşmesi ile sonuçlanır.

Eylem araştırmalarında veri analizi yöntemleri:

- 👉 Hermenötik,
- 👉 Söylem (discourse) analizi,
- 👉 Metaforik analiz,
- 👉 Anlatıbilim,
- 👉 Olay analizi,
- 👉 Tümevarım,
- 👉 Taksonomi,
- 👉 Nitel/nicel istatistik.
- 👉 İçerik analizi,
- 👉 Göstergibilim,
- 👉 Alan analizi,
- 👉 Retorik (hitabet),
- 👉 Mantık analizi,
- 👉 Karşılaştırmalı analiz,
- 👉 Tipoloji,

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-I (Konu Testi-4.Bölüm: 7)

- 1- I. Anlam
II. Dünyayı dönüştürme kabiliyeti
III. Yorumlayıcı doğal yaklaşım

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri nitel araştırmaların tanımlanmasında kullanılan anahtar kelimelerdir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) Hepsi

2- Aşağıdakilerden hangisi nitel araştırmamanın özelliklerinden biri değildir?

- A) Araştırma desenlerinde esneklik
B) Bütüncül açıklama
C) Çoklu yöntemler
D) Doğal ortam
E) Dolaylı yoldan veri toplama

3- Aşağıdakilerden hangisi nitel araştırmamanın özelliklerinden biri değildir?

- A) Sürece yönelik
B) Temel araç olarak denek
C) Tümevarım ve tümdengelim veri analizi
D) Yansıtıcılık
E) Zengin betimlemeler

4- Aşağıdakilerden hangisi nitel araştırmaların ilk aşamasıdır?

- A) Analizin yorumlanması
B) Hipotezlerin üretilmesi
C) Katılımcıların belirlenmesi
D) Konunun saptanması
E) Verilerin toplanması

5- Aşağıdakilerden hangisi nitel araştırmaların son aşamasıdır?

- A) Analizin yorumlanması
B) Hipotezlerin üretilmesi
C) Katılımcıların belirlenmesi
D) Konunun saptanması
E) Verilerin analizi

6- Aşağıdakilerden hangisi nitel araştırma türlerinden biri değildir?

- A) Anlatı araştırması
B) Durum çalışması
C) Etnografi araştırması
D) Kesitsel tarama araştırması
E) Kuram oluşturma

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 7)

7- Kendi gerçekliği içinde çalışan ve içinde bulunulan içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı bir veya daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun veya diğer birbirine bağlı sistemlerin ve bunların derinlemesine incelendiği araştırma yöntemi hangisidir?

- A) Anlatı araştırması
- B) Durum çalışması
- C) Etnografi araştırması
- D) Eylem araştırması
- E) Kuram oluşturma

8- Aşağıdakilerden hangisi durum çalışmalarının türlerinden biri değildir?

- A) Çoklu alan
- B) Çoklu zaman
- C) Durum analizi
- D) Gözlemsel durum çalışması
- E) Hayat hikâyesi

9- Aşağıdakilerden hangisi durum çalışmalarının veri analiz yöntemlerinden biri değildir?

- A) Doğal genelleme
- B) Doğrudan yorumlama
- C) Farkların analizi
- D) Kategorik birleştirme
- E) Modelleri çizme

10- Kişilerin kendi mesleki eylemleri hakkında araştırma yapmaları ve değişim için eyleme geçmeleri temelinde gerçekleşen sistematik bir müdahale süreci ve sosyal bağlamın içinde yer alan eylemlerin niteliğini geliştirme çalışması olan araştırma yöntemi hangisidir?

- A) Anlatı araştırması
- B) Durum çalışması
- C) Etnografi araştırması
- D) Eylem araştırması
- E) Kuram oluşturma

11- Aşağıdakilerden hangisi eylem araştırmaların özelliklerinden biri değildir?

- A) Araştırmacı bağlam içinden biridir.
- B) Çok az genellenebilir.
- C) Esnek olarak planlanır.
- D) Örneklem kasıtlıdır.
- E) Üst düzey eğitime gerek vardır.

12- Eğitimle ilgili eylem araştırmasının öğretim süreci içerisinde kullanılan bir yöntem olması nedeniyle öğretmenlerin rolünü hangisi olmaktadır?

- A) Araştırmacı öğretmen
- B) Denek öğretmen
- C) Gözlemci öğretmen
- D) Tasarımcı öğretmen
- E) Yaratıcı öğretmen

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-3 (Konu Testi-4.Bölüm: 7)

- 13- I. Eylem
II. Plan
III. Veri toplama
IV. Yansıtma

Yukarıda verilen eylem araştırması aşamaları hangi seçenekte doğru bir şekilde sıralanmıştır?

- A) I – III – II – IV
B) II – I – III – IV
C) II – III – IV - II
D) III – II – IV – I
E) III – I – I – IV

14- Eylem araştırmalarında veri toplama araçlarından olan görüşmeler hangi şekilde sınıflandırılmaktadır?

- A) Bireysel-odak grup
B) Gizli-açık
C) Katılımlı-katılımsız
D) Tam-kısmi
E) Yatay-dikey

15- Eylem araştırmalarında veri toplama araçlarından olan katılımlı gözlemler hangi şekilde sınıflandırılmaktadır?

- A) Bireysel-odak grup
B) Gizli-açık
C) Katılımlı-katılımsız
D) Tam-kısmi
E) Yatay-dikey

16- Aşağıdakilerden hangisi uygulamalı eylem araştırmalarının özelliklerinden biri değildir?

- A) Araştırmacının özgürleşmesi ile sonuçlanır.
B) Bir eylem planını yürürlüğe koyar.
C) Bireysel/takım temelli çalışmalarını içerir.
D) Öğretmenin gelişimine ve öğrencinin öğrenmesine odaklanır.
E) Yerel uygulamalar üzerinde çalışır.

17- Katılımlı eylem araştırmaları aşağıdakilerden hangisini inceler?

- A) Araştırmacıların süreç içerisindeki eylem ve sorumluluklarını
B) Bireylerin yaşamlarını sınırlandıran sosyal meseleleri
C) Deneklerin eylem sürecine olumlu veya olumsuz katılımlarını
D) Sosyal olayların insan davranışlarına etkisini
E) Toplumsal katılımın ekonomik ve sosyal refah üzerindeki etkisini

18- Aşağıdakilerden hangisi eylem araştırmalarında kullanılan veri analiz yöntemlerinden biri değildir?

- A) Anlatıbilim
B) Anlatıbilim
C) Göstergibilim
D) Söylenti
E) Tümevarım

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR (Konu Testi-4.Bölüm: 7) (Cevap Anahtarı)

1-E 2-E 3-B 4-D 5-A 6-D 7-B 8-B 9-C 10-D 11-E 12-A 13-B 14-A
15-D 16-A 17-B 18-D

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR- (Konu Özeti-4.Bölüm: 8)

Fenomenolojik Araştırmalar:

- 👉 Görüngübilim çalışmaları olarak da tanınmaktadır.
- 👉 Görüngü, duyularla algılanabilen her şey, fenomendir.
- 👉 Bireyin başına gelen olay, yaşantıdır ve tanımlanabilir ve sonludur.
- 👉 Amacı bireysel deneyimleri evrensel nitelikte açıklamaya çalışmaktır.
- 👉 Araştırmacılar fenomeni deneyimleyen kişilerden veri toplayarak bütüncül bir bakış açısı ortaya koyan "neyin" "nasıl" deneyimi etkilediğinin betimlemesini sunar.
- 👉 Katılımcıların; neyi deneyimlediğini "dokusal", nasıl deneyimlediklerini ise "yapısal" olarak betimler.
- 👉 Öncüleri arasındaki bilim ins.: Husserl, Heidegger, Sartre ve Merleu-Pont
- 👉 Yaşam dünyaları kişiye özel olmakla birlikte aynı duygu durumunun benzer koşullarda ortaya çıkması söz konusudur.
- 👉 Belli bir görüngüye karşı kişilerin deneyimleri kendi gördükleri yaşadıkları ile ilişkilidir.
- 👉 Fenomenoloji felsefeye 3 farklı bakış açısı ile yaklaşmak mümkündür:
 - 👉 Felsefi bir akım,
 - 👉 Felsefenin temeli,
 - 👉 Nitel araştırma yöntemi.

Fenomenolojik Araştırmanın Türleri:

- 👉 Bireysel fenomenoloji,
- 👉 Ampirik fenomenoloji,
- 👉 Diyaloglu fenomenoloji,
- 👉 Hermenötik (yorumlayıcı) fenom.

Fenomenolojik Araştırmaların Özellikleri:

Özellik	Açıklaması
Fenomen	Tek bir kavram veya düşüncüyü işaret eder. Örneğin eğitimde "çalışma alışkanlıkları".
Örneklem	Fenomeni deneyimleyen bir grup (büyüklüğü 3-4 kişi ile 10-25 kişi -mümkünse <10 kişi) insan
Felsefi tartışmalar	Yaşanılan deneyimler fenomenle ilgili öznel diğer insanlarla ortak olan nesnel deneyimler söz konusudur.
Araştırmacının rolü	Kendisini araç içerisine alır. Başka bir ifade ile kişisel deneyimlerini ele alarak okuyucunun kişisel deneyimleri ile araştırmayı yönlendirip yönlendirmediği hakkında fikir sahibi olması sağlanır. Her şeyle ilk kez karşılaşıyormuş bakış açısı "aşkın" olarak ifade edilir.
Veri toplama süreci	Genellikle mülakatlar yoluyla olur. Ancak gözlem, günlük, dokümanlar, yazıya aktarılmış konuşmalar, resmî yazılar, drama, film, şiir, müzik veya diğer sanat formlarından da yararlanılabilir.
Veri analizi	Dar kapsamdan (anahtar ifadelerin listelenmesi) geniş kapsama (anlam kümeleri/grupları oluşturma) doğru ilerleyen sistematik bir süreçtir.
Gözlem süresi	Uzun soluklu olmalıdır.
Sonuç	"Neyin" "nasıl" deneyimlendiğini bütünleştiren "öz" betimlenir. Öze ulaşmak için dokusal ve yapısal betimlemeler harmanlanır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 8)

Fenomenolojik araştırmanın probleminin uygunluğunu anlamak için;

👉 “Bireylerin bir fenomen ile ilgili yaygın ve ortak deneyimlerini mi anlamaya çalışıyor?” sorusunun cevabının, evet, olması gerekir.

👉 Katılımcıların “Fenomenle ilgili hangi deneyimleri yaşadınız?” ve “Hangi ortam veya durumlar fenomenle ilgili yaşadığınız deneyimleri etkilemiştir?” sorularına verdikleri cevaplar yol gösterici olacaktır.

Fenomenolojik araştırmanın aşamaları:

- 👉 Görüngünün sezilmesi ve algılanması,
- 👉 Görüngüye odaklanması,
- 👉 Görüngünün betimlenmesi.

👉 Fenomenolojik araştırmalarda verileri; görüşmeler, günlükler, çizimler, gözlemler vb. ile elde edilir.

👉 Verileri analiz ederken aşağıdaki formlardan biri tercih edilebilir;

- a) Parçaların ve bütünlerin yapısı,
- b) Bir çeşitliliğin içindeki özdeşliğin yapısı,
- c) Mevcudiyet ve yokluğun yapısı.

Etnografi Araştırmaları:

👉 Etnografi, bir insan grubuna ve bu grubu farklı kılan kültürel temellere ilişkin sosyal bilimsel bir betimlemedir.

👉 Etno, insana grafi ise tanımlama, tasvir etmeye karşılık gelir; dolayısıyla etnografi, insanların dünyasını belgelendirmedir.

👉 Öğretmen betimlemeleri; öğrencilerin sınıf etkinlikleri ile ilgili betimlemelerinin yer aldığı yazıyı, öğretmen-öğrenci sunumlarına ait ses kayıtlarını, sınıf tartışmalarına ait video kayıtlarını, öğretmenin ders planını ve öğrenci çalışmalarının örneklerini içerebilir.

👉 Etnografyacının işi, yapılandırılmamış görüşmelerle, hayatın (anlamlar sistemi) özel bir yönünün belgelenmesi olup şu sorulara odaklanır:

👉 Toplumun üyeleri arasında iletişim nasıldır ve hangi anlamlar yaratılmaktadır?

👉 Kültürel bilginin yapısı nedir? (Kültürel bilgi nasıl düzenlenir? Hangi kategoriler tanımlanır ve bu kategoriler birbiriyle nasıl bir ilişki içindedir?)

👉 Dil, kültür ve düşünce arasındaki ilişkiler nelerdir?

(Arkadaşlar, bu aralar Hasan hoca özetleri yavaşlattı, diyenleriniz varmış. Demeyin! Ben yavaşlatmadım, konular yavaş ilerliyor. Bir dersin özeti 4 saat sürüyor. Beynim yandı yav. byhy 🙏)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 8)

Etnografi araştırmalarının özellikleri:

👉 Aynı kültürü paylaşan bir grubun kültürünün karmaşık ve eksiksiz betimlenmesine odaklanır.

👉 Grubun fikir ve inançlarının yanı sıra zihinsel faaliyetleri, gözlenen davranışları ile ritüeller, geleneksel sosyal davranışlar ve devamlılıklar gibi bedensel faaliyetlerin de modelleri ile ilgilenilir.

👉 Kültürdeki davranışlar uzun süre bozulmadan devam eder.

👉 Veri analizi için anahtar kelimeler: emik (Araştırma konusunun, kendi bağlamında değerlendirilmesi gerektiğidir.), kültürel yorum ve etikdir.

👉 Araştırma sonunda aynı kültürü paylaşan grubun nasıl çalıştığı, nasıl hareket ettiği, grubun yaşam şekline dair bilgi vermek gerekir.

Etnografi araştırmalarının türleri:

- 👉 Dini etnografi, 👉 Yaşam öyküsü,
- 👉 Otoetnografi, 👉 Feminist etnografi,
- 👉 Etnografik romanlar, 👉 Görsel etnografi türleri,
- 👉 Gerçekçi etnografi, 👉 Eleştirel etnografi.

Boyunuz posunuz
devrilmesin emi.
Emik ne la.
Başka bir şey
bulamadınız mı?
Harbiden
üfürmüştünüz.
byhy

Bilişsel etnografi:

👉 Yeni bir tür olarak karşımıza çıkmaktadır.

👉 Otantik dünyada bilişsel etkinliklerin nasıl gerçekleştirildiğini araştıran olay odaklı bir yöntemdir.

Taşkın'a göre bilişsel etnografiyi, geleneksel etnografiden ayıran özellikler;

Geleneksel Etnografi	Bilişsel Etnografi
Bilgi açıklanır.	Bilginin nasıl inşa edildiği açıklanır.
Kültürel bir grubun yarattığı anlamla ilgilenir.	Grup üyelerinin bu anlamı nasıl yarattığıyla ilgilenir.
Grup üyelerinin günlük hayattaki maddi ve kavramsal kaynakları betimlenir.	Kültürel faaliyetlere bu kaynakların nasıl yansıtıldığı incelenir.
Grupların düşünce biçimi, insan deneyiminin çeşitli yönleri ve insanı insan yapan şeyler ele alınır.	Sosyokültürel bakış açısıyla bir faaliyetin anlık ve farklı zamanlardaki gelişimi irdelenir.
Bilişsel etnografiyi bilgilendirir.	Süreç analizi ile etnografi araştırmasını derinleştirir.

👉 Etnografik görüşmeler, yapılandırılmamış görüşmelerdir, farklı olarak katılımcıların kendi cevaplarını vermeleri sağlanır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 8)

- 👉 Bir araştırma yöntemi olarak etnografi aşağıdaki on temel özellikle açıklanır:
- 👉 Konumlanmışlık,
 - 👉 Verim/zenginlik,
 - 👉 Katılımcı özerkliği,
 - 👉 Açıklık,
 - 👉 Kişiselleştirme,
 - 👉 Çarpıcılık,
 - 👉 Tarihsellik,
 - 👉 Öz yansıma,
 - 👉 Bağımsızlık,
 - 👉 Yansıma/dönüştürülük.

Etnografi araştırmalarının aşamaları:

- 👉 Etnografi en uygun desen mi? Katılımcılar gerçekten bir grup mu? Bunun göstergesi uzun zamandır bir arada yaşıyor olmalarıdır.
- 👉 Araştırılacak kültürel tema, konu veya kuram seçilmelidir.
- 👉 Temalaştırmada ne yaptıkları (davranış); ne söyledikleri (dil), vb. seçilir.
- 👉 Bütüncül bir bakış açısı ile tanımlanmalıdır.
- 👉 Alan çalışması yapılır.
- 👉 Etnograf, tema analizinin sonunda sistemin nasıl çalıştığının genel bir resmini ortaya koyar.

Etnografi araştırmalarının veri türleri:

- 👉 Gözlemler,
- 👉 Testler ve önlemler,
- 👉 Anketler,
- 👉 Mülakatlar,
- 👉 Görsel-işitsel materyaller,
- 👉 Ağ araştırması,
- 👉 Mekânsal haritalama.

Anlatı Araştırmaları:

- 👉 İnsanların bir konuya veya duruma ilişkin deneyimlerini yaşamış oldukları hikâyeler ile inceler.
- 👉 İnsanların yaşadıkları olayların ardışık olarak düzenlenmesi, bu olaylar arası ilişkilerin kurulması ve böylece bu olayların belirli hedef kitle için anlamlandırılması sağlanır.

Anlatı araştırmasının özelliklerini:

- 👉 Hikâyeyi anlatanlar ile araştırmacı arasında bir iş birliği ortaya çıkar.
- 👉 Bireylerin kimlikleri ve kendilerini nasıl gördüklerini ortaya çıkaran deneyimler ele alınır.
- 👉 Farklı veri toplama teknikleri bir arada kullanılabilir.
- 👉 Araştırmacının hikâyeyi kronolojik sıraya koyması önemlidir.
- 👉 Analizinde tematik (neler söylendiği), yapısal (söylenenlerin arkasındaki gerçeklik/doğa) veya diyalojik/performans (hikâyeyi kimin yönlendirdiğine bağlı) yöntemler kullanılabilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 8)

Anlatı araştırmasının aşamaları:

- 👉 Araştırma amacının ve incelenecek olayın belirlenmesi,
 - 👉 Bu olaya ilişkin deneyimi olan araştırma katılımcılarının belirlenmesi,
 - 👉 Araştırma sorularının belirlenmesi,
 - 👉 Araştırmacının rolünün belirlenmesi ve gerekli izinleri alınması,
 - 👉 Veri toplama yöntemlerinin belirlenmesi ve verilerin toplanması,
 - 👉 Araştırma katılımcısı ile işbirliği sağlanarak araştırmada yazılan hikâyenin doğrulanması,
- Araştırmanın raporlaştırılmasıdır.

Anlatı araştırmasının türleri;

- 👉 Otobiyografi, 👉 Biyografi, 👉 Hayat hikâyesi,
- 👉 Kişisel hikâyeler, 👉 Sözlü tarih.

Anlatı araştırmasının veri toplama teknikleri;

- 👉 Alan notları, 👉 Günlük kayıtları, 👉 Görüşme,
- 👉 Hikâye anlatma, 👉 Sözel tarih, 👉 Mektup yazma,
- 👉 Yeniden hikâyeleştirme, 👉 Otobiyografik ve biyografik yazı,
- 👉 Diğer alıntı veri kaynakları.

Arkadaşlar nitel yaklaşımın karşılaştırma tablosu buraya sığmayacağı için 6. sayfaya ekledim. Tabloyu bir inceleyebilirsek belki araştırma yaklaşımları daha anlamlı hale gelir. Çok lazım ya bize bunlar.

Cık, cık, cık...

byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-6 (Konu Özeti-4.Bölüm: 8)

Nitel Yaklaşımın Özelliklerinin Karşılaştırılması:

Özellik/	Durum	Eylem	Fenomenoloji	Etnografi	Anlatı
Odak	Durum veya çoklu durumlar derinlemesine betimleme	Öğretmenin mesleki gelişimine, öğrencinin öğrenmesine ve eğitimin sosyal meselelerine katkı sağlayacak sosyal bağlamı inceleme	Deneyimin özünü kavrama	Aynı kültürü paylaşan bir grubu betimleme	Bireyin hayatını araştırma
Analiz birimi	Bir olayı, programı, faaliyeti veya birden fazla bireyi araştırma	Araştırmacı bağlamın içinden olmak* koşulu ile eğitimle ilgili olanlarda öğretmen, öğrenci, yönetici, sosyal çevreyi araştırma	Ortak deneyime sahip birkaç bireyi araştırma	Aynı kültürü paylaşan bir grubu araştırma	Bir veya birden çok bireyin hayatını araştırma
Veri toplama şekilleri	Mülakatlar*, gözlemler, dokümanlar, insan ürünü eserler (çoklu kaynak)	Görüşmeler, gözlemler, dokümanlar	Mülakatlar*, dokümanlar, gözlemler, sanat eserler	Gözlemler* ve Mülakatlar* alanda geçirilen süre içinde ulaşılabilen diğer kaynaklar	Mülakatlar* ve Dokümanlar*
Veri toplama stratejileri	Durumun betimlenmesi, durum temaları ve çapraz durum temaları üzerinden veri analizi	Eylem planları yoluyla içerik analizi*, söylem analizi vb. ile bağlamın betimlenmesi, sistematik veri toplama	Önemli ifadeler, anlam birimleri, metinsel ve yapısal betimlemelerle "öz"ün betimlenmesi	Aynı kültürü oluşturan grubu betimleyerek temalar oluşturarak veri analizi	Öyküler için verileri analiz etme, öyküleri "yeniden hikâyeleme" ve temalar geliştirme, kronolojiye başvurma
Yazılı rapor	Bir veya birden çok durumun detaylı analizi	Mesleki gelişime katkı sağlayacak bağlamın genelleme kaygısı ile betimlenmesi ve raporun yaygınlaştırılması	Deneyimin "öz"ün betimlenmesi	Aynı kültürü oluşturan grubun nasıl çalıştığını betimleme	Yaşam öyküleri hakkında anlatı geliştirme

*öncelikli

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-I (Konu Testi-4.Bölüm: 8)

1- Fenomenolojik araştırmalar aşağıdaki ifadelerden hangisi ile de tanımlanmaktadır?

- A) Araştırmabilim
- B) Görüngübilim
- C) İnsanbilim
- D) Filolojibilim
- E) Tarihsel bilim

2- “Duyularla algılanabilen her şey, fenomen.” olarak ifade edilen kavram hangisidir?

- A) Duygu
- B) Duyum
- C) Görgü
- D) Görüngü
- E) Görüntü

3- Aşağıdakilerden hangisi fenomenolojik araştırma türlerinden biri değildir?

- A) Ampirik fenomenoloji
- B) Aquatik fenomenoloji
- C) Bireysel fenomenoloji
- D) Diyaloglu fenomenoloji
- E) Hermenötik fenomenoloji

4- Fenomenolojik araştırmalar ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Amacı evrensel deneyimleri bireysel nitelikte açıklamaya çalışmaktır.
- B) Fenomen, tek bir kavram veya düşünceyi işaret eder.
- C) Gözlem süreci uzun soluklu olmalıdır.
- D) Veri analizi, dar kapsamdan geniş kapsama doğru ilerleyen sistematik bir süreçtir.
- E) Veri toplama genellikle mülakat ile yapılır.

5- Aşağıdakilerden hangisi fenomenolojik araştırmalarda veri elde etme yollarından biri değildir?

- A) Anket
- B) Çizim
- C) Görüşme
- D) Gözlem
- E) Günlük

6- “Bir insan grubuna ve bu grubu farklı kılan kültürel temellere ilişkin sosyal bilimsel bir betimleme.” olarak ifade edilen kavram hangisidir?

- A) Antropoloji
- B) Epistemoloji
- C) Etnografi
- D) Demografi
- E) Sosyoloji

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 8)

- 7- I. Emik
II. Etik
III. Kültürel yorum

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri etnografik araştırmalarda veri analizi için anahtar kelimelerdendir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

8- Aşağıdakilerden hangisi bilişsel etnografinin özelliklerinden değildir?

- A) Bilginin nasıl inşa edildiğini açıklar.
B) Geleneksel etnografiyi bilgilendirir.
C) Grup üyelerinin anlamı nasıl yarattığıyla ilgilenir.
D) Sosyokültürel bakış açısıyla bir faaliyetin anlık ve farklı zamanlardaki gelişimi irdelenir.
E) Süreç analizi ile etnografi araştırmasını derinleştirir.

9- Aşağıdakilerden hangisi etnografi araştırmalarının veri türlerinden biri değildir?

- A) Anketler
B) Ağ araştırmaları
C) Gözlemler
D) Mülâkatlar
E) Sosyal deneyler

10- İnsanların bir konuya veya duruma ilişkin deneyimlerini yaşamış oldukları hikâyeler ile inceleyen araştırma türü hangisidir?

- A) Anlatı araştırmaları
B) Durum araştırmaları
C) Etnografi araştırmaları
D) Eylem araştırmaları
E) Fenomenoloji araştırmaları

11- Anlatı araştırmaları ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Analizde tematik, yapısal veya diyalojik/performans kullanılabilir.
B) Araştırmacının hikâyeyi kronolojik sıraya koyması önemlidir.
C) Bireylerin kimlikleri ve kendilerini nasıl gördüklerini ortaya çıkaran deneyimler ele alınır.
D) Farklı veri toplama teknikleri bir arada kullanılabilir.
E) Hikâyeyi anlatanlar ile araştırmacı arasında bir rekabet ortaya çıkar.

12- Aşağıdakilerden hangisi anlatı araştırmasının türlerinden biri değildir?

- A) Biyografi
B) Hayat hikâyesi
C) Kişisel hikâyeler
D) Otobiyografi
E) Resmi tarih

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

NİTEL ARAŞTIRMALAR
(Konu Testi-4.Bölüm: 8)
(Cevap Anahtarı)

1-B 2-D 3-B 4-A 5-A 6-C 7-E 8-B 9-E 10-A 11-E 12-E

Web Ders .Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KARMA ARAŞTIRMALAR-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 9)

Karma Araştırmalar

👉 Araştırmacıların, nicel ve nitel yöntemlerin, yaklaşımların veya kavramların karışımlarını veya kombinasyonlarını tek bir araştırmada veya bir dizi araştırmada kullanması karma araştırmayı işaret eder.

👉 Çalışmanın amacına ve varılmak istenen noktaya bağlı olarak seçilecek olan yöntem belirlenmektedir. Ancak araştırma deseni uygunsa her iki yöntem birden kullanılabilir.

👉 Ekiz'in görüşü "Önemli olan, konunun yaklaşımı belirlemesidir; yaklaşımın konuyu belirlemesi değil. Unutulmaması gereken en önemli konu; hiçbir yaklaşımın tek başına güçlü bir şekilde her türlü konuyu inceleyebileceğinin olanak dışı olduğudur."

Karma yöntem araştırmalarının kullanım yerleri ve amaçları:

👉 Ölçek, anket formu ve diğer veri toplama araçlarının geliştirilmesi ve iyileştirilmesinde, geliştirme, uygulama ve değerlendirme çalışmalarında,

👉 Verilerin onaylanması ve çapraz doğrulamasında,

👉 Aynı konuların farklı yönleriyle incelemesinde,

👉 Farklı açılardan karmaşık olguların keşfedilmesinde,

👉 Tek bir yöntemle elde edilen bulgularının araştırılması veya test edilmesinde,

Johnson ve Onwuegbuzie'e göre karma yöntem araştırmalarının iki temel amacı:

👉 Çeşitleme ve tamamlayıcılık: Nicel ve nitel yöntemler uygulayarak elde edilen sonuçları doğrulanmak veya geliştirmek.

👉 Başlatma, geliştirme ve genişletme: Nicel ve nitel yöntemler uygulanarak elde edilen sonuçlardan yararlanarak yeni araştırma soruları türetmek.

Johnson ve Onwuegbuzie karma yöntem araştırmalarının güçlü yönleri:

👉 Sayılarla anlam katmak için kelimeler, resimler ve anlatılar kullanılabilir.

👉 Kelimelere, resimlere ve anlatılara hassasiyet katmak için sayılar kullanılabilir.

👉 Nicel ve nitel araştırma paradigmalarının güçlü yönlerinin birlikte kullanılması sağlanabilir.

👉 Araştırmacı temelli bir kuram oluşturulabilir ve oluşturulan bu kuram test edilebilir.

👉 Araştırmacı tek bir yöntem ve yaklaşımla sınırlı olmadığından dolayı daha fazla ve daha geniş kapsamlı araştırma sorularına cevap bulabilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KARMA ARAŞTIRMALAR-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 9)

- 👉 Araştırmacı çalışmasında kullandığı bir yöntemdeki zayıflıkların üstesinden gelmek için diğer yöntemin güçlü yönlerinden faydalanabilir.
- 👉 Elde edilen bulguların doğrulanması için daha güçlü kanıtlar sağlayabilir.
- 👉 Tek bir yöntem kullanıldığında eksik kalabilecek unsurlar (içgörü, anlayış) diğer yöntemle tamamlanabilir.
- 👉 Elde edilen sonuçların genellenebilirliğini artırmak için kullanılabilir.
- 👉 Kuram ve uygulamanın birlikte ele alındığı karma yöntem araştırmalarında araştırma problemine ilişkin daha bütüncül ve eksiksiz bilgi sağlanabilir.

Karma yöntem araştırmalarında karşılaşılabilecek başlıca sınırlılıklar:

Araştırmacıların hem nitel hem de nicel araştırma yöntemleriyle başarı çıkmaları zor olabilir.

Özellikle iki yöntem aynı anda işe koşulduğunda veya araştırmacılar takım hâlinde çalıştıklarında karma yöntemin uygulanması zorlaşabilir.

(Demek ki bilim insanı da olsa takım çalışması diye herkes araştırmaya burnunu sokunca araştırma yürümüyormuş. Bi durun da. Biriniz nicel, biriniz de nitel araştırma yapıp gelin hadi.

Sonra bulgularınızı bulgur pilavı yerken konuşuruz. byhy 😊

Karma araştırmaların zaman içerisindeki yolculuğu:

- 👉 Birden fazla nicel yöntemin birlikte kullanılması
- 👉 Birleştirilmiş anket ve görüşmelere yer verilmesi
- 👉 Nitel ve nicel verilerin çeşitlendirilmesi
- 👉 Sadece tek araştırma, duruma göre araştırma ve yarıncı araştırma paradigmalarını benimseyen araştırmacıların görüşlerinin birleştirilmesi
- 👉 İki geleneksel paradigmanın (nitel ve nicel) varsayımlarının tartışılması ve uzlaştırılması
- 👉 Karma yöntem araştırmalarının çeşitlerine ilişkin bir sınıflandırma sisteminin belirlenmesi
- 👉 Çoklu yöntemlerin bir araştırma sürecinde kullanılması
- 👉 Pek çok açıdan karma yöntem araştırmalarının sağladığı olanakların belirlenmesi
- 👉 Araştırma sürecinde karma, nitel ve nicel yöntemlerin karşılaştırılması
- 👉 Karma yöntemin nitel ve nicel yöntemlerin doğal tamamlayıcısı olarak konumlandırılması

Karma araştırmalarda çeşitleme(zenginleştirme) türleri:

- 👉 Veri
- 👉 Araştırmacı
- 👉 Kuram
- 👉 Yöntem

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KARMA ARAŞTIRMALAR-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 9)

Karma Desen Türleri;

- 👉 Zenginleştirilmiş desen (triangulation design),
- 👉 Açıklayıcı desenler (explanatory design),
- 👉 Keşfe yönelik/keşfedici desen (exploratory design),
- 👉 Gömülü desen (embedded design).

Bak buradan soru gelir bak! 4 tür var. 5'inci de üfürdüler mi tamamdır. byhy

👉 Hanson, Creswell, Clark, Creswell (2005) ise ardışık açıklayıcı, ardışık keşfedici ve ardışık dönüşümsel olarak sıralamaktadır.

👉 Ardışık açıklayıcı yaklaşımda öncelikle nicel veri toplanır ve analiz edilir. Sonrasında da nitel veri sürece dâhil edilir ve bütünleştirme yapılır.

👉 Ardışık keşfedici yaklaşımda da öncelikle nitel veri toplanır ve sonrasında nicel aşama yürütülür.

👉 Dönüşümsel yaklaşımda kuramsal bakış açısı ve bulgulara yönelik öngörü açıkça ifade edilir.

Karma Yöntem Araştırmasının Aşamaları Nelerdir?

Planlama	Uygulama	Değerlendirme
Problemin belirlenmesi	Verilerin toplanması	Sonuçların raporlaştırılması
Karma desen uygun mu?	Verilerin yorumlanması	
Uygun karma yöntem ve modelin seçilmesi	Verilerin analiz edilmesi	

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KARMA ARAŞTIRMALAR-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 9)

Bilimsel Araştırma Etiği:

👉 Etik ifadesi 1830'lu yıllarda Charles Babbage tarafından yayınlanan "Bilimsel Araştırmalarda Sahtekârlık" isimli çalışmasında ele alınmıştır.

👉 Babbage bilgisayarın çalışma mantığını ortaya koyan bir bilim insanıdır. "Fark Motoru" isimli hesap makinesi bilgisayarın atası kabul edilebilir.

👉 Creswell, araştırmacıların özellikle veri toplama sürecinde etik kaygıları üst düzeyde tuttuklarını, oysa araştırma sürecinin ilk adımında henüz tasarımı aşamasındayken başlayıp tamamlanması ve yayımlanmasına kadar geçen tüm süreçlerde etiği akıldan ve vicdandan çıkartmamak gerektiğini dile getirmiştir.

👉 Etik; iyi davranış sergileme, toplumsal olarak iyi ve kötünün ayrımını yapma, mesleki olarak benzer iyi davranışı benimseme ve kötü davranıştan sakınma olarak açıklanabilir. (Aklıma bir şey geldi de, neyse. Anlayanlar güldü bile. byhy 😊)

👉 Bilimsel araştırma etiği;

👉 Genel bilimsel araştırma etiği,

👉 Araştırmacı/katılımcı etiği,

👉 Yayın etiği.

Genel bilimsel araştırma etiği:

👉 Araştırmacının alanyazın taramasının detaylı yapılarak sağlam temellere oturtulması; sonrasında doğru araştırma yönteminin benimsenmesi ve tüm sürecin araştırma ekibi ile paylaşılmasıdır.

👉 Verilerin saklanması hassas bir konudur, dijital olarak saklanacak verinin gizliliği ayrıca önemlidir. Veri analizinde geçerlik ve güvenilirlik analizleri vazgeçilmezdir.

👉 Temel etik ilkeleri:

👉 Kişiyeye saygı (özerklik),

👉 Yararlılık,

👉 Adalet,

👉 Zarar vermeme (kötü davranmama),

👉 Bütünlük ve dürüstlük.

Araştırma-katılımcı etiği:

👉 Bireye saygı ön planda tutulup katılımcının araştırmaya katılımının seçim hakkının kendisinde olduğunu bilmesi sağlanmalıdır.

👉 Aydınlatılmış onam metninde araştırmacının amacı, yapısı ve süresi, beklenen faydaları, verebileceği sıkıntılar/ riskler/zararlar, araştırma esnasında ve sonrasında kişiyeye etkisi, kişinin araştırmacının istediği aşamasında onamından vazgeçebileceği ve bunun ona bir zararının olmayacağı gibi başlıkların yer alması uygun olacaktır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KARMA ARAŞTIRMALAR-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 9)

👉 Araştırmacı riskleri, henüz araştırmaya başlamadan önce tartmalı ve insanlar için zararlarına göre gerekirse araştırmadan vazgeçmelidir.

👉 Katılımcıları seçerken kendi bakış açısına göre özel seçimler yapmamalıdır. Bu bireysel adaleti zedeler.

👉 Katılımcıların araştırma sürecinde ve sonrasında karşısına çıkan sıkıntıların veya yararların taraflarca eşit paylaşması sosyal adaleti sağlar.

Yayın etiği:

👉 Üniversitelerarası Kurulun (ÜAK, 2022) ve ayrıca Hamutoğlu, Yıldız ve Akgün'ün belirttiği gibi TÜBİTAK'ın etik ihlallerine ilişkin listeleri vardır.

👉 Bir araştırmanın olmayan verileri üretmek (uydurma),

👉 Sonuçları, materyalleri değiştirmek (çarpıtma),

👉 Başkasının ürünlerini atıf yapmadan kullanmak (aşırma),

👉 Aynı çalışmaya başka başka yerlerde yayımlamak (dublikasyon),

👉 Bütününü parça parça yayın hâline getirmek (dilimleme),

👉 Araştırma desteğini belirtmemek,

👉 Yazarlarının isim sırasını değiştirmek,

👉 Yazar olmayan birini göstermek,

👉 Yayınlanmamış başka birine ait çalışmayı kendine mal etmek.

👉 Araştırma etiğini garanti altına almak için başta vicdani sorumluluğu yerine getirmek ardından, etik komisyonlardan, araştırma yapılan kurumlardan, bireylerin kendilerinden, reşit olmayanların velilerinden izin almak gerekir.

Arkadaşalar,

Sınavdan sonra LGS, ÖSYM sınavlarına giren öğrencilere sorulduğu gibi bize de "Sınav nasıl geçti?" sorusu sorulacak.

Şöyle videodaki gibi havalı havalı cevap vermek için yılmak yok.

Birlikte başaracağız.

byhy

Videoyu izlemek için görsele tıklayabilirsiniz.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KARMA ARAŞTIRMALAR-I (Konu Testi-4.Bölüm: 9)

1- Nicel ve nitel yöntemlerin, yaklaşımların veya kavramların karışımlarını veya kombinasyonlarını tek bir araştırmada veya bir dizi araştırmada kullanması şeklinde olan araştırma yöntemi hangisidir?

- A) Bileşik araştırmalar
- B) Birlikte araştırmalar
- C) Karma araştırmalar
- D) Kavram araştırmaları
- E) Toplu araştırmalar

2- Aşağıdakilerden hangisi karma yöntem araştırmalarının kullanım yerlerinden biri değildir?

- A) Aynı konuların farklı yönleriyle incelenmesinde
- B) Basit olguların incelenmesinde
- C) Tek yöntemle elde edilen bulguların araştırılması veya test edilmesinde
- D) Veri toplama araçlarının geliştirilmesinde
- E) Verilerin onaylanması ve çapraz doğrulanmasında

3- Karma yöntemde iki yöntem aynı anda işe koşulduğunda veya araştırmacılar takım hâlinde çalıştıklarında aşağıdaki durumlardan hangisi meydana gelebilir?

- A) Araştırma süreci daha hızlı ilerler.
- B) Araştırmacılar arası koordinasyon sonuçların güvenilirliğini artırır.
- C) Karma yöntemin sahadaki kullanım alanlarını genişletir.
- D) Karma yöntemin uygulanmasını kolaylaştırır.
- E) Karma yöntemin uygulanmasını zorlaştırabilir.

4- Aşağıdakilerden hangisi karma araştırmaların çeşitlendirme türlerinden biri değildir?

- A) Araştırmacı
- B) Gözlem
- C) Kuram
- D) Veri
- E) Yöntem

5- Aşağıdakilerden hangisi karma araştırma desen türlerinden biri değildir?

- A) Açıklayıcı desen
- B) Gömülü desen
- C) Keşfe yönelik/keşfedici desen
- D) Yöneltilmiş desen
- E) Zenginleştirilmiş desen

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KARMA ARAŞTIRMALAR-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 9)

6- Aşağıdakilerden hangisi karma araştırmaların planlama aşamasında yer alır?

- A) Problemin belirlenmesi
- B) Sonuçların raporlaştırılması
- C) Verilerin analiz edilmesi
- D) Verilerin toplanması
- E) Verilerin yorumlanması

7- Aşağıdakilerden hangisi karma araştırmaların değerlendirme aşamasında yer alır?

- A) Problemin belirlenmesi
- B) Sonuçların raporlaştırılması
- C) Verilerin analiz edilmesi
- D) Verilerin toplanması
- E) Verilerin yorumlanması

8- Charles Babbage ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bilgisayarın çalışma mantığını ortaya koyan bilim insanıdır.
- B) "Bilimsel Araştırmalarda Sahtekârlık" isimli çalışması vardır.
- C) Bu çalışmasında 'etik' ifadesini ele almıştır.
- D) "Fark Motoru" isimli hesap makinesi bilgisayarın atası kabul edilir.
- E) Kişisel kullanım amaçlı ilk bilgisayarların üreticisidir.

9- İyi davranış sergileme, toplumsal olarak iyi ve kötünün ayrımını yapma, mesleki olarak benzer iyi davranışı benimseme ve kötü davranıştan sakınma olarak açıklanan kavram hangisidir?

- A) Ahlak
- B) Bilgelik
- C) Etik
- D) Görgü
- E) Sebat

10- Aşağıdakilerden hangisi genel bilimsel araştırma etiğinde yer alan temel etik ilkelerinden biri değildir?

- A) Adalet
- B) Bütünlük ve dürüstlük
- C) Kişiyeye saygı
- D) Merhamet
- E) Zarar vermeme

11- Aşağıdakilerden hangisi yayın etiğinde yer alan etik ihlallerinden biri değildir?

- A) Aynı çalışmayı başka başka yerlerde yayımlamak
- B) Başkasının ürünlerine atıf yaparak kullanmak
- C) Bir araştırmancının olmayan verilerini üretmek
- D) Yazar olmayan birini göstermek
- E) Yazarların isim sırasını değiştirmek

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KARMA ARAŞTIRMALAR (Konu Testi-4.Bölüm: 9) (Cevap Anahtarı)

1-C 2-B 3-E 4-B 5-D 6-A 7-B 8-E 9-C 10-D 11-B

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 10-11)

Verilerin Toplanması

👉 Turgut'a göre ölçme, birey ya da nesnelerin niteliklerinin uygun araçlar kullanılarak gözlenip gözlem sonuçlarının sembollerle gösterilmesidir.

👉 Ölçme sonuçlarının matematiksel niteliklerine ölçme düzeyi (ölçek türü) denir. Dört ölçme düzeyi vardır:

👉 Sınıflama

👉 Sıralama

👉 Aralık

👉 Oran

👉 **Veri:** Deneklerden elde edilen her tür bilgi.

👉 Verilerin toplanmasında kullanılan farklı araçlar vardır: Bunlar; anket, görüşme/gözlem formu, testler ve derecelendirme ölçekleridir.

Veri toplama araçları;

👉 Araştırmacı tarafından doldurulan: Derecelendirme ölçekleri, görüşme çizelgeleri, gözlem formları, çeteleme, performans kontrol listeleri, zaman ve hareket kayıtları (loglar).

👉 Denekler tarafından doldurulan: Anketler, öz değerlendirme kontrol listeleri, tutum ölçekleri, kişilik envanterleri, başarı/yetenek testleri, performans testleri.

Geçerlik:

👉 Belli araçları kullanarak elde edilen bilgilerin araştırmanın amaçlarına hizmet etmesidir.

👉 Ölçülmek istenen özelliğin ölçülebilir derecesidir.

Geçerlik Türleri:

👉 **Kapsam Geçerliği:** İçeriğin uzman görüşüne dayalı değerlendirilmesi.

Maddelerin veya soruların ölçülmek istenen içeriğe ya da aracın ölçme amacına uygun olup olmadığının incelenmesidir.

👉 **Ölçüt Geçerliği:** Test puanlarının, ölçüt puanları ile ilişkili olması.

Mevcut araçtan elde edilen puanlarla diğer araçlardan elde edilen puanlar arasındaki ilişki incelenir.

👉 **Eş zaman/hâlihazır/uygunluk geçerliği:** Ölçüt aynı veya yakın bir zamanda ölçülmüşse

👉 **Yordama geçerliği:** Ölçüt daha sonra ölçülmüşse

👉 **Yapı Geçerliği:** Testten elde edilen puanlar, testin ölçtüğünü varsaydığı kavramı/yapıyı ölçüyor mu?

Test ölçtüğü özelliği nasıl bir yapısal model içinde ölçüyor?

Araç ile ölçülmek istenen psikolojik yapı ve özelliklerin doğasını ifade eder.

👉 **Görünüş Geçerliği:** Teste ilişkin teknik olmayan bir özelliktir. Bir ölçme aracının ismi, açıklamaları ve sorularıyla ölçmeyi amaçladığı özelliği ölçüyor görünmesi durumudur.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 10-11)

Geçerliği Etkileyen Faktörler:

- 👉 Ölçme sonuçlarının güvenilirliği,
- 👉 Ölçme yöntemi ve madde sayısı,
- 👉 Puanlayıcı yanlılığı,
- 👉 Uygulama koşulları.

Güvenirlik:

- 👉 Aynı ölçme aracının bağımsız ölçümleri arasındaki tutarlılığı ifade eder.
- 👉 Elde edilen puanların hatadan ne kadar uzak olduğunun bir göstergesidir.
- 👉 Güvenirliğin yüksek olması, elde edilen puanların hata düzeyinin düşük olduğu anlamına gelmektedir.

Güvenirlik katsayısının hesaplanma yöntemleri:

👉 **Kuder Richardson (KR-20):** Bir test maddesine verilen cevaplar 1 (doğru) ve 0 (yanlış) ile puanlandığında veya evet/hayır gibi iki seçenekli olması durumunda kullanılır.

👉 **Cronbach Alpha (α):** Test puanlarının güvenirliğinin bir alt kestiricisi olarak kullanılır. Özellikle cevapların derecelendirme ölçeğinde elde edildiği durumlarda sıklıkla kullanılır.

👉 **Testi yarılama (eş değer yarılar) yöntemi:** Testin iki eş (paralel) formundan elde edilen puanlar arasındaki korelasyona dayalı olarak testin tümü için güvenirlik tahmini yapılmasını tanımlar.

👉 **Eş formlar yöntemi:** Bir aracın iki farklı eş formu aynı gruba aynı zaman diliminde veya kısa aralıklarla uygulanır. İki ölçümden elde edilen puanlar arasındaki hesaplanacak ilişki katsayısı yüksekse güvenirlik de yüksektir.

👉 **Test tekrar test yöntemi:** Aynı aracın aynı gruba belli aralıklarla uygulanmasıdır. Uygulama sonunda iki ölçümden elde edilen puanlar arasındaki korelasyon hesaplanır. Bu işlemin amacı zamana bağlı değişmezliği göstermektir.

👉 **Değerlendirmeciler arası tutarlılık:** Çok sayıda objenin belli bir özelliğe ne derece sahip olduğuna ilişkin iki veya daha fazla bağımsız gözlemcinin verdiği puanların güvenilirliğini incelemeye kullanılır.

👉 **Ölçmenin standart hatası:** Belli güven düzeyleri için testten alınan puanların gerçek puandan olan sapma miktarını hesaplamada kullanılır. Böylece belli olasılıklar dâhilinde gerçek puanların alabileceği üst sınır değerleri bulunabilir. Hesaplanan alt ve üst sınır gerçek puanın güven aralığını gösterir.

(Adamın kendi yaptığı tek çalışma yok, benim çalışmaları toplamış, sağda solda takipçi kasmak, egolarını tatmin etmek için kullanıyor. Tipe bak hele. Ahlak abidesi. byhy 🙄)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 10-11)

Güvenirliği Etkileyen Faktörler:

👉 Ölçme aracına ilişkin faktörler (testin uzunluğu, test uygulama yönergesi ve maddelerin ifadesi, maddelerin homojenliği ve puanlamadaki nesnellik),

👉 Testi alan birey ve gruba bağlı faktörler (bireysel değişkenler, normal dağılım gösteren heterojen grup),

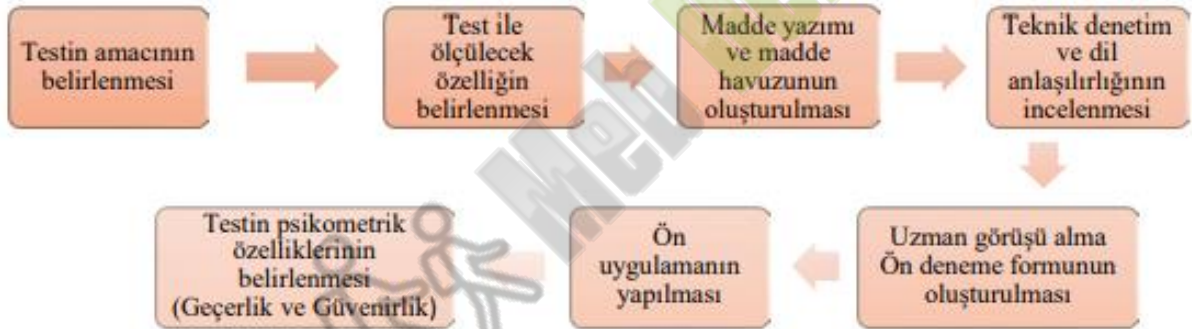
👉 Uygulama koşulları ve zamandır (sınav koşullarının standart olması ve sınav süresinin az veya çok olması).

👉 Madde analizi, madde özelliklerini incelemeye yönelik analizleri tanımlar.

👉 Madde güçlüğü başarı ve yetenek testlerinde doğru cevaplama oranını ifade eder.

👉 Madde ayırt ediciliği ise her bir maddenin grupları birbirinden ne kadar ayırt ettiğini gösterir.

Test, ölçek geliştirmenin aşamaları:

1. Testin kimlere (hedef kitle) uygulanacağı ve test puanlarının hangi amaçlarla kullanılacağının kararlaştırılır.

2. Tutum, kaygı, motivasyon, akademik başarı, öz yeterlik gibi ölçülmesine odaklanılan kavramlar ve yapılar belirginleştirilir.

3. Ölçülecek özelliğe en uygun madde türlerinin seçilir ve literatüre, görüşmeye, gözleme ve uzmana dayalı maddeler yazılır.

4. Maddeler ölçülecek özelliği ölçmedeki yeterliklerine yönelik teknik denetimden geçirilir.

5. Uzman görüşü alınarak test maddelerinin düzeltilmesi ve yönergesi ve soruları ile birlikte ön deneme formu oluşturulur.

6. Ön uygulama yapılır.

7. Ön uygulamadan elde edilecek verilere dayalı olarak test istatistikleri hesaplanır ve madde analizleri yapılır. Bu süreç, geçerlik ve güvenilirlik analizlerini kapsar. Uyarılama, sadece aracın maddelerinin değil, yönergelerinin ve madde cevap seçeneklerinin de uyarlanmasını içerir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 10-11)

Uyarlama sürecinin aşamaları:

Gözlem ve Görüşme:

👉 **Gözlem**, araştırmada ihtiyaç duyulan verilerin, belli hedeflere odaklanılarak çıplak gözle ya da bir araç kullanılarak izlenmesi suretiyle toplanması sürecidir.

👉 **Yapılandırılmamış gözlem**, gözlem öncesi yapılandırılmamış ve gözlemciye bilgi toplamada ve kaydetmede özgürlük sağlayan bir tür gözlem yöntemidir.

👉 **Yapılandırılmış gözlem**, gözlenecek şeyle ilgili daha iyi bir yapılanma, yönelim ve sistematik bir yaklaşım kullanılmaktadır.

👉 **Gözlemcinin rolü** iki ayrı uç arasında yer almaktadır. Gözlemci gözleme bir grup üyesi gibi etkili ve tam olarak katılır veya hiçbir etkisi olmaksızın katılır.

👉 **Görüşme**, en az iki kişi arasında sözlü olarak sürdürülen bir iletişim süreci.

👉 **Yapılandırılmış görüşmede**, araştırmacının belirli bir sırayla önceden hazırlanmış olduğu sorular vardır.

👉 **Yapılandırılmamış görüşme**, araştırmacıya konuyla ilgili olabilecek maddelerin sorulmasında büyük serbestlik sağlar. Sorular ve sıralamaları sabit değildir, görüşme sırasında gelişebilir.

👉 **Yarı yapılandırılmış görüşme**, hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir. Bu nedenle, bu tür görüşme diğer iki yöntemin avantajlarını ve dezavantajlarını içerir.

👉 Bunlar dışında etnografik ve odak grup görüşmeleri de vardır.

👉 **Görüşme öncesi hazırlık aşamasında**; genel ve özel amaçlı sorulara karar vermemiz, görüşme sorularını tasarlamamız, soruları sıralamamız, süreç ihtiyaçlarını düşünmemiz, giriş ve kapanışları hazırlamamız, görüşme kayıtları için hazırlanmamız ve görüşme formu için pilot test yapmamız gerekir.

👉 **Görüşme sürecinde** öncelikle görüşme sürecini başlatıp gerekli açıklamaları yapacağız (konuyu tanımlama), bilgisinin olmasını sağlayacağız, görüşmeyi gerçekleştireceğiz, görüşmeyi sonlandıracağız ve notlarımızı tutacağız.

👉 Görüşme verilerinin analizinde ise sıklıkla içerik analizi kullanılmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 10-11)

Bilimsel Raporun Bölümleri

👉 Raporlaştırma sürecinde sosyal bilimler alanında ağırlıklı olarak Amerikan Psikoloji Derneği tarafından hazırlanan yazım kuralları kullanılmaktadır.

👉 Kurallar, yazıların birbiriyle aynı olmasını ve aynı alanda çalışan insanlar için bilimsel raporun yazımında ortak bir dil oluşturmayı sağlar.

Başlık:

👉 Kullanmanın temel amacı, çalışma hakkında okuyucuya bilgi vermektir.

👉 Başlık aynı zamanda çalışmanın genel yapısını yansıtmaya açısından da önemlidir. Bu nedenle başlıklarda kısaltma kullanılmamalıdır.

👉 Her çalışmada yazar/yazarların adı ve yazarlara ilişkin kurum bilgisi yer alır. Yazar adı verilirken önce ilk adı, varsa ikinci adı ve soyadı yazılmalıdır. Yazarların tüm yayınlarında isimlerini aynı şekilde kullanmaları yazarların rahatlıkla takip edilmesini sağlar.

👉 Yazarların unvan bilgisi çalışmalarda verilmemelidir. Yazar adı, büyük küçük harfler kullanılarak ortalı ve başlığın bir alt satırına yazılır.

EĞİTİM ARAŞTIRMALARI VE AR-GE ÇALIŞMALARI
Prof. Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK
Prof. Dr. Serçin KARATAŞ

(4. bölümün başlığı.
Yorumlar sizden byhy 😊)

Özet bölümü:

👉 Kısa, ayrıntılı ve çok yönlü olmalıdır.

👉 Okuyucuların ilk incelediği bölümdür ve çalışma hakkında fikir vermelidir.

👉 Özet; bilgi yoğunluğu açısından yeterli olmalı bununla birlikte okunaklı, eksiksiz ve iyi düzenlenmiş olmalıdır.

👉 Araştırmanın amacını, içeriğini ve yöntemini yansıtmalıdır.

👉 120 kelimeyi geçmemeli ve özete en önemli olan bilgiyle başlanmalıdır.

👉 Özette çalışmanın en önemli dört veya beş bulgusu veya sonucu verilmelidir.

Giriş bölümü:

👉 Çalışmanın problemi sunulur, tanıtılır.

👉 Yeni bir sayfadan başlatılmalıdır.

👉 Araştırmaya ilişkin alt yapı oluşturulur. Bu kısımda alanyazın tartışılır ancak ayrıntılı bir tarihsel incelemeye gidilmemelidir.

👉 Önceki çalışmalarla mevcut çalışma arasındaki mantıksal ilişkiler kurulur. Ardından problem, okuyucuların anlayabilmesi için yeterince açık ve anlaşılır şekilde ortaya konulmalıdır.

👉 Problemin çözümündeki yaklaşım ortaya konulmalıdır. Burada, değişkenler tanımlanır ve araştırmanın amacı, hipotezleri ve/veya soruları verilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-6 (Konu Özeti-4.Bölüm: 10-11)

Yöntem:

👉 Bölümünde araştırmanın nasıl yürütüldüğüne ilişkin detaylar yer alır. Bu tanıtım okuyucuların, çalışmanın yönteminin ve sonuçların güvenirlik ve geçerliğinin uygunluğunu değerlendirebilmelerini sağlar.

👉 Araştırmanın desenini, çalışma grubu/örneklemini, veri toplama araçları ve süreci, veri analizi ve uygulama süreci detaylı olarak açıklanır.

👉 Çalışma detaylı ve karmaşık bir yapıya sahipse alt bölümlerin sayısı artırılabilir.

Bulgular:

👉 Toplanan verilerin analizine ilişkin istatistiksel sonuçlar özetlenir. Bulgular, sonuç kısmını destekleyecek şekilde gereksiz ayrıntılara girmeden raporlanır.

👉 Çalışmanın hipotezlerine aykırı olan sonuçlar da dâhil olmak üzere konuyla ilgili tüm bulgulardan söz edilir.

👉 Bu bölümde bulguların yorumlanması ve tartışılması uygun değildir.

Tartışma:

👉 Özellikle çalışmanın soruları/hipotezleri ile ilgili değerlendirme ve yorumlar yapılır.

👉 Bu bulguların kuramsal önemi ve sonuçların geçerliliği vurgulanır.

👉 Bulgular bölümünün kısa ve açık olduğu durumda, bulgular ve tartışma bölümleri birleştirilebilir ve bu durumda bölüm başlığı, "Bulgular ve Tartışma" ya da "Bulgular ve Sonuçlar" olarak değiştirilir.

👉 Yapılan çalışmanın bulguları ile diğer çalışmalar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar, çalışmanın sonuçlarını aydınlatır ve doğrular.

Tartışma bölümünün sonunda ortaya çıkan sonuçların önemi vurgulanır. Burada okuyucular açık, ne olduğu belli ve doğrudan aradıkları cevapları bulmalıdırlar.

Kaynaklar listesi:

👉 Çalışmada kullanılan kaynakların tamamı yer almalı ve kaynaklar listesindeki kaynaklara da metin içinde atıf yapılmalıdır.

👉 Kaynaklar listesi az ve öz olmalı, yapılan araştırmayı destekleyen önemli kaynaklara yer verilmelidir.

👉 Yeni bir sayfada başlatılır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-7 (Konu Özeti-4.Bölüm: 10-11)

👉 Tüm kaynaklar çift satır aralığı ile yazılır. Bazı tez yazım kurallarına göre kaynaklar tek satır aralığı yazılrsa da APA'ya göre hazırlanan çalışmalarda kaynaklar çift satır aralığına göre düzenlenir ve her bir kaynağın ilk satırı sola hizalı ikinci satırı içerden yazılacak şekilde düzenlenmelidir.

Ekler:

👉 Bir materyalin çalışmanın gövde kısmında detaylı olarak verilmesinin uygun olmayacağı ve dikkati dağıtacağı durumlarda oldukça yararlıdır.

👉 Bu bölüm, okuyucuların çalışmayı anlamasında ve değerlendirmesinde gerçekten faydalı olucaksa eklenmelidir.

👉 Ayrı sayfada başlamalı, her bir ek ayrı sayfalarda yer almalı ve çift satır aralığı ile yazılmalıdır.

👉 Her bir ek büyük harflerle A, B şeklinde sıralanmalıdır.

👉 Metin içinde eklere gönderme yapılırken de bu sıralama kullanılmalıdır.

Yazar notu:

👉 Her bir yazara ilişkin kuramsal bilginin, finansal desteğin kaynağının belirtildiği, çalışmaya destek veren meslektaşların belirtildiği bölümdür.

Arkadaşlar,

Bazen elde olmayan sebeplerle özetlerde ve testlerde hatalar olabiliyor. Böyle durumlarda sağ olsunlar, duyarlı meslektaşlarımızın geri dönüşü ile düzeltme yapıyoruz. Yaptığımız düzeltmeleri de Telegram kanallarımızda duyuruyoruz.

Dilerseniz bizleri Telegram kanallarımızdan takip edebilirsiniz.

Katılmak için PDF üzerinde görsellere tıklayabilirsiniz.

Telegram Kanalı

Telegram Kanalı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-I (Konu Testi-4.Bölüm: 10-II)

1- Aşağıdakilerden hangisi veri toplama sürecindeki dört ölçme düzeyinden biri değildir?

- A) Aralık
- B) Bulgu
- C) Oran
- D) Sınıflama
- E) Sıralama

2- Aşağıdaki veri toplama araçlarından hangisi araştırmacı tarafından doldurulur?

- A) Anketler
- B) Başarı/yetenek testleri
- C) Derecelendirme ölçekleri
- D) Kişilik envanterleri
- E) Tutum ölçekleri

3- Aşağıdaki veri toplama araçlarından hangisi denekler tarafından doldurulur?

- A) Çeteleme
- B) Görüşme çizelgeleri
- C) Gözlem formları
- D) Performans kontrol listeleri
- E) Performans testleri

4- Belli araçları kullanarak elde edilen bilgilerin araştırmacının amaçlarına hizmet etmesi, ölçülmek istenen özelliğin ölçülebilmesi olarak ifade edilen kavram hangisidir?

- A) Ekonomiklik
- B) Faydalılık
- C) Geçerlik
- D) Güvenilirlik
- E) Kullanışlılık

5- Aşağıdakilerden hangisi geçerlik türlerinden biri değildir?

- A) Görünüş geçerliği
- B) Kapsam geçerliği
- C) Ölçüt geçerliği
- D) Yapı geçerliği
- E) Zaman geçerliği

6- Kapsam geçerliği aşağıdakilerden hangisini incelemektedir?

- A) Maddelerin/soruların ölçülmek istenen içeriğe ya da aracın ölçme amacına uygun olup olmadığını
- B) Test puanlarının ölçüt puanları ile ilişkili olmasını
- C) Testte elde edilen puanların testin ölçtüğü kavramı ölçüp ölçmediğini
- D) Ölçme aracının isminin, ölçmenin amaçladığı özelliği ölçüyor görünmesini
- E) Ölçülmek istenen psikolojik yapı ve özelliklerin doğasını

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 10-11)

7- Hangi geçerlik türü ile mevcut araçtan elde edilen puanlarla diğer araçlardan elde edilen puanlar arasındaki ilişki incelenir?

- A) Görünüş geçerliği
- B) Kapsam geçerliği
- C) Ölçüt geçerliği
- D) Yapı geçerliği
- E) Zaman geçerliği

8- Aşağıdakilerden hangisi geçerliği etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Ölçme sonuçlarının güvenilirliği
- B) Ölçme yöntemi ve madde sayısı
- C) Puanlayıcı sayısı
- D) Puanlayıcının yanlılığı
- E) Uygulama koşulları

9- Aynı ölçme aracının bağımsız ölçümleri arasındaki tutarlılığı, elde edilen puanların hatadan ne kadar uzak olduğunu ifade eden kavram hangisidir?

- A) Ekonomiklik
- B) Faydalılık
- C) Geçerlik
- D) Güvenilirlik
- E) Kullanışlılık

10- Güvenirliğin yüksek olması hangi anlama gelmektedir?

- A) Puanların hata düzeyinin düşük olduğu
- B) Puanların hata düzeyinin yüksek olduğu
- C) Puanların hata düzeyinin çok yüksek olduğu
- D) Puanların hiç hatasının olmadığını
- E) Puanların tamamen hatalı olduğu

11- Aşağıdakilerden hangisi güvenilirlik katsayısı hesaplama yöntemlerinden biri değildir?

- A) Cronbach Alpha (α)
- B) Değerlendirmeciler arası tutarlılık
- C) Eş formlar yöntemi
- D) KR-20
- E) TK-07

12- Aynı aracın aynı gruba belli aralıklarla uygulanması ve iki ölçümden elde edilen puanlar arasındaki ilişkinin incelendiği yöntem hangisidir?

- A) Cronbach Alpha (α)
- B) KR-20
- C) Ölçmenin standart hatası
- D) Test tekrar test yöntemi
- E) Testi yarılama yöntemi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-3 (Konu Testi-4.Bölüm: 10-11)

13- Aşağıdakilerden hangisi güvenilirliği etkileyen ölçme aracına ilişkin faktörlerden biridir?

- A) Bireysel değişkenler
- B) Normal dağılım gösteren heterojen grup
- C) Sınav koşullarının standart olması
- D) Sınav süresinin az veya çok olması
- E) Testin uzunluğu

14- Test/ölçek geliştirmenin ilk aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Madde yazımı ve madde havuzunun oluşturulması
- B) Ön uygulamanın yapılması
- C) Test ile ölçülecek özelliğin belirlenmesi
- D) Testin amacının belirlenmesi
- E) Uzman görüşü alma

15- Test/ölçek geliştirmenin hangi aşamasında maddelerin ölçülecek özelliği ölçmedeki yeterliliklerine yönelik teknik denetimi gerçekleştirilir?

- A) Madde yazımı ve madde havuzunun oluşturulması
- B) Ön uygulamanın yapılması
- C) Teknik denetim ve dil anlaşılabilirliğinin incelenmesi
- D) Test ile ölçülecek özelliğin belirlenmesi
- E) Testin amacının belirlenmesi

16- Araştırmada ihtiyaç duyulan verilerin, belli hedeflere odaklanılarak çıplak gözle ya da bir araç kullanılarak izlenmesi suretiyle toplanması süreci olarak ifade edilen kavram hangisidir?

- A) Bulgu
- B) Görüşme
- C) Gözlem
- D) İnceleme
- E) Veri işleme

17- Hangisi araştırmacının belirli bir sırayla önceden hazırlamış olduğu soruları sorması şeklinde gerçekleşir?

- A) Yapılandırılmış görüşme
- B) Yapılandırılmamış görüşme
- C) Yarı yapılandırılmış görüşme
- D) Yapılandırılmış gözlem
- E) Yapılandırılmamış gözlem

18- Görüşme verilerinin analizinde, sıklıkla hangi analiz türü kullanılmaktadır?

- A) Alan analizi
- B) Amaç analizi
- C) Durum analizi
- D) İçerik analizi
- E) Süreç analizi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.-4 (Konu Testi-4.Bölüm: 10-11)

19- Raporlaştırma sürecinde sosyal bilimler alanında ağırlıklı olarak hangisi tarafından hazırlanan yazım kuralları kullanılmaktadır?

- A) Alman Sosyoloji Derneği
- B) Amerikan Kültür Derneği
- C) Amerikan Psikoloji Derneği
- D) İngiliz Araştırma Derneği
- E) İngiliz Bilim Derneği

20- Bilimsel raporun hangi bölümünün temel amacı, çalışma hakkında okuyuculara bilgi vermektir?

- A) Başlık
- B) Bulgular
- C) Ekler
- D) Giriş bölümü
- E) Özet bölümü

21- * Araştırmanın amacını, içeriğini ve yöntemini yansıtır.

* Kısa, ayrıntılı ve çok yönlü olmalıdır.

* Okuyucuların ilk incelediği bölümdür.

Yukarıda bilimsel raporun hangi bölümü ile ilgili bilgiler verilmiştir?

- A) Bulgular
- B) Ekler
- C) Giriş bölümü
- D) Özet bölümü
- E) Yöntem

22- Bilimsel raporun 'Giriş' bölümü ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Araştırmaya ilişkin alt yapı oluşturulur.
- B) Çalışmanın problemi tanıtılır.
- C) Önceki çalışmalarla mevcut çalışma arasındaki mantıksal ilişkiler kurulur.
- D) Yeni bir sayfadan başlanmalıdır.
- E) 120 kelimeyi geçmemelidir.

23- Bilimsel raporun hangi iki bölümleri birleştirilerek tek başlık altında toplanabilir?

- A) Bulgular ve Tartışma
- B) Bulgular ve Yöntem
- C) Giriş ve Özet
- D) Tartışma ve Kaynak Listesi
- E) Kaynak listesi ve ekler

24- Her bir yazara ilişkin kuramsal bilginin, finansal desteğin kaynağının belirtildiği, çalışmaya destek veren meslektaşların belirtildiği bölüm hangisidir?

- A) Ekler
- B) Kaynak listesi
- C) Tartışma
- D) Yazar notu
- E) Yöntem

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

VERİLERİN TOPLANMASI-BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜML.
(Konu Testi-4.Bölüm: 10-II)
(Cevap Anahtarı)

1-B 2-C 3-E 4-C 5-E 6-A 7-C 8-C 9-D 10-A 11-E 12-D 13-E 14-D
15-C 16-C 17-A 18-D 19-C 20-A 21-D 22-E 23-A 24-D

Web Ders .Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YAZIM KURALLARI-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 12)

Yazım Kuralları

👉 Gerek tezler gerek bilimsel makalelerde genellikle APA(American Psychological Association) 6 veya APA 7 atıf stili kullanılır. (*Apollo-7 değil ha. byhy 😊*)

👉 Her bir sayfanın üst, alt, sağ ve solundan 2.54 cm boşluk bırakılmalıdır.

👉 Kelimeler arasındaki boşluklar kelime işlemcinin özellikleri kullanılarak ayarlanmalıdır. Kelime işlemci yazılımı iki yana yasla özelliği tercih edildiğinde kendiliğinden aradaki boşlukları ayarlamaktadır. Belli bir boşluk bırakılmak istendiğinde tab tuşuna basılması bize yardımcı olacaktır.

👉 APA 6'ya göre 12 punto Times New Roman serif'li (Serifli yazı karakteri, karakterlerin kenarlarındaki tırnağı ifade etmektedir).

👉 APA 7 ile birlikte dijital ekranlarda kolay okunabilen sans serif yazı tipleri de kullanılabilir hâle gelmiştir: Arial 11, Calibri 11, Computer Modern 10, Georgia 11, Lucida Sans Unicode 10 ve Times New Roman 12.

👉 Sıkıştırılmış yazı karakterleri ya da kelime ve harfler arasındaki boşluğu azaltan özellikler kullanılmamalıdır.

👉 Rakam olarak kullanılan "0" ile harf olan "o" birbirinin yerine kullanılmamalıdır. Kelimeler satır sonunda kesinlikle bölünmemelidir.

👉 Satır aralığı özelliklerini çift (tezlerde 1,5) olarak düzenlemek gerekir.

👉 Yazılar sola hizalı olacak şekilde yazılmalı, sağ kenar girintili olarak bırakılmalı ve kelimeler satır sonunda kesinlikle bölünmemelidir. (Tezler için iki yana yaslanmalıdır.)

👉 Sayfa numarası, sayfanın sağ üst köşesine (tezlerde ise sağ alt köşe veya alt orta) yerleştirilmelidir.

👉 Üstbilgi olarak eklenecek olan başlık, çalışmanın başlığının ilk iki veya üç kelimesinden oluşur ve üst bilgi olarak sağ üst köşeye, sayfa numarasından önceye yerleştirilir. (Tezlerde gerek yok.) Dergilerde sayfa numarası ile üst bilgi olarak eklenen başlık arasına 5 karakterlik boşluk bırakmak gerekir.

👉 Başlık düzeyleri, bölümlerin hiyerarşik yapısını gösterdiğinden okuyucuların rahatlıkla aradıkları bilgileri bulmasını sağlar.

👉 Başlıklar numara veya harf kullanılarak etiketlenmemelidir.

👉 Sayfa düzenlemelerinde kesmelerden yararlanılabilir.

👉 APA stiline genel kurallarına göre 10 ve 10'unun üzerindeki sayılar rakam ile, 10'nun altındaki sayılar ise yazı ile ifade edilmelidir. Fakat bu kuralın uygulanmadığı bazı istisnai durumlar da vardır.

(*Hadi bakalım. Konular bittikten sonra hepimiz tez yazacağız artık. byhy 🙏*)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YAZIM KURALLARI-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 12)

👉 Matematiksel ifadeler metin içinde belirtilirken okunaklı olabilmesi için her bir ifadeden sonra boşluk bırakılmalıdır. Örn: $a + b = c$

👉 Şekiller ve tablolar gerçekten gerekli ise kullanılmalı, metni tekrar etmekten fazlası olmalıdır.

👉 Şekilleri, görselleri eklerken ne ifade etmek istediğimizi, gerçekten şekle ihtiyaç olup olmadığı, ne tür bir şeklin ihtiyacımızı karşılayacağını göz önünde bulundurmak gerekir.

(Arkadaşlar burada şekil düzenleme vardı. Yazım kuralları ile karışmaması için sona aldım. byhy)

👉 Sayfa düzenlemelerinde yeni bir başlığın/görselin/tablonun yeni bir sayfadan başlaması için kesmelerden yararlanılabilir.

👉 Şekiller için geçerli kurallar tablolar için de geçerlidir. Yalnızca tablo etiketlendirmeleri tablonun üzerinde verilir.

👉 Tablolara metin içerisinde tıpkı şekillerdeki gibi Çapraz Başvuru ile atıfta bulunulur.

👉 Aşağıdaki/Yukarıdaki/Sağdaki/Yandaki tablo gibi ifadelerden kaçınılmalı, tabloları etiketlendirerek isim vermek gerekir. Tablo isimlerine sayı numarasından sonra a, b, gibi ekler getirilmemelidir. Şekiller için de aynı kurallar geçerlidir.

👉 Tablo başlıkları APA 6'ya göre tablo numarası ile başlık aynı satırda, APA 7'ye göre tablo numarası ilk satırda, bir alt satırda başlık şeklinde ayrı satırlarda yazılır.

👉 Tablo sütunlarına isim verilmelidir. (Aha bunu anladım bak. byhy 🙌)

👉 Tablolarda bazı hücelere ilişkin bir veri olmadığında o hücre boş bırakılmalı ancak elde edilmemiş ya da rapor edilmeyen bir veri ise tire (-) işareti ile gösterilmelidir.

👉 Başka bir çalışmadan iki türlü aktarma yapılabilir:

👉 Biri; diğer çalışmalardan bilgiyi araştırmacının kendi dilinde özetlemesi ki buna dolaylı aktarma/alıntı denir.

👉 Diğeri de diğer çalışmalardan herhangi bir değişiklik yapılmadan aktarılması ki bu doğrudan aktarma/alıntıdır.

👉 Doğrudan alıntılanan metnin kelime sayısı;

👉 40'tan daha az ise metin içerisinde çift tırnak işareti arasında gösterilir.

👉 40 ve daha fazla kelimeli doğrudan alıntılar yeni bir satırdan ve bloğun tamamı yazı alanının sol tarafında 1,3 (tezlerde 1,25 olabilir) cm boşluk bırakılarak düzenlenir. Alıntının tamamı çift satır aralığı (tezlerde 1,5) olacak şekilde düzenlenir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YAZIM KURALLARI-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 12)

👉 Kanıt, açıklama veya kaynakları belirtmek amacıyla içeriğe ilişkin dipnot veya telif hakkına dipnotlardan yararlanılabilir.

👉 Okuyucuya detaylı bilgi sunmak istediğimizde (tablo, liste vb.) okuyucunun dikkatini dağıtmamak için bu bilgiler eklerde verilebilir. Ölçme araçları eklerde sunulsa dahi başka kaynaktan alınmış/uyarlanmışsa telif hakkı izni belirtilmelidir.

Şekil düzenlenirken şunlar göz önünde bulundurulur:

👉 Basılan tüm şekiller çalışmanın yayımlanacağı derginin/tezin boyutlarına uygun olarak düzenlenmelidir.

👉 Paralel veya önem derecesi birbirine yakın olan şekillerin boyutları birbiriyle aynı olmalıdır.

👉 Şekillerde kullanılan yazıların büyüklüğü okunaklı olmalıdır.

👉 8 puntodan küçük, 14 puntodan büyük olmamalıdır.

👉 Şekillerdeki sembollere ilişkin yazılar yalnızca ilk harfler büyük olacak şekilde düzenlenmelidir.

👉 Şekil içindeki her bir eleman önem durumuna göre vurgulanmalı ve yerleştirilmelidir.

👉 Okuyucuya şekillerle etiketlerin bir bütün oluşturduğu hissini vermek gerekir.

👉 Metin içerisine etiketlendirdiğimiz görselleri, tabloları eklemek için Başvurular Menüsünden, Çapraz Başvuru komutunu kullanabiliriz.

👉 Şekillerin başına tablolarda olduğu gibi tanımlayıcı ve açıklayıcı kısa bir başlık eklenmelidir. Çift satır aralığı (tezlerde 1,5) boşluk bırakılmalıdır.

👉 APA 6'ya göre şekillerin numarası ve başlığı, şeklin altında, aynı satırda yazılır. APA 7'ye göre ise şekil numarası ve başlığı şeklin üstünde verilir ayrıca şekil numarası yazıldıktan sonra başlık bir alt satıra geçilerek yazılır.

Tablolar ile ilgili olarak aşağıdaki kontrol listesi kullanılabilir:

👉 Tablo önemli mi?

👉 Tablonun ismi, başlıkları ve notları tam mı ve çift satır (duruma göre 1,5) aralığı mı?

👉 Çalışmada kullanılan tabloların tamamı birbiri ile tutarlı mı?

👉 Tablo ismi kısa fakat açıklayıcı mı?

👉 Her bir sütunun başlığı var mı?

👉 Tüm kısaltmalar, italik yazı stiline özel kullanım durumu, parantezler, çizgiler, özel semboller açıklanmış mı?

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YAZIM KURALLARI-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 12)

- 👉 Alfa gibi olasılık değerleri tanımlanmış ve yıldız işaretleri uygun şekilde kullanılmış mı?
- 👉 Tablo altına eklenen notlar, genel notlar, özel notlar ve olasılık değerlerine ilişkin notlar şeklinde sıralanmış mı?
- 👉 Tablo derginin/enstitünün sayfa genişliğine uygun şekilde düzenlenmiş mi?
- 👉 Başka bir kaynaktan alınan ya da uyarlanan tablolarla ilişkin gerekli dipnot eklenmiş mi?
- 👉 Tabloya metin içinde gönderme/atıf yapılmış mı?

Arkadaşlar,
Bu özette çok yazı oldu değil mi?
Farkındayım.

Siz bir de PDF'e bi bakın hele. 224'ten 227'nin sonuna kadar yardımcı olmuşlar.

Ar-ge'yi bitireceğiz ama bizim beyinler de tam bir Ar-ge konusu olacak yeminlen.

Ar-ge bittikten sonra bizi anlatan video için PDF üzerinde görsele tıklayabilirsiniz.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YAZIM KURALLARI-I (Konu Testi-4.Bölüm: 12)

1- Tezlerde ve bilimsel makalelerde genellikle hangi atıf sitili kullanılır?

- A) ALFA 5 ve ALFA 6
- B) ALFA 6 VE ALFA 7
- C) APA 5 ve APA 6
- D) APA 6 ve APA 7
- E) APOLLO 6 ve APOLLO 7

2- Yazım kurallarına göre her bir safanın üst, alt, sağ ve solundan ne kadar boşluk bırakılmalıdır?

- A) 1,54 cm
- B) 1,54 mm
- C) 2,54 cm
- D) 2,54 mm
- E) 3,54 cm

3- Yazım kurallarına göre hangi ikisi birbirinin yerine kullanılmamalıdır?

	<u>Harf</u>		<u>Rakam</u>
A)	B	↔	8
B)	G	↔	6
C)	I	↔	1
D)	O	↔	0
E)	Z	↔	2

4- Satırda belirli bir boşluk bırakmak için hangisi kullanılmalıdır?

- A) Enter
- B) Caps Lock
- C) Delete
- D) Crtl-Alt
- E) Tab

5- Aşağıdaki matematiksel ifadelerden hangisi yazım kurallarına uygun olarak yazılmıştır?

- A) $x+y=z$
- B) $x+y= z$
- C) $x+y = z$
- D) $x + y =z$
- E) $x + y = z$

6- Yazım kurallarına göre tablo etiketlendirmeleri nerede verilmelidir?

- A) Metnin içinde
- B) Tablonun altında
- C) Tablonun üzerinde
- D) Tablonun sağında
- E) Tablonun solunda

mebders.com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YAZIM KURALLARI-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 12)

7- Tablolara metin içinde hangi yöntem ile atıfta bulunulur?

- A) Çapraz atak
- B) Çapraz bağ
- C) Çapraz başvuru
- D) Çapraz kur
- E) Çapraz yazım

8- Hangi seçenekte başka bir çalışmadan aktarım/alıntı yapma türleri verilmiştir?

- A) Açık-kapalı
- B) Doğrudan-dolaylı
- C) Nesnel-öznel
- D) Tam-yarım
- E) Yatay-dikey

9- Araştırmacının bilgiyi kendi dilinde özetleyerek aktarması ne tür aktarım/alıntıya örnektir?

- A) Açık aktarım/alıntı
- B) Doğrudan aktarım/alıntı
- C) Dolaylı aktarım/alıntı
- D) Nesnel aktarım/alıntı
- E) Öznel aktarım/alıntı

10- Doğrudan alıntılanan metnin kelime sayısı 40'tan az ise alıntı nasıl gösterilir?

- A) İtalik olarak
- B) Kalın yazı tipleri ile
- C) Metin içerisinde çift tırnak içinde
- D) Metin içerisinde yay ayraç içinde
- E) Yeni bir satırda

11- Okuyucuya detaylı bilgi sunmak istediğimizde (tablo, liste vb.) okuyucunun dikkatini dağıtmamak için bu bilgiler nerede verilebilir?

- A) Alt bilgi
- B) Ekler
- C) Kaynakça
- D) Sayfa sonu
- E) Yazar notu

12- Şekiller düzenlenirken kullanılan yazıların puntosu hangi aralıkta olmalıdır?

- A) 6-12
- B) 6-14
- C) 7-12
- D) 7-14
- E) 8-14

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YAZIM KURALLARI (Konu Testi-4.Bölüm: 12) (Cevap Anahtarı)

1-D 2-C 3-D 4-E 5-E 6-C 7-C 8-B 9-C 10-C 11-B 12-E

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 13-14)

Kaynak Gösterimi

👉 Kaynakların hem metin içinde gösterilmesi hem de kaynakların tam künyelerini gösterir bir kaynak listesi sunulması gerekir.

👉 Bu araştırmacının en temel sorumluluğudur.

👉 Kaynaklar listesi yayını belgeler ve her bir kaynağa ulaşmak için önemli bilgiler sağlar.

👉 Amacı okurların bu kaynaklara ulaşmasına ve kullanmasına imkân tanımak olduğu için bu listenin doğru ve eksiksiz olması gerekir.

👉 Her bir kaynak genellikle yazar, yayımlanma tarihi, başlık, yayımlanma yeri bilgilerini içerir.

👉 Sosyal Bilimler alanında en sık kullanılan Amerikan Psikoloji Derneği tarafından belirlenen kaynak gösterimi ile ilgili kurallara (APA6) yer verilmiştir.

Kaynakların Metin İçinde Gösterimi:

👉 Tek yazarlı çalışma: Kılıç(2006) veya (Kılıç, 2006) şeklinde belirtilir.

👉 İki yazarlı çalışma: Yazarların her ikisinin de soyadı belirtilir.

👉 Üç, dört ya da beş yazarlı çalışma: Bulut, Taş, Turan ve Yıldırım (2006)
Bulut vd. (2006) (*Sonraki paragrafta*)
Bulut v. (*İlk parag. Tekrar varsa tarih yok.*)

👉 Altı ya da daha fazla yazarlı çalışma: Bulut vd., 2006 (*Alıntının yapıldığı ilk yerde*)
Grupların Yaptığı Yayınlar: İlk yerde: (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2015)
Sonraki alıntılarda: (YÖK, 2015)

👉 Aynı Parantez içinde iki ya da Daha Fazla Çalışmanın Kaynak Ol. Gösterilm.:
👉 Aynı yazarın birden fazla çalışması aynı parantezde kaynak olarak gösterileceğinde ise yıllara göre sıralama yapılır. Baskıda olan yayınlar en sona eklenir.

(Kılıç Çakmak ve Karataş, 2020, 2021)

(Karataş, 2010, 2020, baskıda)

👉 Aynı yazarın aynı yılda yayınlanmış birden fazla yayını kaynak olarak gösterileceğinde yayın yıllarının yanına sırasıyla a, b, c ve diğer harfler alfabetik olarak eklenir.

(Kılıç Çakmak, 2004a, 2004b, 2004c; Kılıç, 2004, baskıda-a, baskıda-b)

👉 Farklı yazarlara ait iki ya da daha fazla çalışma aynı parantez içinde kaynak olarak gösterileceğinde yazarların soyadlarına göre alfabetik sırada verilir. Kaynakların arasına noktalı virgül eklenir.

(Karataş, 2018; Kılıç, 2003; Kılıç Çakmak, 2020)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 13-14)

Kaynaklar listesinin düzenlenmesi:

- 👉 Kaynaklar ilk yazarın soyadına göre alfabetik sıraya konulur.
- 👉 Aynı yazarın farklı yıllarda tek başına yaptığı çalışmalar, yıl sırasına göre önce yapılan çalışmadan başlanarak düzenlenir.
- 👉 Aynı yazarın/yazarların aynı tarihli çalışmaları listelenirken çalışmanın adı alfabetik olarak sıralanır. Yayın yılından sonra a, b, c ... şeklinde alfabetik olarak küçük harfler yerleştirilir.
- 👉 Aynı soyadlı farklı yazarların çalışmaları, yazarların isimleri dikkate alınarak alfabetik olarak sıralanır.
- 👉 Sürelili yayınlar: Yazar, A. A., Yazar, B. B. ve Yazar, C. C. (2004). Makalenin adı. Sürelili Yayının Adı, xx, xxx-xxx.
- 👉 Süresiz yayınlar: Yazar, A. A.(2004). Çalışmanın adı. Yer: Yayınevi.
- 👉 Kitap bölümü: o Yazar, A. A. ve Yazar, B. B. (2004). Bölümün adı. A. Editör, B. Editör ve C. Editör. (Ed.), Kitabın adı (s. xxx-xxx). Yer: Yayınevi.
- 👉 Çevrim içi süreli yayınlar: Yazar, A. A., Yazar, B. B. ve Yazar, C. C. (2004). Makalenin adı. Sürelili Yayının Adı, xx, xxx-xxx. <http://xxxxxx.com> adresinden alınmıştır.
- 👉 Çevrim içi dokümanlar: o Yazar, A. A. (2002). Çalışmanın adı. <http://xxxxxx.com> adresinden alınmıştır.

Kaynak Gösterimine İlişkin Örnekler:

Yayın türü	Kaynaklar listesindeki gösterimi	Metin içindeki gösterimi
Kitap	Karasar, N. (1999). <i>Bilimsel araştırma yöntemi</i> . Ankara: Nobel yayın dağıtım.	Karasar (1999) şeklinde belirtmektedir. olarak belirtilmiştir (Karasar, 1999).
Kitap bölümü	Şimşek, N. ve Kılıç, E. (2004). Davranışçı öğrenme kuramları. A. Ataman (Ed.), <i>Gelişim ve öğrenme</i> (s. 297-315). Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.	Şimşek ve Kılıç (2004), davranışçılığı şeklinde tanımlamaktadırlar. Davranışçılık, olarak tanımlanmaktadır (Şimşek ve Kılıç, 2004).
Makale	Kılıç Çakmak, E. (2007). Arayüz tasarımı yeni bir yaklaşım: Paralel öğretim tasarımı. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , 27(1), 1-22.	Paralel tasarım, Kılıç Çakmak (2007) tarafından şeklinde tanımlanmaktadır. Paralel tasarım, şeklinde tanımlanmaktadır (Kılıç Çakmak, 2007)
Tez	Kılıç, E. (2002). <i>Web temelli öğrenmede baskın öğrenme stiline göre öğrenme etkinlikleri, tercihi ve akademik başarıya etkisi</i> . Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.	Kılıç (2002) tarafından yapılan tez çalışmasında ile ilgili önerilerde bulunulmuştur. ile ilgili önerilerde bulunulmuştur (Kılıç, 2002).
Elektronik Kaynak	Kılıç, E. (2000). Araştırmaların önemi www.gazi.edu.tr/web/ekilic adresinden alınmıştır.	Kılıç (2000), araştırma yapmanın önemini şeklinde vurgulamaktadır. Araştırma yapmanın önemi..... şeklinde vurgulanmaktadır (Kılıç, 2000).

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 13-14)

Girişimcilik ve Yenilikçilik

Girişimcilik

👉 **Girişimci**, toplumun istek ve ihtiyaçlarını karşılamak için kaynakları bir araya getiren, bu ihtiyaçları yerine getirirken risk alan, yeni bir ürün veya hizmet üreten kişidir.

👉 **Girişim**; bir işi yapmak için harekete geçme,

Girişimci; ticaret, endüstri vb. alanlarda sermaye koyarak girişimde bulunan kimse,

Girişimcilik; girişimci olma durumu. (TDK)

👉 Girişimcilikte, sosyal ve ticari açıdan katma değer yaratmak vardır.

👉 **Girişimci bireyler**, diğer bireylerden farklı olarak farklı çabalar sarf eder, girişimciliğe konu olan yeniliği keşfeder.

Alanyazında farklı girişimcilik tanımları:

👉 Örgütsel verimsizliğin azaltılması,

👉 Kıt kaynakların koordinasyonu,

👉 Kontrol edilen kaynakların ötesinde fırsat arayışı,

👉 Risk alma,

👉 Yenilikleri yakalama,

👉 Dinamik bir vizyon değişimi.

Girişimcilik ekollerine göre sınıflandırma:

👉 Kişisel nitelikler olarak büyük insan olmayı,

👉 Psikolojik özellikler fırsatları tanımlamayı,

👉 Klasik, davranış ve yönetim bağlamında yönetim ve liderliği,

👉 Yeniden değerlendirme bağlamında iç girişimcilik.

Öğretmen Girişimciliği:

👉 Girişimde Bulunma,

👉 İş Geliştirme ve Kurma,

👉 Girişimci Yetkinlik ve Davranışlar.

(Ne öğretmen girişimciliği
hacı abi. Şu Ar-ge yüzünden
yazılı kağıdı hazırlayacak
mecalimiz kalmadı. Ne
diyon sen? byhy 🤔)

👉 Girişimcilik eğitimi, girişimciliğe ait beceri ve zihniyeti kazanıp eyleme dönüştürme için yaratıcı fikirlerin işe koşulmasını sağlayacak bir eğitimidir.

👉 Girişimcilikte ticari kaygı olmakla beraber girişimcilik eğitiminde bu kaygıdan bağımsız olarak girişimcilik ile ilgili düşünce yapısının her düzeyde geliştirilmesi hedeflenir. Bu düşünce yapısının geliştirilmesi okul öncesi dönemi de kapsar.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 13-14)

👉 Öğrencilerini girişimci olarak yetiştirmek isteyen bir öğretmenin kendisinin de öğrencilerine rol model olması gerekir.

Öğretmenlerin girişimci davranışları:

- 👉 Fırsatları tanıma (risk alma), 👉 İnisiyatif alma ve risk yönetimi,
- 👉 İnovasyon, 👉 Dış kaynak arayışı,
- 👉 Bir projeyi planlama ve yönetme yeteneği.

Öğretmen girişimciliğine ilişkin bazı yetkinlik, davranış ve özellikler;

- 👉 Sosyal motivasyon, 👉 Yenilikçilik, 👉 İş birliktirlik,
- 👉 Proaktif (başkalarını sınırlandıran engellerle kendini kısıtlamayan),
- 👉 Fırsat odaklı (her zaman değer ve değişim yaratama potansiyelini arayan),
- 👉 İşinin farkında olan,
- 👉 Bilgili (yalnızca pedagojik ve alan bilgisi değil, girişimcilik bilgisi de olan),
- 👉 Özverili (sorumluluk duygusu ve kararlılık),
- 👉 Becerikli (kaynak edinme, çeşitli kaynakları bulma),
- 👉 Risk toleranslı, 👉 Vizyoner, 👉 Kişisel gelişim odaklı.

Ülkemizde girişimcilik için;

- 👉 Tüm eğitim kademelerinde girişimcilik eğitimi verilebilir,
- 👉 Okullarda girişimci kültürün oluşturulmasına yönelik öncelikle okul yöneticileri eğitilebilir,
- 👉 Tüm eğitim fakültelerinin tüm eğitim programlarında öğretmen adaylarına, girişimcilik eğitimi verilmesi sağlanabilir,
- 👉 Girişimcilik konusunda, hizmet içinde görev alan öğretmenlere yönelik eğitimler düzenlenebilir,
- 👉 Girişimcilik eğitimi için okul müdürlerinin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve iş dünyasının birbirleri ile fikir alışverişinde bulunabilecekleri öğrenme portalları veya sanal platformlar oluşturulabilir,
- 👉 Okullar-ış dünyası arasındaki ış birliğı teşvik edilebilir.

Şimdiye kadar girişimcilik ile ilgili ülkemizde neler yapılmış?

👉 MEB, Talim Terbiye Kurulu, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK), Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (BSTB) ve TÜBİTAK'ın çalışmaları bulunmaktadır. Eylem Planı'nda (2014-2018), MEB Stratejik Planı'nda (2010-2014), Onuncu Kalkınma Planı'nda yer almıştır. KOSGEB tarafından Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı (GİSEP) oluşturulmuş ve bu eylem planı 01/07/2015 tarih ve 29403 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 13-14)

Yenilikçilik (inovasyon)

👉 **Inovasyon**, toplumsal, kültürel ve idari ortamda yeni yöntemlerin kullanılmaya başlanmasıdır.

👉 **Yenileme, yenileşme, yenileşim** ve **ticat** gibi terimlerle kullananlar vardır. İlk üçü yeni olma durumunu; ticat; ticari icat ve inovasyon ise yeni olarak tanımlanan şeylerin toplumsal ve ekonomik olarak değer yaratması ile ilgilidir.

👉 Yeniliğin ekonomik veya sosyal yönünün olması beklenir.

👉 Her icat yenilik içermeyebilir, her yenilik inovasyon içermeyebilir ama her inovasyon yenilik içerir.

👉 **Yenilik**; bir birey, grup ya da toplum tarafından yeni olarak algılanan bir fikir, uygulama ya da nesnedir.

👉 **Yenilik için tamamen yeni olma durumu zorunluluk değildir.** Ürün, hizmet veya sürecin kendisi de yeni olabilir veya önemli ölçüde değiştirilebilir.

👉 **OECD'ye göre bir ülkede refahın ve istihdamın artması, o ülkenin inovasyon yapma ve benimseme kapasitesine bağlıdır.**

👉 **Eğitim araştırmaları açısından yenilik ise belirli bir birey veya grup açısından yeni olan ve benimsenmesiyle/kullanılmasıyla birlikte değişime neden olan şey veya fikirdir.**

Yenilik ile ilgili önemli diğer bakış açıları şunlardır:

- 👉 Bir süreç olabilir,
- 👉 Kısa süre içinde algılanır,
- 👉 Tek başına buluş veya Ar-Ge değildir,
- 👉 Farklı ve orijinaldir,
- 👉 Yaşam kalitesini ve refah düzeyini artıran bir araçtır,
- 👉 Kullanıldıkça yaşamda değişiklik yaratır,
- 👉 Çevreye uyum sağlamazdır,
- 👉 Süreklidir,
- 👉 Rekabet aracıdır,
- 👉 Kültürle doğrudan ilintilidir,
- 👉 Problem çözme sürecidir,
- 👉 Çevreyle bütünleşmenin bir yoludur,
- 👉 Yayılmacıdır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-6 (Konu Özeti-4.Bölüm: 13-14)

Mohanty'nin işletmelere göre ele aldığı yeniliğin var olma durumunu okullara yorumlayacak olursak:

👉 Teknolojik yenilikler, teknolojik olmayan yeniliklere göre daha hızlı benimsemektedir.

👉 Tamamen yeni/önceden denenmemiş yenilikler olabileceği gibi sadece o okul için yeni olan yenilikler yapılabilir.

👉 Okullarda gelişigüzel yenilik yapılmaz; okulun mevcut ve geçmiş olanakları dikkate alınır.

👉 Yenilikler okulun içerisinde geliştirilebileceği gibi dışarıdan da alınabilir.

👉 Yeniliğin kabullenilmesinde, onun nitelikleri belirleyici olacaktır.

👉 Yenilikler, okul içinden çıkıyorsa, benimsenmesi daha kolay olacaktır çünkü kaynağına güvenmek kolay olacaktır.

👉 Okulun ekonomik koşulları ve iç politikaları yeniliklerin benimsenmesinde etkisi vardır.

👉 Okulun yapısı ile çok uyumlu bir yeniliğin benimsenmesi çok kolay gerçekleştirilir.

👉 Eğer okulun yenilik ya da teknoloji politikası, çalışanların ilişkilerini bozma ihtimali varsa yeniliğin benimsenmesini zorlaştırır.

Rogers'e göre yeniliğin kabulünde dört farklı insan bakış açısı:

👉 Yenilikçiler (innovators),

👉 Çabuk benimseyenler (early adapters),

👉 Erken çoğunluk (early majority),

👉 Geç çoğunluk (late majority),

👉 Yavaş ilerleyenler (laggards).

(Dayı, başlıkta dört dedin, altta beş tane var, ne iş? Haaa, dört tanesi beş kuruş, beşincisi bedavaymış. hyhy 😊)

Yeniliğin kabul edilmesi için;

👉 Karmaşıklık düzeyinin mevcut bilgi ve becerilerle uyumlu olması,

👉 Benimsmeden önce deneme imkânının olması,

👉 Sonuçlarının başkalarınca gözlemlenebilir olması beklenir.

Yeniliğin sınıflandırılması:

👉 Ürün, süreç, hizmet, pazarlama ve organizasyonel yenilik,

👉 Teknolojik olan ve olmayan yenilik,

👉 Yüksek/orta/düşük düzeyde yenilik içeren,

👉 Radikal, artımsal ve yapısal yenilik,

👉 Ürün, süreç, mesleki yöntem olarak yenilik.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-7 (Konu Özeti-4.Bölüm: 13-14)

👉 Uzkurt, tüketici yeniliğini doğuştan gelen/genel/kişisel ve ürüne özgü (ürün temelli) olarak iki başlıkta ele almaktadır.

Walters'a göre bir okulda inovasyonun varlığı şu başlıklarda aranmaktadır:

- 👉 Okul müdürünün desteği,
- 👉 Yenilikçiliğin ödüllendirilmesi,
- 👉 Gerekli yatırımların yapılması,
- 👉 Sinerji,
- 👉 Örgütsel merak,
- 👉 Veli desteği,
- 👉 Daha yakın ve iş birliğine açık bir yapı,
- 👉 Özel sektör ve Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ile iş birliği.

Özmuşul'a göre öğretmenlere yönelik yenilikçilik/inovasyon eğitiminde yararlanılabilecek materyaller:

- 👉 Elektronik ürünler: Web sitesi, bloglar, forumlar, animasyon vb.
- 👉 Eğitim-Öğretim Dokümanları: Kitapçık, afiş, ders kitabı vb.

Bah bahayım buraya, buraya odaklan!

Motivasyonunu artırmaya yönelik bir açıklama yapacağım:

Sağda solda uzman öğretmen 2 bine, başöğretmen 4 bine yakın ek ödeme alacak diyorlar. Sen de kazanacan ben de kazanacam bacı gardaaaaş!

Ha, bir de çocuğu ohula yazdırcam da ne diyim? Uzman öğretmen mi diyim, başöğretmen mi diyim?

Ne diyim? A mı diyim, B mi diyim?

(Burak hocama ithaf olunur. byhy 😊)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-I (Konu Testi-4.Bölüm: 13-14)

1- Kaynak gösterimi ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Amacı okurların kaynaklara ulaşmasına ve kullanmasına imkân tanımaktır.
- B) Araştırmacının en temel sorumluluğudur.
- C) Kaynak listesi doğru ve eksiksiz olmalıdır.
- D) Kaynak listesi genellikle yazar, yayımlanma tarihi, başlık, yayımlanma yeri bilgilerini içerir.
- E) Kaynaklar metnin içinde anlam karmaşası oluşturacağı için sadece kaynak listesinde sunulmalıdır.

- 2- I. Bulut-2009
II. Taş(2010)
III. (Turan)2011
IV. (Yıldırım, 2012)**

Metnin içinde tek yazarlı bir çalışma kaynak gösterilirken yukarıdaki örneklerden hangisi veya hangileri gibi belirtilmelidir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) Hepsi

3- Metnin içinde iki yazarlı bir çalışma kaynak olarak gösterilirken nasıl belirtilmelidir?

- A) Her iki yazarın da adları belirtilir.
- B) Her iki yazarın da adları ve soyadları belirtilir.
- C) Her iki yazarın da soyadları belirtilir.
- D) İlk yazarın adından sonra "vd." yazılır.
- E) İlk yazarın adının yazılması yeterlidir.

4- Metnin içinde aynı yazarın aynı yılda yayınlanmış birden fazla yayını kaynak olarak gösterileceği zaman aşağıdaki örneklerden hangisi gibi belirtilmelidir?

- A) Yıldırım, 2008a, 2008b, 2008c
- B) Yıldırım, 2008-a, 2008-b, 2008-c
- C) Yıldırım, 2008-1, 2008-2, 2008-3
- D) Yıldırım, 2008-I, 2008-II, 2008-III
- E) Yıldırım, 2008x, 2008y, 2008z

5- Kaynak listesinde aynı yazarın farklı yıllara ait tek başına yaptığı çalışmalar hangi sıraya göre düzenlenir?

- A) Çalışma adı alfabetik sıraya göre
- B) Çalışma kapsamına göre
- C) Çalışma konusu alfabetik sıraya göre
- D) Çalışma sayfa sayısına göre
- E) Yıl sırasına göre

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 13-14)

6- Kaynak listesinde aynı soyadlı farklı yazarların çalışmaları hangi sıraya göre düzenlenir?

- A) Çalışma adı alfabetik sıraya göre
- B) Çalışma yıl sırasına göre
- C) Yazar adı alfabetik sıraya göre
- D) Yazar unvanı alfabetik sıraya göre
- E) Yazar yaş büyüklüğüne göre

- 7- Girişim ● ● Girişimci olma durumu
- Girişimci ● ● Sermaye koyarak girişimde bulunan kimse
- Girişimcilik ● ● Bir işi yapmak için harekete geçme

Yukarıda verilen kavramlar tanımları ile hangi seçenekte doğru eşleştirilmiştir?

- A)
- B)
- C)
- D)
- E)

8- Aşağıdakilerden hangisi öğretmenlerin girişimci davranışlarından biri değildir?

- A) Bir projeyi planlama ve yönetme yeteneği
- B) Dış kaynak arayışı
- C) Fırsatları tanıma
- D) İnisiyatif almama
- E) İnovasyon

9- Aşağıdaki yetkinlik ve davranışlardan hangisi girişimci bir öğretmende bulunmaz?

- A) Becerikli
- B) Fırsat odaklı
- C) İş birliğine kapalı
- D) Kişisel gelişim odaklı
- E) Özverili

10- Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde girişimcilik ile ilgili çalışmalarını bulunan kurumlardan biri değildir?

- A) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- B) Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu
- C) Milli Eğitim Bakanlığı
- D) TÜBİTAK
- E) Türk Tarih Kurumu

mebders.com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK-3 (Konu Testi-4.Bölüm: 13-14)

11- Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı (GİSEP), aşağıdakilerden hangisi tarafından oluşturulmuştur?

- A) KOSGEP
- B) MÜSİAD
- C) TOBB
- D) TÜBİTAK
- E) TÜSİAD

12- Toplumsal, kültürel ve idari ortamda yeni yöntemlerin kullanılmaya başlanması olarak ifade edilen kavram hangisidir?

- A) Entel
- B) Enterasyon
- C) Enteresan
- D) İnovak
- E) İnovasyon

13- OECD'ye göre bir ülkede refahın ve istihdamın artması, aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Girişimci sayısına
- B) Girişimcilere verilen desteğe
- C) İnovasyon yapma ve benimseme kapasitesine
- D) Toplumun yeniliklere karşı açık olma durumuna
- E) Yapılan yatırımlarla elde edilen katma değere göre

14- Aşağıdakilerden hangisi yenilik ile ilgili bakış açılarından biri değildir?

- A) Bir süreç olabilir.
- B) Çevreye uyum sağlamadır.
- C) Farklı ve orijinaldir.
- D) Kültürle doğrudan ilintili değildir.
- E) Tek başına buluş veya Ar-Ge değildir.

15- Aşağıdakilerden hangisi Rogers'e göre yeniliğin kabulünde yer alan bakış açılarından biri değildir?

- A) Çabuk benimseyenler
- B) Erken çoğunluk
- C) Geç azınlık
- D) Yavaş ilerleyenler
- E) Yenilikçiler

16- Bir birey, grup ya da toplum tarafından yeni olarak algılanan bir fikir, uygulama ya da nesne olarak tanımlanan kavram hangisidir?

- A) Buluş
- B) İcat
- C) Keşif
- D) Tasarı
- E) Yenilik

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

KAYNAK GÖSTERİMİ-GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK (Konu Testi-4.Bölüm: 13-14) (Cevap Anahtarı)

1-E 2-D 3-C 4-A 5-E 6-C 7-B 8-D 9-C 10-E 11-A 12-E 13-C 14-D
15-C 16-E

Web Ders .Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

PROJE YÖNETİMİ-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 15-16)

Proje Yönetimi

Proje Nedir?

👉 **Planlama**, bir ülke ya da bölgeye ait tüketim, yatırım, tasarruf, ihracat, ithalat vb. temel ve sosyal büyüklüklerdeki değişiklikleri, belirli öncelikler gözetilerek önceden belirlenen akılcı hedefler doğrultusunda, belirli bir sürede etkilemek, yönlendirmek, kontrol etmek ve uzun dönemli karar alma sürecini düzenlemek için harcanan bilinçli çabadır.

👉 **Program**, ortak hedefe yönelik sonuçların elde edilmesi amacıyla bir grup projenin düzenli olarak yürütülmesidir.

👉 **Proje**, özgün bir ürün, hizmet veya sonucu yaratmak için yürütülen geçici bir girişimdir. İnsan ihtiyaçlarını karşılayacak mal ve hizmetlerin üretimini sağlayacak yeni birimlerin oluşturulması amacıyla kaynakların belli bir sistematik çerçevesinde harcanmasıdır.

Projenin Özellikleri:

👉 **Geçici** – Tanımlanmış bir başlangıç ve bitiş vardır.

👉 **Girişim (Çaba)** – Faaliyetlerin yürütülmesi için insan gücüne, kaynağa ve ekipmana ihtiyaç vardır.

👉 **Özgün ürün, hizmet** – Projenin sonucu olarak elde edilen değer sadece bir kere yaratılır.

👉 **Projeler**, faydalı mal ya da hizmet üretiminde kullanmak amacıyla yeni ya da ek üretim kapasiteleri yaratır.

👉 **Rutin yapılan işlerden farklı** olması gerekir.

Proje Yönetimi:

👉 **Paydaşların beklentilerine ulaşmak veya daha fazlasını sağlayabilmek için yürütülen faaliyetlere bilgi, beceri, araç ve tekniklerin uygulanmasıdır**.

Proje Yönetiminin Faydaları:

👉 **Amaç ve hedeflere ne zaman ve nasıl ulaşılacağını önceden gösterir**.

👉 **Sürekli raporlama ihtiyacı minimuma iner**.

👉 **Zaman önceden belirlenir**.

👉 **Maliyet önceden belirlenir**.

👉 **Gerekli kaynaklar ortaya çıkar**.

👉 **Kontrol sisteminin kurulmasını sağlar**.

👉 **Görevlerin organizasyon şemasını gösterir**.

👉 **Ekip üyelerinin proje süreci konusunda gelişmesini sağlar**.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

PROJE YÖNETİMİ-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 15-16)

Başarılı bir proje için:

- 👉 Paydaşları iyi belirlemek,
- 👉 İhtiyaçlarını tanımlamak,
- 👉 Bu ihtiyaçları etkili bir şekilde yönetmeye çalışmak gerekir.

Proje Yöneticisi:

👉 Bir projeyi yönetmek üzere görevlendirilen ve projeyi mümkün olan en yüksek üretkenlik, en düşük belirsizlik ve risk ile yürütmekten sorumlu kişidir.

(Her iş bu garibana bakar arkadaşlar. Geri alem de gaz verir durur buna. byhy 😊)

👉 Proje ekibini kurmak ve proje sürecinde ekibi yönlendirmekten sorumludur.

👉 Ekibin hangi niteliklere sahip kişilerden oluşacağını belirlemek, ekip üyelerine görevlerini ve sorumluluklarını bildirmek, ekibin gerekli kaynaklara ulaşmasını ve gerekli eğitimleri almasını sağlamak ve ekibin proje ile ilgili görevlerini yerine getirmelerini sağlamak proje yöneticisinin sorumlulukları arasındadır.

👉 Proje yönetimi bilgi sahaları konusunda da bilgi ve deneyimi sahip olması sürecin sağlıklı yönetilmesi açısından önemlidir.

Proje Yönetimi Sürecindeki Bilgi Sahaları:

Temel Bilgi Sahaları

- 👉 Kapsam Yönetimi
- 👉 Zaman Yönetimi
- 👉 Maliyet Yönetimi
- 👉 Risk Yönetimi
- 👉 Entegrasyon Yönetimi
- 👉 İletişim Yönetimi

Destekleyici Bilgi Sahaları

- 👉 İnsan Kaynakları Yönetimi
- 👉 Kalite Yönetimi
- 👉 Tedarik Yönetimi

Proje Yaşam Döngüsü:

👉 **Proje planlama süreci:** Projenin fikir olarak doğmasından uygulamanın değerlendirilmesine ve kapanışına kadar geçen süre olarak adlandırılır.

👉 **Proje yaşam döngüsü:** Projenin fikir olarak doğuşundan planlanmasına, uygulanmasına, kontrolüne ve kapanışına kadar geçen aşamalar bütününe denir.

👉 **Başlangıç**, **planlama**, **uygulama**, **kontrol** ve **kapanış** olmak üzere **beş aşamadan** oluşur.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

PROJE YÖNETİMİ-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 15-16)

Başlangıç:

👉 Proje yaşam döngüsü; proje fikrinin derlendiği, değerlendirildiği ve ön elemeye tabi tutulduğu “başlangıç” aşaması ile başlar.

👉 Ön eleme, genelde kişi ya da kuruluşların ortaya koyduğu fikirleri biraz daha gözden geçirme ve netleştirme amacını taşıyan ve ön bilgilere dayanan öznel bir değerlendirme olup olası fikirler içinden umut verenleri ön plana çıkarmayı hedeflemektedir.

👉 Üst yönetim tarafından genel kapsam ve içeriğin onaylanması için projenin başlıca çıktılarını da kapsayan açıklamaların olduğu bir rapor hazırlanır.

Planlama:

👉 Projeye ilişkin her tür planlama ayrıntılarıyla yapılır.

👉 Başlangıç aşamasında belirlenen proje fikri detaylandırılır.

👉 Proje sürecinde yapılması gereken tüm faaliyetler, bu faaliyetlerin zamanlanması, bütçelendirilmesi ve kaynakların belirlenmesi bu aşamada yapılır.

Planlamanın Önemi:

👉 Projenin bütünü hakkında açık olarak fikir verir.

👉 Kaynakların ne zaman ve nasıl kullanılacağını gösterir.

👉 İşlerin birbiriyle ilişkisini gösterir.

👉 Planlanan ve gerçekleştirilen faaliyetler arasında karşılaştırma yapma ve gerekli düzeltilme ve düzenlemeleri yapma imkânı tanır.

👉 Proje sürecinde ihtiyaç duyulan kaynak, zaman ve maliyetin ortaya çıkmasını sağlar.

👉 Bir proje için zaman, yönetilmesi gereken en önemli kısıtlamadır.

👉 Maliyet, neredeyse tüm projeler için bir kısıtlamadır.

👉 Kapsam, iki yönlü değerlendirilmelidir: Ürün kapsamı ve proje kapsamı.

👉 Ürün kapsamı, ürünün tasarlanan kalitesini, özellik ve işlevlerini açıklar.

👉 Proje kapsamı ise bir ürün ya da hizmetin tasarlanan ürün kapsamıyla teslim edilmesi için gereken çalışmayı açıklar.

👉 Projenin zaman, maliyet ve kapsam kısıtlamalarını dengelemek gerekir bunu yapacak olan da proje yöneticisidir. (Bu arkadaş için ne demiştin ben? byhy 😊)

👉 Proje üçgeni, kısıtlamaları dengeleme sürecini gösterir çünkü üçgenin bir kenarındaki değişiklik en az bir diğer kenarı etkiler.

👉 Proje yönetimi sürecindeki temel faktörler olan kapsam, zaman ve bütçeye ilişkin ayrıntılar planlama aşamasında detaylı bir şekilde planlanır.

👉 Planlanan işlerin detaylandırılması, en küçük işin bile belirlenmesi gerekir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

PROJE YÖNETİMİ-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 15-16)

- 👉 Faaliyetler belirlendikten sonra bu faaliyetleri gerçekleştirebilmek için gerekli olan süreler belirlenir.
- 👉 Sürenin değişmesi ek kaynak ve maliyet gerektirebilir.
- 👉 Süreleri belirlenen faaliyetler takvime yerleştirilir.
- 👉 Bundan sonraki aşama ise bu faaliyetler için ilgili kaynakları belirlemektir.
- 👉 Kaynak; insan kaynağı olabileceği gibi, projede kullanılacak olan bir materyal de olabilir.
- 👉 Projenin başarılı olması için maliyet ile ilgili ne gereğinden fazla ne de az tahminler yapmamak gerekir.
- 👉 Proje sürecinde oluşabilecek bazı riskleri planlama aşamasında görmek ve önlemek için neler yapılması gerektiğinin de planlanması gerekir.
- 👉 Planlamalar yapıldıktan sonra proje planı kapsamını gösteren bir rapor hazırlanmalıdır.

Uygulama:

- 👉 Plan insan ve tüm kaynakların koordine edilmesi ile gerçekleştirilir.
- 👉 Proje yöneticisi ve ekip üyeleri birçok teknik ve örgütsel düzenlemeleri yapar ve yönetir.
- 👉 Projenin performansı düzenli olarak yapılan işlerin performansı ile izlenir.
- 👉 Bu süreçte ekip elemanları sürekli iletişim ve bilgi paylaşımı içinde bulunmalıdır.
- 👉 Uygulamanın aşamasında ekip olarak çalışacak kişiler bir araya gelir ve projede verilen görevi yerine getirir.

Kontrol:

- 👉 Proje kapsamındaki ilerleme, değişik izleme ve ölçüm yöntemleri ile düzenli olarak denetlenir.
- 👉 Sapmaların belirlenmesi hâlinde düzeltici önlemlerin alınması ve proje hedeflerinin bütçe çerçevesinde gerçekleştirilmesi sağlanır.
- 👉 Proje başarısı proje çıktılarının tanımlandığı şekilde belirlenen zamanda ve belirlenen plan çerçevesinde sağlanmasıdır.
- 👉 Proje sürecinde planlama ile uygulama arasındaki uyumun izlenmesi ve kontrolünde maliyet, belli tarihte yapılması gereken faaliyetlerin yapıp yapılmadığı veya belli bir tarihe kadar yapılması gereken faaliyetler tamamlanırken aynı zamanda planlanan maliyetin de planlanan şekilde kullanılıp kullanılmadığı kontrol edilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

PROJE YÖNETİMİ-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 15-16)

Kapanış:

👉 Projeye ilişkin sözleşme ve idari kapsamdaki tüm işlemlerin sonuçlanmasını ifade eder.

👉 İdari kapanış ile projenin sonuç ve başarılarının raporlaştırıldığı sunuşlar yapılır.

👉 Deneyim dokümante edilir.

👉 Proje için ayrılan tüm kaynaklar serbest bırakılır.

👉 Sözleşme kapanışı ile sözleşme tüm şartları ile gerçekleştirilmiştir.

👉 Ürün/hizmet devredilir.

Arkadaşlar,
N'apıyorsunuz, nasıl gidiyor çalışmalar?
Okullar açılmadan ilk 9 bölüm bitecek ona göre.

Sağda solda hâlâ çalışmaya başlamayan arkadaşlar varmış.
Onlara da bi el atalım hep birlikte. Çağırın gelsinler bizim Telegram
kanallarına, Facebook gruplarına.

byhy

PROJE YÖNETİMİ-I (Konu Testi-4.Bölüm: 15-16)

1- Aşağıdakilerden hangisi projenin özelliklerinden biri değildir?

- A) Faaliyetlerin yürütülmesi için insan gücüne, kaynağa ve ekipmana ihtiyaç vardır.
- B) Faydalı mal veya hizmet üretiminde kullanılmak amacıyla yeni ya da ek üretim kapasitesi yaratır.
- C) Projenin sonucu olarak elde edilen değer sadece bir kere yaratılır.
- D) Rutin yapılan işlerden farklı olması gerekir.
- E) Tanımlanmış bir başlangıcı ve bitişi yoktur.

2- I. Ekip üyelerinin proje süreci konusunda gelişmesini sağlar.

II. Gerekli kaynaklar ortaya çıkar.

III. Kontrol sisteminin kurulmasını sağlar.

IV. Maliyet önceden belirlenir.

V. Sürekli raporlama sağlar.

Yukarıdakilerden hangileri proje yönetiminin faydalarındandır?

- A) I ve II
- B) I, III ve V
- C) I, II, III ve IV
- D) II, III ve IV
- E) Hepsi

3- Projeyi yönetmek, proje ekibini kurmak, ekibi yönlendirmek, ekip üyelerine görev ve sorumluluklarını bildirmek, ekibin gerekli eğitimleri almasını sağlamak gibi bilimum görevleri olan arkadaşımız kimdir? 😊

- A) Ekip başı
- B) Ekip başkanı
- C) Proje koordinatörü
- D) Proje müdürü
- E) Proje yöneticisi

4- Aşağıdakilerden hangisi proje yönetim sürecinde temel bilgi sahalarından biri değildir?

- A) Entegrasyon yönetimi
- B) İletişim yönetimi
- C) Kalite yönetimi
- D) Kapsam yönetimi
- E) Maliyet yönetimi

5- Aşağıdakilerden hangisi; projenin fikir olarak doğuşundan planlanmasına, uygulanmasına, kontrolüne ve kapanışına kadar geçen aşamalar bütünüdür?

- A) Proje hareket tablosu
- B) Proje planlama süreci
- C) Proje süreci
- D) Proje yaşam döngüsü
- E) Proje zaman çizelgesi

PROJE YÖNETİMİ-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 15-16)

- 6- I. Başlangıç
II. Kapanış
III. Kontrol
IV. Planlama
V. Uygulama

Yukarıda verilen proje yaşam dön-
güsü hangi seçenekte oluş sırasına
göre doğru bir şekilde sıralanmıştır?

- A) I-IV-V-II-III
B) I-IV-V-III-II
C) IV-I-V-III-II
D) IV-V-I-II-III
E) IV-V-I-III-II

7- Başlangıç aşaması ile ilgili verilen
ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bu aşamada proje fikri derlenir.
B) Derlenen fikir değerlendirilerek ön
elemeye tabi tutulur.
C) Proje bu aşama ile başlar.
D) Proje fikri detaylandırılır.
E) Üst yönetimin onayı için bir rapor
hazırlanır.

8- Proje üçgeninde yer alan üç kısıtla-
ma aşağıdakilerden hangileridir?

- A) Ekip, yönetici, proje
B) Ekip, maliyet, zaman
C) Kapsam, maliyet, ekip
D) Yönetici, proje, zaman
E) Zaman, maliyet, kapsam

- 9- * Ekip elemanları sürekli iletişim ve
bilgi paylaşımı içindedir.
* Plan, insan ve tüm kaynaklar bu
aşamada koordine edilir.
* Projenin performansı düzenli ola-
rak izlenir.

Yukarıda özellikleri verilen proje aşı-
ması hangisidir?

- A) Başlangıç
B) Kapanış
C) Kontrol
D) Planlama
E) Uygulama

10- Proje kapsamındaki ilerlemenin
değişik izleme ve ölçüm yöntemleri
ile düzenli olarak denetlendiği aşama
hangisidir?

- A) Başlangıç
B) Kapanış
C) Kontrol
D) Planlama
E) Uygulama

11- Projenin kapanış aşamasında aşı-
ğıdakilerden hangisi yapılmaz?

- A) Ekip üyelerine eğitimler verilir.
B) İdari kapanış ile sonuç ve başarıla-
rın raporlaştırıldığı sunuş yapılır.
C) Proje için ayrılan tüm kaynaklar
serbest bırakılır.
D) Sözleşme kapanışı ile sözleşme
tüm şartları ile gerçekleştirilmiştir.
E) Ürün/hizmetler devredilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

PROJE YÖNETİMİ (Konu Testi-4.Bölüm: 15-16) (Cevap Anahtarı)

1-E 2-C 3-E 4-C 5-D 6-B 7-D 8-E 9-E 10-C 11-A

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÇEVİRİMİÇİ PROJE YÖNETİM ARAÇLARI-TÜBİTAK DEST.-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 17-18)

Çevrim İçi Proje Yönetim Araçları

👉 Yurt içi ve yurt dışı projelerde, aynı kurumdan birden fazla kişi veya farklı kurumlardan kişilerle kurulan ekiplerle projeleri planlama, yürütme ve izleme için çevrim içi proje yönetim araçları (yazılımları) kullanılabilir.

Proje yöneticisi bu tür araçlar ile;

- 👉 Ekibindeki bireylere kolaylıkla görevler atayabilir.
- 👉 Bu görevleri önceliklendirebilir.
- 👉 Proje zaman çizelgesini, kilometre taşlarını ve hangi görevin hangisine bağlı olduğunu işaretleyebilir.
- 👉 Çalışanların iş yükünü dengelemek için ilgili raporları inceleyebilir.

Proje yürütücüleri bu yazılımlar ile;

👉 Projenin bütçesini, harcama miktarına bağlı olarak raporlaştırıp inceleyebilir.

👉 Harcama dokümanlarının dijital ve düzenli saklanması sağlayabilir.

👉 Proje yönetim araçları farklı zamanlarda başlayan ancak eş zamanlı süren, farklı zamanlarda sona eren iş paketlerinin yönetilme süreçlerini izleme, takip etme ve çıkacak sorunları önlemede başarılı bir araç olarak karşımıza çıkarlar.

👉 Takvim uygulaması ile projeye bütüncül bakış atılması sağlanır, ayrıca yaklaşan işler için görevi üstlenen kişilere tanımlanan periyotlarla hatırlatmalar gönderilebilir.

👉 Çevrim içi proje yönetim araçları projeye ilişkin tüm dokümanların bir arada tutulmasını ve kolay erişimini sağlar, bu dosyaların sürümlerinin takibi kolay olur.

👉 Bu tür araçlar ekibin üyelerinin ayrı zamanlı tartışma panolarında bir konuyu tartışmalarına olanak verirken bir tartışma veya görev için ilgili ekip çalışanına ilgi tutmak da mümkündür.

Başlıca çevrim içi proje yönetim araçları:

👉 ClickUp,	👉 Wrike,	👉 monday.com,
👉 Kissflow Project,	👉 nTask Manager,	👉 Zoho
👉 Projects,	👉 MeisterTask,	👉 Freedcamp
👉 ActiveCollab	👉 MsProject.	

Kurumlar ve proje yönetenler, ilk başta projenin tüm bileşenlerinin çevrim içi proje yönetim aracına işlenmesini çok zahmetli bulurlar. Çekilen zahmetin kıymeti, zamanla özellikle uzun soluklu projelerde veri kaybını önlemede ve proje hafızasının saklanmasıdaki zaman ve emek kazancına değince anlaşılmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÇEVİRİMİÇİ PROJE YÖNETİM ARAÇLARI-TÜBİTAK DEST.-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 17-18)

👉 ActiveCollab web sitesi örneği (PFD, Sayfa:237)

ActiveCollab
AB Proje Örneği
Tasks Discussions Files Notes Time Expenses Activity
Task List 0 of 0 open
Add a Task to This List
IP1: Proje Yönetimi 4 of 4 open
Proje Genel Yönetimi - Jan 31, 2023 - 1,1
Finans Yönetimi - Jan 31, 2023
Risk Yönetimi
Raporlama - Dec 29, - 3 - 1,1
Add a Task to This List
IP 2: Bilimsel Temeller 0 of 0 open
Add a Task to This List
IP3: Eğitim Sisteminin Alt Yapısının Geliştirilmesi 0 of 0 open
Add a Task to This List
TASK LIST
Task List (0/0)
IP1: Proje Yönetimi (4/4)
IP 2: Bilimsel Temeller (0/0)
IP3: Eğitim Sisteminin Alt ... (0/0)
IP4: Eğitim Sisteminin Ku... (0/0)
IP5: Yaygınlaştırma (0/0)
ASSIGNEE
sercinkaratas@gmail.com (2/2)
ebrukilic (2/2)
DUE DATE
Not Set (1/1)
More than 1 week (3/3)

👉 Örnek Proje İş Paketleri:

İş Paketi 1: Proje Yönetimi

Veri Yönetim Planı
Proje Yönetimi El Kitabı
Finans Yönetimi
Risk Yönetimi
Raporlama
Ara rapor 1
Ara rapor 2
Final Raporu
Fikri Mülkiyet Hakları Belgesinin
Hazırlanması

İş paketi 2: Bilimsel Temeller
İş Paketi 3: Eğitim Sisteminin Alt
Yapısının Geliştirilmesi
İş Paketi 4: Eğitim Sisteminin
Kullanıcı Arayüzünün
Tasarlanması

İş Paketi 5: Yaygınlaştırma
Yaygınlaştırma Temel
Göstergelerinin Belirlenmesi
Yaygınlaştırma Planının
Geliştirilmesi
Proje Web Sitesi / Bülten Sistemi
Sosyal Medya Varlığı
Bilimsel Yayınlar: Açık kaynaklı 6
yayın
Uluslararası Konferanslara Katılım: 4
Diğer Projelerle Etkileşim
Uygulama Toplulukları
Yaygınlaştırma Raporlaması

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÇEVİRİMİÇİ PROJE YÖNETİM ARAÇLARI-TÜBİTAK DEST.-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 17-18)

TÜBİTAK Destekleri

👉 TÜBİTAK Projelerine başvurmadan önce proje yürütücüsü, araştırmacı ve danışmanların öz geçmişleri, ARBİS (Araştırmacı Bilgi Sistemi) bilgileri doğrultusunda sistem tarafından otomatik olarak oluşturulması beklenmektedir.

👉 ARBİS, Türkiye'nin güncel araştırmacı veri tabanını oluşturmak amacıyla TÜBİTAK tarafından tasarlanan ve geliştirilen web tabanlı bir uygulamadır.

👉 <https://arbis.tubitak.gov.tr/> adresinden ARBİS'e giriş yaparak Yeni Kullanıcı Kaydı ile kullanıcı kaydınızı oluşturabilirsiniz.

👉 Araştırmacı Sorgula düğmesi ile önceden kayıt yaptırmış araştırmacıları inceleyebilirsiniz.

👉 TÜBİTAK'ın öğretmenler için desteklerine erişmek için Destekler sekmesi ve sonrasında Bilim ve Toplum başlığı seçilmelidir.

👉 Açılan sayfada ulusal destek listelerini bulabilirsiniz.

👉 4007 Bilim Şenlikleri Destekleme Programı için sadece katılımcı olabilirsiniz.

4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları,

👉 4006 TÜBİTAK Bilim Fuarları Destekleme Programı,

👉 4008 Özel Gereks. Bireyl. Yön. Kapsayıcı Toplum Uyg.

Öğretmenlerimizin başvurabileceği programlardır.

👉 Her bir programın detaylarında hangi tarihte başvurulacağı, başvuru koşulları, değerlendirme ölçütlerinin neler olduğu gibi bilgilere ulaşılabilir.

👉 Proje yürütücülerinin elektronik imzaya sahip olması gerekmektedir.

👉 Her bir destek programı için çağrı metnini okumak, aydınlatıcı olacaktır.

👉 Başvurular genellikle çevrim içi gerçekleştirilmektedir.

👉 Öğretmenlerimiz öğrencilerini de çeşitli araştırma projeleri yarışmalarına yönlendirebilir. Bunlar;

👉 2204-B Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması,

👉 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması,

👉 2204-C Lise Öğrencileri Kutup Araştırma Projeleri Yarışması,

👉 2204-D Lise Öğrencileri İklim Değişikliği Araştırma Projeleri Yarışması.

👉 Bu tür yarışmalara öğrencilerin katılabilmesi için başvuran okulun öğrencisi olmak zorundadır.

👉 Bölgesel yarışmalardan sonra ülke genelinde finaller yapılmaktadır.

👉 TÜBİTAK'ın öğrencilere sağladığımız bu etkinliklere katılmalarını sağlamayı kolaylaştıran bazı destekleri de vardır.

👉 Bu destekler 2237-A Bilimsel Eğitim Etkinlikleri Desteği altında sunulmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÇEVİRİMİÇİ PROJE YÖNETİM ARAÇLARI-TÜBİTAK DEST.-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 17-18)

👉 Sadece öğretmenlere yönelik olmayan ama kamu kurumlarında çalışan araştırmacılar için TÜBİTAK'ın Ulusal Destek Programlarına bakılabilir. Bunun için TÜBİTAK ana sayfasından Akademik sekmesine tıklayabilirsiniz. Bu destekler arasında 1001,1003, 3005 tercih edilebilir.

👉 TÜBİTAK, alanında uzman bilim insanlarını özellikle dezavantajlı bölgelerdeki öğrencilerle buluşturma ve öğrencilerin bilime ilgisini pekiştirme amacı ile "Bilim Söyleşileri" adı altında etkinlikler dizisi başlatılmıştır.

👉 TÜBİTAK destekleri dışında KOSGEB'in Girişimcilik Eğitimlerinden ve AR-GE, Teknolojik Üretim ve Yerileştirme Destekleri'nden yararlanılabilir.

👉 Ayrıca özellikle meslek liseleri için alt yapı projeleri ile 26 farklı Kalkınma Ajanslarından destek bulunabilir.

Arkadaşlar,

PDF'te 4. bölümün 5-6. dersinde şöyle bir durum var. Ben de PDF'ten aynen özete aktardım.

Özet sayfa:4

👉 Yarı deneysel desenler: Eşleştirilmiş grupların seçkisiz bir şekilde deney grupları olarak atandığı çalışmalar.

Özet sayfa: 5

Yarı Deneysel Desenler:
👉 Hazır gruplar üzerinde grup eşleştirmenin olduğu ancak seçkisiz atamanın olmadığı desenlerdir.

Ankara Üniversitesi'nin resmi sitesinde aynen aşağıdaki şekilde geçiyor:

YARI DENEYSEL DESENLER

1. Eşleştirilmiş Desen

- Bu desende gruplar belli değişkenler üzerinden eşleştirilmeye çalışır.
- Seçkisiz(yansız) atama kullanılmaz.

İlgili sayfa için tıklayınız:

[11. Deneysel Desenler.pdf \(ankara.edu.tr\)](#) PDF'in 8. sayfasında bu şekilde geçiyor.
Bilgilerinize sunarım.

(Dikkati ve bilgi paylaşımı için Elçin Kurt Öğretmenimize teşekkür ederim. byhy 🙏)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÇEVİRİMİÇİ PROJE YÖNETİM ARAÇLARI-TÜBİTAK DEST.-I (Konu Testi-4.Bölüm: 17-18)

- 1- I. Aynı kurumdan birden fazla kişilerle kurulan ekipler
II. Farklı kurumlardan kurulan ekipler
III. Yurt içi ve yurt dışı proje ekipleri

Yukarıdaki ekiplerden hangisi veya hangilerinde çevirim içi proje yönetim araçları kullanılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

2- Aşağıdakilerden hangisi çevirim içi proje yönetim araçlarının proje yöneticisine sağladığı kolaylıklardan biri değildir?

- A) Ekibindeki bireylere görev atama
B) Çalışanların iş yükünü dengelemek için raporları inceleme
C) Görevleri önceliklendirme
D) Proje zaman çizelgesi, kilometre taşları ve hangi görevin hangisine bağlı olduğunu işaretleme
E) Zaman kısıtına uymayan bireyleri projeden ayırma

3- Çevirim içi proje yönetim araçlarındaki hangi uygulama sayesinde projeye bütüncül bir bakış atılması sağlanır, yaklaşan görevler için ilgili kişilere hatırlatmalar gönderilebilir?

- A) Gözetim uygulaması
B) Kitaplık uygulaması
C) Not defteri uygulaması
D) Saat uygulaması
E) Takvim uygulaması

4- Aşağıdakilerden çevirim içi proje yönetim araçlarından biri değildir?

- A) ActiveSchool
B) ClickUp
C) Freedcamp
D) Zoho
E) Wrike

5- Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin güncel araştırmacı veri tabanını oluşturmak amacıyla TÜBİTAK tarafından tasarlanan ve geliştirilen web tabanlı uygulamadır?

- A) ARBİS
B) ARNİS
C) ARSİS
D) ARTİS
E) ARVİS

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÇEVİRİMİÇİ PROJE YÖNETİM ARAÇLARI-TÜBİTAK DEST.-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 17-18)

- 6- I. 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okull.
II. 4006 Bilim Fuarları Dest. Prog.
III. 4007 Bilim Şenlikleri
IV. 4008 Özel Gereks. Bireyl. Yön. Kap.
Toplum Uyg.

TÜBİTAK'ın yukarıdaki programlarından hangilerine öğretmenler başvuru yapabilirler?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I, II ve III
D) I, II ve IV
E) Hepsi

7- TÜBİTAK proje başvuru süreci ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Başvurular genellikle çevirim içi olarak yapılır.
B) Her bir destek programı için çağrı metnini okumak aydınlatıcı olacaktır.
C) Öğretmenler için Destekler sekmesi altında Bilim Toplumu başlığı seçilmelidir.
D) Proje yürütücülerinin mutlaka ıslak imza göndermeleri gereklidir.
E) Sadece öğretmenlere yönelik olmayan ama kamuda çalışan araştırmacılar için de programlar mevcuttur.

8- Öğretmenlerimiz TÜBİTAK projelerine öğrencilerini de yönlendirebilirler. Projelere öğrencilerin katılabilmeleri için olmak zorundadır.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yere hangisi gelmelidir?

- A) başvuran okulun öğrencisi
B) başvuran öğretmenin öğrencisi
C) başvuru yaptığı tarihte 14 yaşını doldurmuş
D) daha önce bir projeye katılmış
E) proje aşamalarını öğrenmiş

9- TÜBİTAK; alanında uzman bilim insanlarını, özellikle dezavantajlı bölgelerdeki öğrencilerle buluşturma ve öğrencilerin bilime ilgisini pekiştirme amacı ile aşağıdakilerden hangisini başlatılmıştır?

- A) Bilim Akademileri
B) Bilim Kampları
C) Bilim Söyleşileri
D) Bilim Toplantıları
E) Bilim Yolculukları

10- TÜBİTAK dışında aşağıdaki kurumlardan hangisine ait desteklerden yararlanılabilir?

- A) KOSGEP
B) MÜSİAD
C) TOBB
D) TÜBİTAK
E) TUSİAD

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÇEVİRİMİÇİ PROJE YÖNETİM ARAÇLARI-TÜBİTAK DEST.
(Konu Testi-4.Bölüm: 17-18)
(Cevap Anahtarı)

1-E 2-E 3-E 4-A 5-A 6-D 7-D 8-A 9-C 10-A

Web Ders .Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-I (Konu Özeti-4.Bölüm: 19-20)

Avrupa Birliği Destekleri

👉 Türkiye, Avrupa Birliği (AB) topluluk programlarından 1999 yılından beri yararlanmaktadır.

👉 Türkiye Ulusal Ajansı (UA) 2002'den beri Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi altında bu görevi üstelenmiştir.

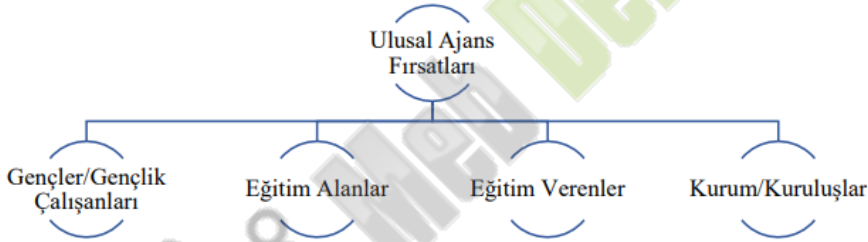
👉 2003'te ise tüzel kişiliğe haiz Avrupa Birliği Bakanlığının ilgili kuruluşu hâline dönüşmüştür.

👉 2018'de Dışişleri Bakanlığının bağlı kuruluşu olan Avrupa Birliği Başkanlığının ilgili kuruluşu olmuştur.

(Bizi AB'ye almazlar tabi. Şamar oğlana döndürmüşsünüz ajansı. byhy 🙄)

👉 UA, Eğitim, gençlik ve spor alanlarındaki AB programlarını yürüterek kurum ve kuruluşlar ile vatandaşlarımızın bu programlardan yararlanmasını sağlamayı amaçlar.

👉 Ulusal Ajansın hâlihazırda 4 başlık altında sunduğu fırsatlar vardır:

Gençler/Gençlik Çalışanları için Fırsatlar

👉 Amacı eğitim, öğretim ve gençlik alanlarında bilgi alışverişi ve yenilikçi politika geliştirme, politika diyalogu ve uygulaması için imkân sağlar.

👉 Politika yapıcılarla gençleri bir araya getiren Gençlik Diyalogları; öğretmen ve öğrencilere ve gençlere ve hatta gençlik çalışanlarına bir başka ülkede eğitim ve öğrenim imkânı tanır.

👉 18-30 yaş arası gençlere kendi ülkelerinde gönüllü faaliyetlerinde yer almalarını sağlar.

Bu fırsatın olanakları;

👉 Staj hareketliliği,

👉 Gönüllülük,

👉 Merkezi gençlik başvuruları,

👉 Öğrenme hareketliliği,

👉 Ulusal faaliyetler,

👉 Kısa süreli eğitim.

Destek örneği: KA122-SCH Kısa ve Uzun Dönemli Öğrenci Hareketlilikleri (Okul Eğitimi);

👉 Okul öğrencilerine, AB Üyesi ülkelerdeki okullarda ortak akran çalışmaları yapma/öğrenim alma fırsatıdır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 19-20)

- 👉 Ana Eylem 1 altında yer alır.
- 👉 Öğretmen, öğrenciler, ilçe millî eğitim müdürlükleri, vb.ne yöneliktir.
- 👉 Başvuru sırasında hedef kitlenin o okul ile doğrudan ilişkisi olması gerekir.
- 👉 Herhangi bir program fırsatından yararlanmak için başvuru tarihleri ve program rehberinin kontrol edilmesi gerekir.
- 👉 Değerlendirme sürecinde, başvuru bağımsız dış uzmanlara atanır.
- 👉 Kalite ölçütleri çerçevesince dış uzmanlar tarafından incelenerek puan sırasına göre listelenir. En yüksek puanı alan projeden itibaren hibe miktarını karşılayacak kadar sayıdaki proje desteklenir.

Eğitim Alanlar İçin Fırsatlar

👉 Öğrencilere, eğitmenlere, gençlere ve gençlik çalışanlarına bir başka ülkede eğitim ve öğrenim görme imkânı, yenilikçi politika geliştirme, politika diyalogu ve uygulamasının teşvik edilmesi ve eğitim, öğretim ve gençlik alanlarında bilgi alışverişinin teşvik edilmesini amaçlar.

Eğitim Verenler İçin Fırsatlar

👉 Okul eğitimi, mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ve yükseköğretim alanında çalışan personelin yurt dışında eğitimlik ve öğretmenlik yaparak mesleki becerilerini geliştirmelerinde farklı hareketlilik ve görevlendirmeler için hibe sağlar.

Akreditasyon

👉 AB Projeleri için akreditasyon, daha sonra yapılacak olan projeler için kurumunuzun tanınırlığını sağlamak üzere belgelendirilmesidir.

👉 Bu belgelendirme, özellikle mesleki ve teknik orta öğretim kurumları için proje kabul edilebilirliği için artı değer olacaktır.

Ortaklıklar

👉 Ortaklıklar başlığı altında kurumsal başvuru yapılmış oluyor. Başka bir ifadeyle proje şahsa değil kuruma ait oluyor.

👉 Şahsın kurumdan ayrılması durumunda projeyi kurumdan biri devralır.

👉 Bu tür projeler 12 ay ile 36 ay arasında olabilir.

👉 Proje süresi yapılacak olan iş paketleri ile uyumlu olmalıdır.

👉 Okul eğitimi alanında iş birliği ortaklıkları olan Erasmus+ Ülke Merkezli Başvuru KA220-SCH bu başlık altındadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 19-20)

Her projenin altında yer alan sayfalarda hangi dönemlerde kimler tarafından başvurulabileceği, ortakların kimler olabileceği, ortaklık sayısı ve değerlendirme ölçütleri yer almaktadır.

Associated partner ise projenin yaygınlaştırma ve sürdürülebilirlik gibi belirli faaliyetlerine destek olmak için ilgili ortaklar veya sessiz ortak olarak yer alır ancak hibe almazlar.

Tüm katılımcı kuruluşların yasal statülerini gösteren belgeler Organisation Registration System'e yüklenmiş olmalıdır.

Ardından kuramsal betimleme (organizasyon kimlik) numarası(OID) alınması gerekir. Bu numara E ile başlayan 8 rakamdan oluşan bir koddur. Eskiden PIC numarası olarak bilinirdi.

Tüm başvurularda bu kod kullanılacaktır.

Ulusal Ajans ortak veya ev sahibi kurum bulmak için School Education Gateway ve eTwinning'i araçlarını önermektedir. Ne var ki her iki platform da European School Education Platform'a (ESEP) taşınmıştır, bundan sonra ortak bulmak için bu yeni platform ESEP kullanılabilir.

Öğretmenlere yönelik başvurular;

- Okul eğitimi alanında iş birliği programı olan KA220-SCH dışında;
- Okul eğitiminde küçük ölçekli ortaklıklar KA210-SCH,
- Mesleki eğitim küçük ölçekli ortaklıklar KA210-VET,
- Mesleki eğitim işbirliği ortaklıkları KA220-VET.

Üç farklı ülke türü:

Biri Avrupa Birliği üyesi ülkeler bu programın doğrudan proje yürütücüsü veya ortağı olabilirler.

Bir diğeri, bizim ülkemizin de yer aldığı 6 ülkeden oluşan 'Programla ilişkili üçüncü ülkeler'dir.

Son grup ise programla ilişkisi olmayan üçüncü ülkelerdir ki 14 farklı bölgeye bölünmüştür.

Ortak seçerken bölgesel çeşitlilik projenizin kabul oranını arttıracaktır.

Projenin kabul edilebilirliği için projenin en önemli kısımlardan biri de yaygınlaştırmadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 19-20)

Fikri ve Sınai Haklar

👉 **Telif hakları** veya fikri haklar olarak da bilinen fikri mülkiyet; edebiyat, sanat, müzik, mimari vb. gibi eserler üzerinden sahip olunabilecek haklardır.

👉 **Fikri mülkiyet hakkı**; kişinin yaratıcı düşünme ürününü ortaya koyduğunda kendisine yasal bazı imkânlar sağlar.

👉 **Fikri mülkiyet**, kişiye/kuruluşa ait fikir ürünüdür; bu kişi/kuruluş, bu fikir ürününü dileği zaman bir şarta bağlı kalmaksızın paylaşmayı/kullanıma açmayı belirli biçimlerde kontrol etmeyi tercih edebilir.

👉 **Fikri mülkiyet** ile ürün/düşüncenin ekonomik değer kazanması sağlanır.

👉 **Sınai Mülkiyet**; sanayide ve tarımdaki buluşların, yeniliklerin, yeni tasarımların ve özgün çalışmaların ilk uygulayıcıları adına; ticaret alanında üretilen ve satılan malların üzerlerindeki üretici veya satıcısının ayırt edilmesini sağlayacak işaretlerin sahipleri adına tescil edilmesini ve böylece ilk uygulayıcıların ürünü üretme ve satma hakkına belirli bir süre sahip olmalarını sağlayan gayri maddi bir haktır.

👉 **Fikri ve sınai mülkiyet haklarını**; bir işletmenin ürünleri, yöntemleri (usulleri), dokümanları, görselleri, kimlik unsurları, sanat eserleri, vb.'ne ilişkin tüm özgün tasarımları ve gizli ya da açık bilgileri (gayri maddi varlıkları) ile ilgili sahip olduğu, kullanma, ürüne dönüştürme, dağıtma, yayma, satma gibi çeşitli mahiyetteki haklarıdır.

Fikri mülkiyet hakları 3 başlıkta sınıflandırılabilir:

👉 **Fikri ve sınai mülkiyet hakları**, ilişkin tüm özgün tasarımların (örneğin ürünler, yöntem, doküman, eser, vb.) ve bilgilerin (açık, örtük) kullanım, dağıtım, yayım ve satış gibi haklarıdır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SİNAİ HAKLAR-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 19-20)

- 👉 Fikri ve sınai hakların her ikisi de sürelidir.
- 👉 Her ikisinin ihlali durumunda hukuki işlem hakkı doğar, her ikisinin de alınma, satılma devredilme hakları mevcuttur.
- 👉 İzinsiz çoğaltılması her iki hak için de suç unsurudur, hakka tecavüz, haksız rekabet kabul edilmektedir ve her ikisinin gaspı durumunda hapis ve maddi ve manevi tazminat ödeme ile karşı karşıya kalınabilir.
- 👉 İki hakkın farklılıkları arasında fikri haklar da tescil edilmesine gerek yokken sınai hakların Türkiye için Ankara'da bulunan Türk Patent ve Marka Kurumuna yurt dışı için PCT (Patent Cooperation Treaty), EPC (The European Patent Convention) gibi kuruluşlara başvuru yapılması gerekir.
- 👉 Fikri hakların eser olma niteliği, estetik kaygısı varken sınai hakların sanayide kullanılabilir olma zorunluluğu vardır.
- 👉 Fikri haklar için meslek birliklerinin (Örneğin SESAM [Sinema Eserleri Birliği], MESAM [Müzik Eseri Sanatçıları Birliği] gibi) itiraz etme gibi özel hak ve imkânları vardır. Sınai haklar için bu durum geçerli değildir.
- 👉 **Patent**, bir problemin teknik çözümü anlamına gelen buluş için istemler bazında gösteren teknik bir belgedir.
- 👉 **Buluş**; Bilinen bilgilerden yararlanarak daha önce bilinmeyen yeni bir bulguya ulaşma veya yöntem geliştirme, icat; konu, duygu, düşünce ve hayalde başkalarının etkisinden sıyrılarak bunların işlenişinde yeni bir yol tutma. (TDK)
- 👉 Buluşun içerisinde ilk olma özelliği vardır.
- 👉 Patent, ürün, ürün üretmek için aletler, ürün üretim metotları, ürünün kullanımı patent için uygundur.
- 👉 Elle tutulur, gözle görülür niteliği olmayan herhangi bir şey buluş olarak kabul edilemez.
- 👉 Ülkemizden alınan patent ülkemiz için geçerlidir. Başka ülkelerden o ülkenin patent ile ilgili otorite kurumundan ayrıca patent başvurusu yapılabilir.
- 👉 Patente başvurmadan önce ilgili veri tabanlarından daha önce patent konusu olup olmadığı incelenmelidir.
- 👉 Türk Patent veri tabanı;
<https://portal.turkpatent.gov.tr/anonim/arastirma/patent/detayli> ve Google Patents'e başvurulabilir.
- 👉 Patent başvuruları e-devlet üzerinden Türk Patent ve Marka Kurumuna yapılmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-6 (Konu Özeti-4.Bölüm: 19-20)

👉 Bir okul için patent başvurusunda okul yöneticisinin başvuru yapmak isteyen okul çalışanına yetki devri belgesini onaylayarak yüklemesi gerekir.

👉 Sisteme yüklenecek diğer belgeler, tarifname istem ve özettir.

👉 **Tarifname;** buluşun konusu ne, ne hedefleniyor, buluş ile ilgili neler biliniyor, farklı ne yapılacağı anlatılır.

👉 **İstem;** buluşa dair gerekirse bir görsel konup her bir adımın özelliği, içeriği, parçası, işlevi detaylı olarak sunulur.

👉 **Özet;** bu bilgiler özetlenir.

👉 **Rüşhan hakkı;** başka bir ülkeden edinilen patente sahip olmanın belgesidir. Bu belgeye sahip olmak, ülkemizden patent almayı kolaylaştırır.

👉 **Patent için** belli bir ücret ödenecektir. Bu ücretin miktarı, patentin içeriğine bağlıdır. Meblağ yüksekse TÜBİTAK desteklerinden yararlanılabilir.

Patentin dört özelliği;

- 👉 Yenilik,
- 👉 Buluş basamağı,
- 👉 Sanayiye uygulanabilirlik,
- 👉 Koruma süresi.

Faydalı model; Buluş basamağının olmadığı veya tekniğin bilinen durumunu aşması gibi bir zorunluluk bulunmayan durumlarda faydalı model belgesi alınabilir.

👉 **Faydalı modelin** 10 yıl koruma hakkı sağlarken incelemeli patent 20 yıl, incelemesiz patent ise 7 yıl koruma sağlar. Bununla beraber fikrî haklar, üreten kişinin yaşamı üzerine 70 yıl olarak belirlenmiştir.

👉 Bir ürün, süreç vb. ile ilgili olarak buluşla ilgili veya buluş olmadan sanayide kullanılabilir olmanın yanı sıra ürünün görüntüsünün, tümünün veya bir kısmının süsleme, çizgi, şekil, renk, doku gibi özelliklerinin değiştirilmesi **tasarım** başlığı altında değerlendirilir.

Telif haklar;

- 👉 Fikir emeği üzerindeki hukuki haklardır.
- 👉 Tescile gerek yoktur.
- 👉 Eser üretilince kendiliğinden doğar.
- 👉 Soyuttur.
- 👉 Maddi olmayan malları ifade eder.
- 👉 Ülkesellik ilkesi geçerlidir.
- 👉 Kişinin yaşamı +70 yılı kapsar.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-7 (Konu Özeti-4.Bölüm: 19-20)

Yaratıcı Ortaklık (Creative Commons)

👉 ABD’de dijital eserlere ilişkin teelif hakkı yasasının çok uzun soluklu olmasına karşın açılan davanın kaybedilmesi sonucunda bu uzun sürelerle tepki olarak kurulan kâr amacı gütmeyen örgütün kurulmasıyla lisanslamada kendine yer edinmiştir.

👉 Creative Commons (CC) lisansları; “Tüm hakları saklıdır.” anlayışından, “Bazı hakları saklıdır.” anlayışına bir kayıştır.

👉 Telif hakkı eserin doğması ile beraber ortaya çıkan bir haktır, Creative Commons bu hakka itiraz etmez ancak kullanılması, değiştirilmesi, karıştırılması veya ticari olarak kullanılmasının hakkındaki kararı, eserin yaratıcısına bırakır.

👉 Eserlerin internet ortamındaki kullanım koşullarının eser sahibi tarafından belirlenmesini sağlayan açık lisanslar topluluğudur.

👉 CC lisansları, bir eserin kullanım koşullarının telif sahibi tarafından insan ve makine tarafından okunabilecek şekilde belirtilmesine aracı olurken kullanıcının telif sahibi ile iletişime geçmeksizin eserin kullanım koşullarını öğrenmesine olanak sağlar.

Creative Commons 2020’de ortaya konan stratejiler:

👉 Savunuculuk (açık ekosistemi),

👉 İnovasyon (açık alt yapı),

👉 Kapasite Geliştirme (açık bilgi ve kültürel miras).

👉 Creative commons ile lisanslama için lisanslama türüne karar vermek ve web sitesinde bunu paylaşmak yeterli olacaktır.

👉 Bir başkasının lisanslanmış ürününü kullanmak için onun kullandığı lisansları web sitenizde göstermeniz yeterli olacaktır:

👉 T (title) = Başlık

👉 A (author) = Yazar (Kime atıf verileceğini belirtin.)

👉 S (source) = Kaynak (Kullanıcılar için kaynağa bağlantı verin.)

👉 L (license) = Lisans (CC lisans özetine bağlantı verin.)

NOT: Arkadaşlar PDF’te sayfa 247-259 arasında 4 bölüme ait ekler var. Dilerseniz inceleyebilirsiniz.

Beynim yandı yeminlen.

Ne bölümmüş arkadaş.

Neyse.

Hadi geçmiş olsun.

byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-I (Konu Testi-4.Bölüm: 19-20)

1- Türkiye, Avrupa Birliği topluluk programlarından hangi yıldan beri yararlanmaktadır?

- A) 1952
- B) 1964
- C) 1984
- D) 1999
- E) 2002

2- Eğitim, gençlik ve spor alanlarındaki AB programlarını yürüterek kurum ve kuruluşlar ile vatandaşlarımızın bu programlardan yararlanmasını sağlamak amacıyla hangisi kurulmuştur?

- A) AB Bakanlığı
- B) AB Başkanlığı
- C) AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi
- D) Türkiye Ulusal Ajansı
- E) Türkiye Ulusal Kongresi

3- Aşağıdakilerden hangisi Ulusal Ajansın sunduğu fırsat başlıklarından biri değildir?

- A) Eğitim Alanlar
- B) Eğitim Verenler
- C) Gençler/Gençlik Çalışanları
- D) Kurum/Kuruluşlar
- E) Şirketler/Yatırımcılar

4- Amacı eğitim, öğretim ve gençlik alanlarında bilgi alışverişi ve yenilikçi politika geliştirme, politika diyalogu ve uygulaması için imkan sağlama olan fırsat başlığı hangisidir?

- A) Eğitim Alanlar
- B) Eğitim Verenler
- C) Gençler/Gençlik Çalışanları
- D) Kurum/Kuruluşlar
- E) Şirketler/Yatırımcılar

5- Hangisi Ulusal Ajansın gençler ve gençlik çalışanları için sunduğu fırsat olanaklarından biri değildir?

- A) Kısa süreli eğitim
- B) Merkezi gençlik başvuruları
- C) Öğretmen hareketliliği
- D) Staj hareketliliği
- E) Ulusal faaliyetler

6- I. Mesleki eğitim çalışanı
II. Okul eğitimi çalışanı
III. Yetişkin eğitimi çalışanı
IV. Yükseköğretim çalışanı

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri Ulusal Ajansın eğitim verenler için fırsatlarından yararlanabilirler?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I, II ve IV
- D) II ve IV
- E) Hepsi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-2 (Konu Testi-4.Bölüm: 19-20)

7- Aşağıdakilerden hangisi daha sonra yapılacak olan projeler için kurumun tanınırlığını sağlayan belgelendirme işlemidir?

- A) Akreditasyon
- B) Asimilasyon
- C) Deklarasyon
- D) Konveksiyon
- E) İzolasyon

8- Ortaklıklar ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bu başlık altında kurumsal başvuru yapılmış olur.
- B) Bu tür projeler 12 ay ile 24 ay arasında olabilir.
- C) Erasmus+ Ülke Merkezli Başvuru KA220-SCH bu başlık altındadır.
- D) Proje süresi yapılacak olan iş paketleri ile uyumlu olmalıdır.
- E) Şahsın kurumdan ayrılması durumunda projeyi kurumdan biri devralır.

9- Edebiyat, sanat, müzik, mimari vb. gibi eserler üzerinden sahip olunabilecek haklar hangi adla anılır?

- A) Bireysel hak
- B) Eser hakkı
- C) Sanat hakkı
- D) Telif hakkı
- E) Sınai hak

10- Bir işletmenin ürünleri, yöntemleri (usulleri), dokümanları, görselleri, kimlik unsurları, sanat eserleri, vb.'ne ilişkin tüm özgün tasarımları ve gizli ya da açık bilgileri (gayri maddi varlıkları) ile ilgili sahip olduğu, kullanma, ürüne dönüştürme, dağıtma, yayma, satma gibi çeşitli mahiyetteki haklarına ne ad verilir?

- A) Fikri haklar
- B) Fikri mülkiyet hakkı
- C) Fikri ve sınai mülkiyet hakları
- D) Sınai mülkiyet hakkı
- E) Telif hakkı

11- I. Güzel sanat eserleri
II. Harita ve krokiler
III. İlim ve edebiyat eserleri
IV. Marka
V. Tasarım

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri fikri haklardır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I, II ve III
- D) I, III ve IV
- E) Hepsi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-3 (Konu Testi-4.Bölüm: 19-20)

12- Aşağıdakilerden hangisi sınai haklardan biri değildir?

- A) Endüstriyel tasarım
- B) Entegre devre topografyaları
- C) Coğrafi işaret
- D) Know-how
- E) Teknik çizimler

13- Fikri ve sınai haklar ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Fikri hakların tescil edilmesine gerek yoktur.
- B) Her ikisi de sürelidir.
- C) İhlal durumunda hukuki işlem hakkı doğar.
- D) Sınai hakların sanayide kullanılma zorunluluğu vardır.
- E) Sınai hakların tescili için TÜBİTAK'a başvuru yapılması gerekir.

14- Antalya ili Kepez ilçesinde ikamet eden birinin Türk Patent ve Marka Kurumundan almış olduğu patentin geçerlilik sınırı hangisidir?

- A) Kepez ilçesi
- B) Antalya ili
- C) Akdeniz Bölgesi
- D) Türkiye
- E) Dünya

15- I. Okul çalışanına yetki devri belg.

II. Özet

III. Tasarım

IV. Tarifname

Türk Patent ve Marka Kurumuna bir okul için patent başvurusu yapılması durumunda yukarıdaki belgelerden hangileri sisteme yüklenmelidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV
- E) Hepsi

16- Aşağıdakilerden hangisi başka bir ülkeden edinilen patente sahip olma belgesidir?

- A) Harici hak
- B) Harici patent
- C) İthal patent
- D) İradî hak
- E) Rüçhan hakkı

17- Okul patent başvurusunda ödenecek ücret miktarının yüksek olması durumunda hangisinin desteği alınabilir?

- A) Belediye başkanlığı
- B) İl/ilçe milli eğitim müdürlüğü
- C) KOSGEB
- D) MEB
- E) TÜBİTAK

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR-4 (Konu Testi-4.Bölüm: 19-20)

18- Aşağıdakilerden hangisi patentin özelliklerinden biri değildir?

- A) Buluş basamağı
- B) Devredilebilirlik
- C) Koruma süresi
- D) Sanayiye uygulanabilirlik
- E) Yenilik

19- Buluş basamağının olmadığı veya tekniğin bilinen durumunu aşması gibi bir zorunluluk bulunmayan durumlarda hangi belge alınabilir?

- A) Basit usul belgesi
- B) Faydalı model belgesi
- C) Geçici patent belgesi
- D) Hafif model belgesi
- E) Vasat paten belgesi

20- Telif hakları ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Eser üretilince kendiliğinden doğar.
- B) Fikir emeği üzerindeki hukuki haktır.
- C) Hak süresi kişinin yaşam süresi kadardır.
- D) Maddi olmayan malları ifade eder.
- E) Tescile gerek yoktur.

21- Creative Commons lisansları, 'Tüm hakları saklıdır.' anlayışından hangi anlayışa bir kayma olarak tanımlanabilir?

- A) Bazı hakları saklıdır.
- B) Bazı hakları devredilebilirdir.
- C) Bazı hakları gizlidir.
- D) Tüm hakları gizlidir.
- E) Tüm hakları serbesttir.

22- Creative Commons lisanslarına göre eserin internet ortamındaki kullanım koşullarını kim belirler?

- A) Eser sahibi
- B) Creative Commons lisansları
- C) Kullanıcılar
- D) Küresel altyapı sağlayıcıları
- E) Topluluk ortakları

23- Creative Commons ile lisanslama için lisanslama türüne karar verdikten sonra hangisi yapılmalıdır?

- A) Başvuru formunu doldurmak
- B) Kabul metnini incelemek
- C) Lisans sözleşmesini onaylamak
- D) Ön başvuru yapmak
- E) Web sitesinde paylaşmak

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AB DESTEKLERİ - FİKRİ VE SINAİ HAKLAR (Konu Testi-4.Bölüm: 19-20) (Cevap Anahtarı)

1-D 2-D 3-E 4-C 5-C 6-E 7-A 8-B 9-D 10-C 11-C 12-E 13-E 14-D
15-D 16-E 17-E 18-B 19-B 20-C 21-A 22-A 23-E

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

 HASAN YILDIRIM

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama